

nyheter

Lærerkrise i Finnmark

Hvem som helst kan per i dag jobbe som lærer i grunnskolen, spesielt i Finnmark. Det hele dreier seg om to ting, status og lønn.

Side 3

Kastes fra lesesalen

Sisteårs kandidater på medisinsk biologi risikerer å miste lesesalsplassene sine fordi administrasjonen på fakultetet har planer om utviding.

Side 6

Kaos for nytt system

På tross av studenstyrets forsikring om at alt går smertefritt, har konstitueringen av det nye arbeidsutvalget gått alt annet en ordentlig og troverdig for seg.

Side 7

Ny redaktor

Utropia skifter ham og besettes av Brøstadbotns store sønn Vegar Andreassen. Et viktig prosjekt er å få til pub på universitetet.

Side 19

kultur

Storgata sørger

Intet er mer enn neonlys og grelle plastikkhjerter, etasjen ovenfor er frarøvet alt liv...

Side 21

meninger

Skal ikke provosere

Mørketidsutstillingen "fokus norsk kunsthåndverk" skal gjenspeile aktuelle tendenser i det norske kunstlivet, og satser upretensjøs og interessant.

Side 22

Til ingenting

Utropia krysset grensen til ingenting i Finland – utenfor i mørket...

Side 27

Leder:

Dusten Sisyfos, du også?

Side 2

Kronikk

Studentmiljøets gamle hund

Side 2

Tema

Hekser i Finnmark.

Side 28-29

Husk Utropia på Internett:
WWW.UTROPIA.NO

Utropia

Studentavisa i Tromsø

25 års stillstand

- Nr. 17
- 8. desember 1999
- Uke 49
- 24. årgang



Ved tusenårsskiftet bringer vi nostalgisk et tilbakeblikk på den deprimerende tiden da engasjementet rådet i studentmiljøet i Tromsø.

Dette er sakslista gjennom 25 lange år: – Statsbudsjettet har vært en katastrofe hver eneste oktober...

– Studiefinansieringen har vært et stup mot armod hvert eneste semester... – Kantinematen blir dyrere og vondere for hvert år.

Dette – skal vi tro vår egen ukritiske gjennomgang og utgivelse – viser at

alt står fullstendig stille!

Side 12-17

20års-stemplet

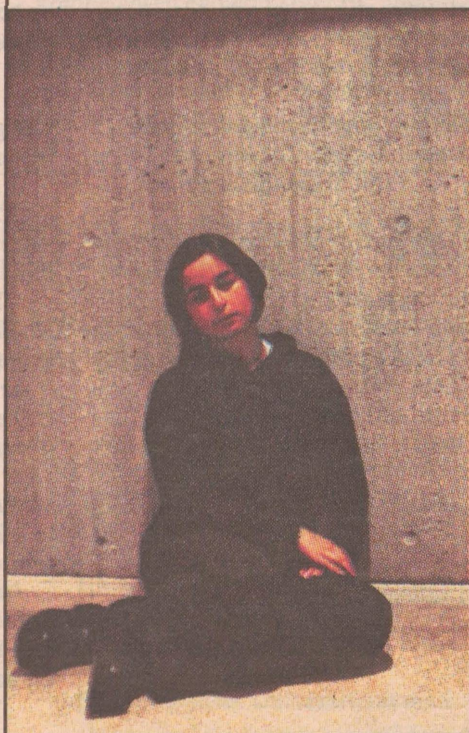


FOTO: RUNE THOMASSEN

Ellen Øseth starter med yngste-stemplet i studentstyret, og uten ett vektall fra universitetet.

– Klarer man ikke å la gnisten gløde, vil den dø og Universitetet vil bli et museum for antikvarisk tankegods, erklærer hun før arbeidet starter.

Side 27

Grums plager studentene

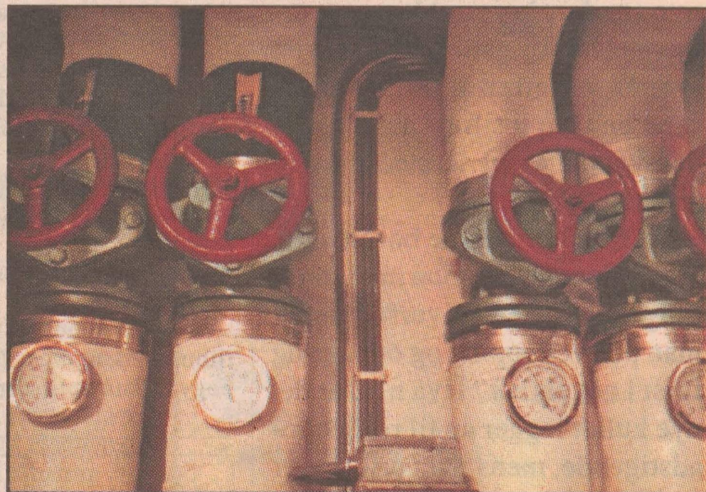


FOTO: HALVOR LIE

Ingeniør- og økonomistudentene må drikke vann med rust og jern. Nå selger

kommunen bygget i Strandveien uten å opplyse om studentenes klager.

Side 5

Dusten Sisyfos, du også?

Så trer jeg inn i den ventende flokk – de som venter på Jesusbarnet som skal redde verden etter at man selv har innsett fortapelsen. For frelsen er ikke særlig nærliggende når tiden har runnet ut og det er opptil andre å grafse i ens utkrystalliseringer av svette og tårer. Spesielt når man husker seg selv i inntrødelsens øyeblikk, som sin egen selv gode frelser, uvitende om forgjengernes tabber og alle kommende ideers fullkomne trivialitet. Hvis studentmiljøet skal utgjøre et moment under utdanning, trenger man visjonære sjeler, gjerne uten den store tørsten etter å oppdage sitt eget talent, for å kunne arbeide jevnt og dedikert til noe. Man har dessverre ikke syn for det langsiktige arbeidet – og legger opp deretter.

■ Hvis studentene hadde vært i stand til å arbeide mer enn ett år om gangen med samme oppgavene, kunne man utgjøre en evolusjonsfaktor i selve driften. Det kanskje mest frustrerende med glødende engasjement, er at det ikke drives av et likegyldig apparat, men av administrerende visjonære, gjerne av seg selv og noen få andre skjodesløse. Resultatet blir manglende læring av egne tabber. Stadiet er tilbaketrukket hvert år, for at andre skal gå den samme veien, oppnå de samme delmålene og få øye på de samme mulighetene. Dessverre helt uten sjanse til å realisere disse.

■ Selvsagt er muligheten der for at studentmiljøet er en driftsenhet som bør holdes på det jevne, med innfall av strategiske målsetninger og ønske om kontinuitet og forbedring. Men akk, floksene følger også med i sirkelen av ørkesløse inspirasjoner, som holder begrepene på klisjestadiet. Så er det nye runder, kryssjobbing og erkjennelser for galleriet. Galleriet tynnes ut etter hvert som da capo'ene blir tosifret i antallet. En del skjevheter vil dermed aldri bli rettet opp.

■ Studentlederne bør tidsnok legge planene sammen med fremtidige overtagere. Hvorfor tenker man på overlapping og opplæring først i november? Hva med at det nye kullet legger an til rolig oppadstigende, mens man prioriterer forberedelsene til next step next year. Høyest aktivitet ser ut til å forekomme der man innser begrensningene i ens muligheter så raskt som mulig.

Studentmiljøets gamle hund

Den late, passive og øldrikende student har vært Arne Gya's verste fiende så vel som hans beste venn gjennom et utangert løp i studentlivets tyngste verv.

Hvorfor ender demonstrasjoner mot dårlig studentøkonomi alltid opp på et vertshus med øl til femti spenn?

– Det er fordi statsbudsjettet kommer så tidlig i semesteret at vi ikke er blakk enda. Det er tradisjon i Vest-Europa at politikk utformes på skjenkesteder og kafeer – det er ikke suspekt.

Studentene har kredittmarkedets billigste lånerente. Hvorfor er dette blodig urettferdig?

– Dette må ses på som en slags sosialstøtte, det er jo ikke så mange av oss som har god råd 20 år etter utdannelsen.

Hvert år siden 70-tallet har statsbudsjettet vært en undergangskrise hvor opp til fem prosent av studentene har aksjonert. Ser du likheten med Jehovas Vitner, som har drevet i bransjen enda lenger?

– Nå har ikke studenter demonstrert så lenge de har studert, det var en forandring som skjedde på 70-tallet. Jehovas har spådd undergangen hele tiden siden sekten oppsto.

Hvor lang er den studentdemokratiske hukommelsen?

– To-tre år er en realistisk huskeramme.

Bør man gjøre noe med denne hukommelsen?

– Ja. En gammel hund som jeg vet at rundene på plassering av studenthus har vært gjort mange ganger. Studentstyret har ikke klart å bestemme seg for hva de vil.

Studentstyret har siden 1976 vært svært misfornøyd med studentene. Er det på tide å gi opp og velge en ny studentmasse?

– Ehh.... Det hadde jo egentlig vært fristende. En kunne jo fått studenter som faktisk brydde seg om sine egne interesser.

Hvorfor er studenter late, passive og uengasjerte?

– Er de det? Jeg synes at engasjementet ikke lar seg parallellføre med resten av samfunnet. Det er mange studenter som gjør mye arbeid i sosiale sammenhenger, men de engasjerer seg ikke i organisasjonsarbeide.

Studentsamfunnet etablerte seg sterkt med eget kontor på høgskolen i år. Hvor mange arbeidsdager har du tatt på høgskolen?

– Jeg har aldri vært på kontoret der, men har jobbet mange timer på høgskolen.

Hvordan er Samfunnet for høgskolestudentene?

– Vi er fremdeles for dårlige til å gi tilbud til dem, men det siste året har vi begynt å nå ut til dem.



LØFTER: Studentpolitikere bør ikke lov mer en de kan holde, mener Arne Gya

Hvor mange i studentstyret har skjønt hvordan man får ting gjort?

– Tja, er det så mange som syv, er Tromsø-studentene heldige.

Halvparten av representantene har altså ikke noe i Studentstyret å gjøre?

– De er valgt dit og har gode ambisjoner.

Hva er den vanligste misforståelsen for ferske representanter?

– Man tror man klarer veldig mye med å fatte vedtak og å mene ting umiddelbart. Man er flinkt til å ønske og kreve, men ikke til å få det gjennomført. Man må komme med realistiske

løsninger, og dette koster arbeidsmengde. Det er god vilje fra absolutt alle, men ingen oppfatter det som sin jobb å gjøre forarbeid og legge fram løsninger. Studentstyret har

ansvaret og dette ansvaret bør vi ta. *Hvordan går man fram?*

– En fornuftig er å frita fire stykker til arbeidsutvalget, og det er blitt gjort. Komitemedlemmer bør gjøre det de interesserer seg for.

Er det ikke slik at organisasjonssekretæren ringer rundt og overtaler folk til å få navnet sitt på en liste, og det er alt?

– Det har vært tradisjonen, men på siste møte ble det valgt inn over 20 til verv – det var flere kandidater enn plasser.

Vi vet ikke noe om hva som har skjedd i komiteene – er arbeidet usynlig, eller blir ingenting gjort?

– Komiteene har ikke fungert særlig bra. Velferdskomiteen har ikke fungert i det hele tatt, men det ble satt ned grupper til ulike prosjekt, noe som fungerte bedre. Bare man blir konkret nok

i arbeidet, så engasjerer det.

Mange i Studentstyret er ikke ute blant vanlige studenter. Er studentstyret i det hele tatt representativt for studentenes ønsker?

– Det er et litt ekkelt spørsmål å få, men jeg tror de fleste ønskene som kommer fram, er legitime.

Merker studentene noen forskjell?

– Hvis vi for eksempel gikk inn for senkning av studiekvalitet, ville nok folk ha sagt at dette ikke var det beste å gjøre. Jeg tror studentene vet en del om hva som gjelder, selv om de ikke vet hvilke utvalg eller komiteer som gjør hva.

Og ditt beste råd til neste års ferskinger?

– Tenk langsiktig, fortsatt å jobbe på de sakene som det gamle studentstyret fikk gjort noe med. Snakk med administrasjonen og få hjelp av dem.

Hvilke fallgruver er viktigst å unngå?

– Det vil alltid være fallgruver, men man må bli klar over dem ved å trå i dem. Man bør være forsiktig og ikke altfor bastant når man går ut med planer og løfter. Sosialistisk utvalg gikk i høst ut med løfte om studenthus år 2000, og her har motstanderne virkelig fått vann på mølla i løpet av året. – Man må ikke love mer enn man kan holde, så kan man heller jobbe for veldig mye mer. Det går faktisk på vanlig folkeskikk – løfter er noe man holder.

Samfunnets fester må være landets mest famøse. Hva med å oppheve pressens munnkurv? (Utopia, red.anm.)

– Holdt på å si... – jeg tror ikke Jon Michelet kommer inn på politikernes private fester i Oslo...

Tromsø-studentene skryter av å ha Norges flotteste naturomgivelser – hvorfor har ni av ti studenter aldri vært lenger fra sentrum enn Kvaløysletta?

– Det er da fantastisk natur på Kvaløya også.

Har du noen gang vært på Tromsødalstind?

– Nei, jeg har vanvittig høydeskrekk og har aldri prøvd å gå dit opp.

Utopia presiserer

I forrige nummer ble det brukt upresist bilde i saken "– Menn er tapere" på forsiden. Personen på bildet er ikke å forstå som "Tromsø-gutten".

ansv.red.

Tæring i læring

Utopia
Studentavis | Tromsø

...er et organ for studentene i Tromsø. Avisen gis ut med støtte over semesteravgiften.

Ansvarlig redaktør:
Andreas Høy Knudsen

Kulturredaktør:
Inger Nilsson Bråtveit

Deskansvarlig:
Ole Martin Jenssen

Fotoansvarlige:
Hanne Stien
Marit Ljøsne

Internettansvarlig:
Harald Groven

Redaksjonen:
Anders Lilleheim, Anne-Britt Hofstad, Asbjørn Bartnes, Hadi Lile, Hallgeir Løland Torpe, Halvor Johannes Lie, Ingrid Klein-Hedlund, Irene Foss, Karl Mette D. Eliassen, Krister Brandser, Marianne Søndmør, Marte Bull-Njaa, Mette Strengenhagen, Michael Wynn, Mikael Kahn, Mona Varpe, Per Steinar Moen, Ragnhild Vik Nilssen, Reidun Faye, Rune Thomassen, Siri J. Pedersen, Siri Vaggen Olsen, Siv Tofte, Stian Andreassen, Thomas Johansen, Tori Falck, Trine Andreassen og Vegar Andreassen

Adresse:
Universitetet i Tromsø
Hovedgården
9037 Tromsø

Telefon:
77 64 53 66 (desken)
90 52 56 03 (tips og saker)
97 65 08 41 (annonse)

Faks:
77 64 51 99

E-post:
utopia@utopia.no
Internett:
http://www.utopia.no

ISSN:
0806-9611

Trykk:
Bladet Tromsø,
Opplag:
5000
Annonsepriser:
Kontakt oss for tilbud

Neste deadline:
18. november 1999
Neste utgivelse:
24. november 1999



TRUSSEL: Private skoler er en reell trussel overfor både lærere og lærerstudenter, mener Hansen

– Hvem i all verden vil ta fire års lærerutdannelse for å ende opp med ei skitlønn? Dagfinn Hansen jobber i arbeidsutvalget til studentrådet ved Høgskolen i Tromsø. Om halvannet år er han klar til å gå ut i læreryrket.

Marianne Søndmør
Hanne Stien (foto)

Man skal ikke mange årene tilbake før de mest prominente personene i lokalsamfunnet var presten, legen, lensmannen – og læreren. I dag har trenden snudd, og Finnmark er blant krisefylkene; færre og færre velger ei lærerutdanning, og flere elever i grunnskolen ligger faglig dårlig an i forhold til resten av landet.

En vits

– Det hjelper fint lite å plassere en stab fagutdannede lærere ute på ei øy med 50% ufaglærte. Det hele er en vits. Lærerutdanninga i Alta har fylt litt over tyve av sine seksti studieplasser. Inntakskravet

er studiekompetanse. Ofte er det nok å møte opp for å få studieplass, sier Hansen opprørt.

Hansen mener ikke å gå løs på lærerutdanninga, men understreker at det er umulig å snu utviklinga mot stadig større rekrutteringssvikt.

Kvalitetssikring

Når det gjelder kvalitetssikrende virkemidler siles en del studenter ut under praksisperioden de har seks uker i året. I tillegg er det oppretta ei skikkethetsnemnd ved Høgskolen i Tromsø. En slik ordning er også på vei inn i blant annet sykepleierutdanninga.

– Den praktiske pedagogikken er på mange måter spredt inni de ulike fagenes didaktiske del. I tillegg har vi den obligatoriske pedagogikken, sier Gabrielsen

– Fungerer det?

– Enkelt sagt dreier den didaktiske biten seg om gode råd og tips, men det er viktig å være klar over at den allmennkompetansen en lærer sitter på, nærmest er uvurderlig, fortsetter Gabrielsen og fnyser av idéen om differensiert lønn, som enkelte kommuner allerede opererer med.

– For det første neglisjeres kompetan-

sen vår samtidig som man ikke tar hensyn til de krav arbeidsgiveren vår stiller, sier en irritert Gabrielsen. Begge trekker inn eksempler på alternative løsninger med virkemiddelskoler eller kommuner som sørger for å ta vare på innbyggere som er i utdanning andre steder, slik for eksempel Andøy kommune har gjort i år.

Samarbeid

Det har lenge vært snakk om at Norsk Lærerlag og Lærerforbundet skal slå pjalte sammen. I såfall vil lærerne utgjøre en betydelig pressgruppe i forhold til dagens situasjon. Hansen etterlyser samarbeid mellom studentene som er i utdanning – og lærerorganisasjonene.

– Private skoler er en reell trussel overfor både lærere og lærerstudenter, mener Hansen og påpeker at selvsagt er lærere med fag som IT og pedagogikk også attraktive for det private markedet.

– En advokat er profesjonsutdannet og slipper å diskutere lønn. Ingen kan gå inn og ta en advokats stilling. Ingen kan heller gå inn og ta en leges arbeidsplass. Men hvem som helst kan per i dag jobbe som lærer i grunnskolen. Det hele dreier seg om to ting: status og lønn.

Eksplasjon i kort utdanning

Skoler med kort, yrkesrettet utdanning gir universiteter og høyskoler stadig større konkurranse. Siden 1985 er antallet studenter på dette nivået fordoblet.

Våren 1999 benyttet totalt 10 538 studenter seg av de 254 utdanningstilbudene som utgjør det såkalte mellomnivået mellom videregående skole og universiteter og høyskoler. Nivået består av private skoler og offentlige etatskoler som tilbyr kortvarig og yrkesrettet utdanning. Siden 1985 har studenttal-

let vokst fra knappe 5300, viser en fersk rapport fra Norsk institutt for studier av forskning og utdanning (NIFU).

I høst har det i tillegg blitt opprettet 13 nye it-utdanninger, så nå er antallet utdanningstilbud på mellomnivå oppe i 267.

Samtidig sliter Universitetet med

reduerte bevilgninger og synkende studenttall.

– Populariteten til skolene på mellomnivået øker fordi universitetene og høyskolene er for lite fleksible i sitt forhold til arbeidsmarkedet, sier Bjørn Berg, utdanningsdirektør i Hedmark. Han leder utvalg som på oppdrag fra utdanningsminister Jon Lilletun skaffer oversikt over mellomnivået for å finne ut hvordan det bør organiseres.

Ingrid K. Lund
Universitas

Telemedisinsk boom

— Til sengs med det amerikanske forsvarsbudsjettet

Dialogen er i gang med den amerikanske Kongressen, som vil bruke penger på norsk telemedisin, da de anser den å være best i verden. forteller informasjonssjef Roger Ingebrigtsen på Telemedisinsk avd. på RiTø.

Kari Mette Darell Eliassen
Halvor Lie (foto)

Amerikanerne ønsker å bytte ut deler av feltsykehus-virksomheten i krigstider ved å benytte seg av telemedisin til undersøkelser. På denne måten slipper forsvarret å dra med seg mye utstyr. Det betyr enorme innsparinger, som vil bety årlige millionoverføringer til Norsk Senter for Telemedisin (NST) i Tromsø.

— Norsk telemedisin ble nevnt i Kongressen i fjor, som anser miljøet i Tromsø for å være verdens fremste på teknologiske løsninger, ifølge Roger Ingebrigtsen. — Det er helt klart at vi står høyt i kurs i USA, og det amerikanske fagmiljøet kjenner bedre til oss enn det norske gjør, hevder han.

Telemedisinsenteret har ennå ikke fått lovnader om bestemte beløp, men hvis amerikanerne bestemmer seg for å gå inn i et langvarig samarbeid — noe de mest sannsynlig gjør — er det sikkert at deres engasjement vil være sterkere enn det norske.

— Vårt lille statsbudsjett er et spytt i havet i forhold til amerikanernes forsvarsbudsjett, fastslår Ingebrigtsen.

Helt klart billigere

Undersøkelser både fra USA og Norge viser at det er et stort inntjeningspotensial på telemedisin. Et prosjekt hvor Hammerfest og Kirkenes sykehus sammen med RiTø kurerer hudlidelser, viser at man sparer opptil 85 prosent ved å investere i utstyret som kreves — framfor å betale flyutgifter, arbeidspermisjon og hotellovernatting for pasientene. Pasientens belastning reduseres i tillegg vesentlig.

Regjeringas prioritet

I en pressemelding fra Nærings- og handelsdepartementet heter det at telemedisin er et av regjeringas satsingsområder, og da siktes det til Tromsø. NST mottar 29 millioner kroner over statsbudsjettet til neste år.



FJERNBEHANDLING: USA vurderer norsk teknologi som den beste i verden på dette området

— Det er første gang vi får et beløp av betydning, og det ligger i kortene at dette beløpet skal bygges opp over en femårs periode, sier Ingebrigtsen til Utropia.

Økt samarbeid med UiTø

På spørsmål om NST er bekymret for å renske fagmiljøene i Tromsø, som en følge av utvikling og utviding, svarer informasjonssjefen at telemedisin er nytt, spennende og attraktivt for veldig mange.

— Søknader ligger inne fra hele Norge og Europa, så det skulle ikke være noen

fare for rekrutteringen, påpeker han. På den annen side ønsker telemedisin å benytte seg av kompetansen på Institutt for informatikk (Ifi) ved Universitetet i Tromsø.

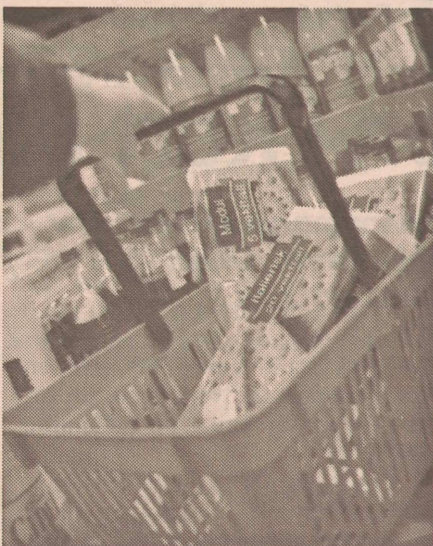
— Vi anser miljøet på Ifi som et av de tyngste i landet, og her ønsker vi å rekruttere folk, sier Ingebrigtsen. Det siste halvåret er samarbeidet med UiTø forsterket. Universitetsledelsen har tidligere gitt klare signaler om at UiTø ønsker å opprette en egen telemedisinsk avdeling på Det medisinske fakultet. Det er ønske om å ta i bruk telemedisinsk tenkning i undervisninga.

Rimi-universitetet

Mjøs-utvalget utreder i dag fremtidens norske utdanningspolitikk. Vil den såkalte Rimi-modellen bli studentenes redning, eller vil den snarere revitalisere embetsmannsstaten og klasseskille?

Kari Mette Darell Eliassen

Rimi-modellen er modellert med Australias utdanningssystem som forbilde. Studentene betaler minimumskostnadene for undervisningen til en egen studentkonto. Dette beløpet er fastsatt utfra en normal for hva et års utdanning koster. Hvis en undervisningsinstitusjon ønsker å tilby en høyere standard på sitt undervisningstilbud, må studentene dekke ekstrakostnaden fra egen lomme. På den måten kan hvert universitet prise sin egen utdanning. De kan da tilby en billig



STUDENTKONTO: Hvordan skal man kjøpe billigst mulig utdanning, spør Mjøsutvalget

utdanning til minimum standard.

Det mange kritikere av utvalget vil innvende er at en slik ordning vil bli et nytt tilbake for det norske velferdssamfunnet. Rimi-modellen ses på som fremmedartet i en undervisningskultur der likhetsdelene og enhetsskole tradisjonelt har stått sterkt. Vil studenter med begrensede midler, og som ikke har foreldre som er stinn av aksjer på børsen, ha råd til å velge en dyrere undervisning enn grunntilbudet? Hvordan skal utdanninga verdsettes? Er du mere kompetent med dyrere utdanning? Foreløpig er dette bare scenarier, men de vil legge sterke føringer på fremtidens politikk.

Det ligger for mye status i forskning sammenlignet med undervisning. En endring i finansieringsmåten vil føre til standardhevingss, mener Mjøs-utvalget. Utvalget har anbefalt en ordning som er utprøvd i Storbritannia, der universiteter som kan vise til kvalitetsforbedringer blir belønnet med ekstrabeløpninger.

I en pressemelding om budsjettforslaget sier Jon Lillethun at bevilgningene til forskning skal øke med 16,2 prosent i forhold til i fjorårets budsjett. Bevilgningene til høyere utdanning øker med bare 4 prosent. Men hvem vil undervise og satse på kvalitet når muligheten for et fett stipend lokker rundt hjørnet?

På grunn av den råte studiefinansieringa spørs det ikke om vi alle bare skal ta oss en jobb på Rimi, istedenfor å velge Rimi-løsninga.

Millenium

År 2000 nærmer seg.
Kanskje du skulle satse på en ny kalenderdagbok i nytt design.

Stor fagbokavdeling i 2. etg.
med fagbøker, tidsplanleggere og gode tilbud på skolerekvisita, posters, multimediaavdeling, video, etc.

1. etg: Velassorterte bokavdelinger, engelske bøker, turkart, etc.

Vi betiller prompte de fagbøker som trengs uten ekstra omkostninger.

Centrum * Libris

Postboks 533, 9001 Tromsø
Bok- og papirhandelen i Sjøgata

Telefonnr.: 77667200
Telefaksnr.: 77685301
E-post: erik@centrumlibris.no
Internett: www.centrumlibris.no





MISSFORNØYD: Kurt Jakobsen er en av studentene som ikke kan drikke vann fra springen på høgskolebygget i Strandveien.

Ingeniørbygget selges unna — med elendig drikkevann

Stillestående vann i store rør gjør springvannet illeluktende for ingeniør- og økonomi-studentene i Tromsø. Nå vil kommunen selge bygget uten å opplyse om studentenes klager.

Andreas Knudsen
Halvor Lie (foto)

Det tidligere sykehusbygget i Strandveien 8 har lenge vært gjenstand for studentenes klager. Tilsig av regnvann gjennom taket i korridorer og auditorium – og drikkevannet som smaker av rust og grums – er noen av problemene.

– Studentene har både lov og grunn til å være misfornøyde, hevder vaktmester Vidar Furskognes overfor Utopia. Ifølge Furskognes er vannforsyningen til høgskolebygget tilpasset et forbruk opptil hundre ganger høyere enn det høgskolen har i dag. Tidligere holdt både RiTø og dyrelaboratoriet til i bygget, hvor en mengde små båser hver for seg utgjorde vesentlig vannforbruk. I dag finnes det verken spyle- eller dusjanlegg i bygget.

– Gjennomstrømningen i rørene er blitt så liten at store mengder rust og humus har samlet seg opp, konstaterer Furskognes. Ved omlegginger av rørgater har driftsavdelingen flere ganger fått innsyn i de skitne rørene. Ifølge Furskognes kan driftsavdelingen heller ikke spyle rørene rene, og en utskiftning vil koste et ukjent antall millioner kroner.

Enormt jerninnhold
Verdien for jern, som farger vannet og gir dårlig smak, har vært over 200 ganger høyere enn anbefalt, viser laboratorieundersøkelser fra næringsmiddeltilsynet. Fargeverdiene er langt over det anbefalte i nær samtlige prøver tatt siden 1992.

– Dette er et smaksmessig avvik for drikke, sier Edith Jakobsen, kjemiker hos næringsmiddeltilsynet.

– Vannet er ikke helseskadelig, bakterieprøver viser normale verdier, legger hun til.

Kjøpere uvitende
Tromsø Eiendomsmegling AS, som selger høgskolebygget, har ingen opplysninger om den elendige drikkevannskva-

liteten i Strandveien 8:
– Det er kobberør inne i bygget, så vannkvaliteten må vel være den samme som ellers i området, sier Pedersen ved Tromsø Eiendomsmegling AS. Heller ikke takstmann Helge Lauritzen, som satte en verditakst på 42 millioner kroner for bygget, var klar over at vannet ikke kan drikkes:

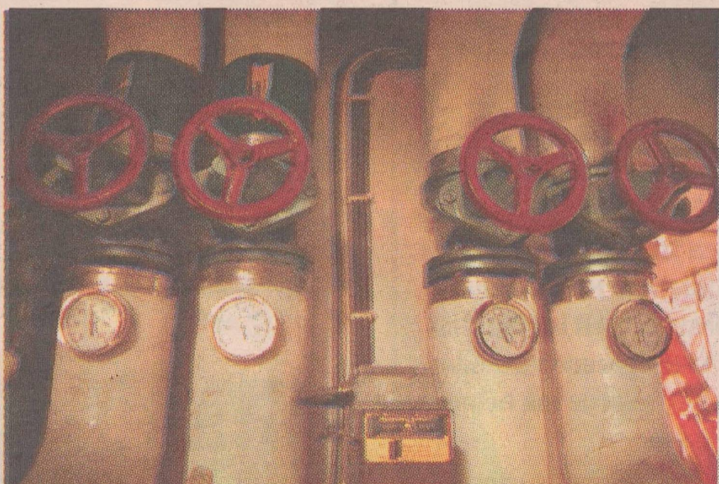
– Dersom noen hadde gitt opplysninger om dårlig vannkvalitet, ville vi ha nevnt dette i taksten, sier Lauritzen. Han

presiserer at vannet ikke trenger å ha noen innvirkning på salgsværdien.

Kommunaldirektør i Tromsø Kolbjørn Bjørkestad, sier til Utopia at rørsystemet i høgskolebygget er den kommunale byggforvaltningens ansvar.

– Hvordan vurderer kommunen drikkevannet i forhold til brukerkvaliteten i Strandveien 8?

– Vi har ikke fått noen klager på vannkvaliteten, sier Bjørkestad.



OVERDIMENSJONERTE: Rørene i høgskolebygget har så lav gjennomstrømmning at store mengder rust og humus samler seg i drikkevannet.

Student-rabatt

Rabatten gis ved visning av gyldig studentbevis og betalt semesteravgift. Rabatten gjelder varer til ordinær pris.

expert 
elektromarked
midt i sentrum!
J.M. HANSEN
Storgt. 56 tlf 77 66 55 00


Stortorget 2
tlf 77 61 11 66

Urmester Noralf Andersen
Stortorget 3
(vis a vis Domus)
tlf. 77 68 26 55

WINTERSPORT
SPORTSHUSET AS

Bowling & Squash
Stakkevollvn 49
tlf 776 19770
Åpent 10:00-
24:00 alle dager

Elsa M. Systue
Vestregt. 1, tlf. 77 65 64 31
Forhandler for SINGER og PFAFF

KAFFE · TE · KRYDDER
Taras
DUFTER OG GAVEARTIKLER
Markedsplassen tlf 776 82254

H. Mydland's
STUDENTENES EGEN SLAKTER
Skippergata 15
tlf 77 68 21 16

Britt's
BOUTIQUE
Storgt. 89 og Jekta
tlf 77 60 19 80

SKINNMESTEREN
VEITASENTERET - TLF 77 61 25 01

JENSENS
EURO SKO
Torgsentret - Storgt. 79
tlf 77 68 15 63

TSI
er ansvarlig for studentrabatten.



HONG KONG VILLAGE KINESISK TAKEAWAY

På toppen av «Storgatebakken», gamle Rørhandelen. Take-away (henting og bringing), utkjøring kr 40. Åpningstider: Man.-lør: 15.00 -23.00, søn. og helligdager: 15.00- 22.00 Storgt 132 - 9008 Tromsø Tlf. 77 61 14 88



JAGET: Rune Hogseth og andre hovedfagsstudenter på MH-bygget står i fare for å miste sitt nåværende lesesaltilbud.

ASIA 2000

- Den første norske Asia-konferansen
(NORASIA I)
Sundvolden hotell, Ringerike,
5. -7. juni, 2000

Asia er på manges dagsorden, men mange i Asia har også sin egen dagsorden. Tross kriser og raske endringer er Asia vel beredt til å ta spranget inn i neste årtusen. Det er på høy tid å ta Asia alvorlig i Norge. Asia-kunnskapen i Norge er spredt og tilfeldig, men mer variert og mer rikholdig enn de fleste er klar over. *Nettverk for Stillehavsasia-studier* arrangerte i januar 1999 en fagkonferanse om forskning på Asia i Norge. Nå er tida kommet til å gå videre, nemlig å gjøre mangfoldet i norsk Asia-kunnskap og Asia-forskning bedre kjent og å vise *utad* at det faktisk finnes et ganske sterkt og variert fagmiljø innen norsk Asia-forskning. Konferansens faglige tyngdepunkt vil være samfunnsorientert og humanistisk forskning, men andre fagfelt er også velkomne til å delta. Konferansen vil være en god anledning for norsk offentlighet og andre interessenter til å bli bedre kjent med norsk Asia-kompetanse.

På denne bakgrunnen vil vi gjerne invitere alle i Norge som jobber med Asia i studie- og forskningssammenheng til å ta del i den første norske Asia-konferansen. Den vil finne sted i vakre omgivelser på Sundvolden hotell på Ringerike 5. - 7. juni 2000. Konferansen vil starte ved lunchtider den 5. og vare ut den 7. juni. Arrangørene vil dekke alle konferanseutgifter, men deltakerne må belage seg på å betale for sin egen reise.

Vi oppfordrer alle som gjerne vil foreslå temaer til sesjoner, paneler, verksteder og seminarer om sjøl å presentere forslag til opplegg og deltakelse innen tidsfristen.

Frist for tilmeldning av forslag til egne presentasjoner, sesjoner, paneler, verksteder og seminarer: 20. januar 2000.

Påmeldinger, forslag og forespørsler rettes til Harald Bøckman på e-post: harald.boeckman@sum.uio.no

Dårligere lesesaltilbud?

Administrasjonen ved MED-fak vil omgjøre tre av studentenes lesesaler til kontorer for sine ansatte – foreløpig uten at studentene er tilbudt et tilfredsstillende alternativ.

Vegar Andreassen
Asbjørn Bartnes (foto)

Fakultetsdirektør Jann Gamnes vil på denne måten frigjøre kontorlandskap på plan 9 i MH-bygget for å kunne samle en stadig voksende administrasjon. Forslaget vil ramme til sammen 21 hovedfagsstudenter på Institutt for medisinsk biologi og diplomstudenter på Sivilingeniørutdanninga.

Verre tilbud

Disse ble først tilbudt en felles lesesal med dårlig ventilasjon i etasjen under de laboratoriene de benytter.

– Et uakseptabelt forslag, mente studentene, og fikk tilbud om å bruke et møterom i tillegg til den nevnte lesesalen.

– Jeg har ingen problemer med å skjønne at plassbehovet er reelt,

men hvorfor må det gå ut over studentene? spør Rune Hogseth, hovedfagsstudent på Institutt for medisinsk biologi (IMB), og han får støtte av Studentenes arbeidsutvalg (AU) ved MED-fak:

– Studentene vil ikke flytte ut fra de lokalene de disponerer i dag før det står klart et like bra tilbud som det som er i dag, heter det i referatet fra AU-møtet av 2. desember, som samtidig fastslo at kravet om en samlet administrativ virksomhet ikke kan veies opp mot studentenes arbeidsvilkår.

Ballen over til studentene

Ettersom studentene ikke kunne godta forslaget fra fakultetsdirektøren, forsøkte AU i samråd med noen av de berørte studentene å komme med konstruktive løsninger som kunne aksepteres. Å ta opp denne saken nå, midt i en travel eksamensperiode, er et særdeles dårlig valgt tidspunkt, sier Ellen Wang, fjerde års siv.ing.student, og AU-representant.

AU ved med-fak fastslo i et skriv til fakultetsdirektøren at ingen av de forslagene som forelå kunne aksepteres, og at de ikke anså det som sin oppgave alene å finne nye løsninger, pga. manglende forutsetninger:

– Vi kjenner lite til hvordan ulike rom utnyttes i dag og hvilke muligheter som vil foreligge i nær framtid, uttaler AU og står fast på kravene om at nærhet til laboratoriene, tilfredsstillende ventilasjon og flere rom med maks. ti studenter på hvert rom må oppfylles dersom en løsning skal kunne aksepteres.

I dialog

Fakultetsdirektør Jann Gamnes avdramatiserer oppstyret:

– Situasjonen er på ingen måte fastlåst. Vi er i dialog med studentene og vurderer nå andre løsninger, sier han og har stor forståelse for studentenes reaksjon på det første tilbudet de ble forespeilet.

– Vårt ønske er å optimalisere ressursbruken når det gjelder arealplass. Det er faktisk administrativt ansatte som i dag står uten kontor, påpeker Gamnes, og sier at siktemålet med forslaget var å samle og samordne administrasjonen.

– En bedre funksjonelt organisert administrasjon arealmessig vil tjene både studentene og de ansatte, fortsetter han, og sier det blir feilaktig å se på dette som en kamp mellom studenter og administrativt ansatte.

– Vi ønsker å finne ei løsning alle kan leve med.

Teater Kanel



Teater Kanel (Studentteatret) søker instruktør til oppsettingen av stykket "Hvem er Ernest" av Oscar Wilde. Stykket skal settes opp i februar/mars, og vi ønsker instruktør snarest mulig. Er det ellers noen som er interessert i å hjelpe til med tekniske ting i forbindelse med oppsettingen blir vi glade om dere vil ta kontakt med oss.

Ring Nina på tlf: 77674536

Konstituerende studentstyremøte:

Håndplukking og kaos

– Jeg ønsker å ta opp tråden fra mine forgjengere, men også tenke selv, sa den nyvalgte studentstyrelederen Ellen Øseth på et spennende og intenst konstituerende studentstyremøte sist onsdag på Mack-Kjelleren.

Vegar Andreassen
Halvor Johannes Lie (foto)

I kampen om ledervetet tok Ellen Øseth (20) en klar seier over motkandidat Arne Gya fra Sosialdemokratisk Studentforbund med 18 mot 5 stemmer. Øseth kommer fra Skalandsen på Senja og representerer Sosialistisk Studentlag (SSL) og er helt fersk student ved UiTø – uten at hun tror det byr på problemer:

– Det trenger ikke å være negativt å være fersk, så lenge man er ydmyk og innser at man ikke kan alt.

Røde ledere

En spennende nestledervalgkamp fulgte, der både Bjørn Egil Johansen (SSL) og Tor Arne Morskogen fra Moderat liste stilte som kandidater mot Gya. Det måtte to valgoganger til, den siste mellom Johansen og Gya, der førstnevnte kom best ut med 14 mot 9 stemmer, og samtidig tok vervet som internasjonalt ansvarlig. Dermed har SSL både leder og nestleder.

Etter at de to lederkandidatene var blitt valgt ble det gitt en pause for at Øseth og Johansen

kunne få håndplukke de to resterende kandidatene til Studentstyrets arbeidsutvalg. Energisk lobbyvirksomhet og debatt ble foretatt mens resten av representantene pent måtte finne seg i å flytte ut i kafélandskapet grunnet en fadese av Mack-Kjelleren.

De to lederne endte opp med å innstille Grethe Karlsen, nylig avgått sekretær ved studentarbeidsutvalget ved SVF, til vervet som utdanningspolitisk ansvarlig, og Torbjørn Nygård, førstevara til Sosialdemokratisk studentforbund (SSF), til vervet som velferdsansvarlig.

Møtekaos

Etter pausen tok møtet en kaotisk vending. Under særskilte uheldige omstendigheter skulle Studentstyret debattere og votere over lederens innstilling. Etter iherdig motstand fra Rudi Christensen (Jur.fak.) og Kristian Lindhartsen (Moderat liste) som mente de rådende forhold var uforsvarlig, valgte likevel Studentstyret å ta innstillinga opp til votering. En meget amputert debatt fulgte før kandidatene ble valgt inn med overveldende flertall.

Også to studentrepresen-



PRELATER: Det nye Studentstyret skal preke studentenes sak.

tanter til Universitetsstyret og én til styret i studentsamskipnaden ble valgt – henholdsvis Sigrun Høgetveit Berg og

Asbjørn Bartnes – og Jon Chr. Fløysvik Nordrum, som gikk på gjenvalg til samskipnadsstyret.

Vanskelig åpning av studentstyreåret

Mackkjelleren gjorde utvilsomt sitt, men også dette års Studentstyret må ta noe av skylden for at enkelte omstendigheter slo uheldig ut for møtedeltakerne på det kommende Studentstyrets konstituerende møte.

Vegar Andreassen
Halvor Johannes Lie (foto)

Grunnet trippelbooking av lokalet ble Studentstyret jaget ut, og måtte fortsette møtet i en krok av kafélandskapet – med andre gjester strømmende forbi i tillegg til plagsom bakgrunnsstøy.

Om ikke det var nok, så ble det også avdekket klare svakheter ved reglementet. Det var første gang den nye konstitueringsordninga ble tatt i bruk, og usikkerhetsmomentene dukket opp da de to lederne skulle presentere sin innstilling til komplettering av arbeidsutvalget for Studentstyret. Det var for eksempel ikke klarhet i videre framgangsmåte dersom Studentstyret ikke godtok lederens innstilling.

Spesielt Rudi Christensen fra JUR-fak var ikke nådig:

– Studentstyret plikter seg til å følge reglementet. Det er totalt uansvarlig å fortsette under disse forhold.

Midt i dette kaoset tok Kontrollkomiteén uoppfordret en aktiv rolle i diskusjonen, samt at representanter fra det sittende AU grep ordet for å snakke varmt om intensjonen ved den nye ordninga.



JAGET: Studentstyret måtte etter hvert ta plass blant de andre gjestene i lokalet grunnet en trippelbooking av Mack-kjelleren.

På slutten av møtet kom det et ønske om å få protokollført at det sittende Studentstyret må ta kritikk for vedtaket om ny konstitueringsordning av AU da de nødvendige reglementsendringer ikke har blitt gjort.

Det sittende AU beklager forvirringa som oppstod, men får ikke selvkritikk, og påpeker at:

”Valet vart gjennomført etter alle demokratiske krav, og at utfallet vart særskilt bra for det

vidare arbeidet i studentdemokratiet, for UiTø-studentane,” heter det i en uttalelse fra det sittende AU, som fortsatte:

”Da det på eit tidspunkt likevel vart skapt lettare forvirring kring detta, kan det skuldast både uheldige omstendigheter med flytting av møtelokale i pausen, og at det vart stilt spørsmål til klarleiken i reglementet, sjølv om det ikkje gjekk ut på den paragrafen ein heldt seg til i den aktuelle saka, nemleg valet av nytt AU.”

KOMMENTAR

Tivoli

Det er spennende tider i studentdemokratiet. Nylig ble det vedtatt en demokratisk tvilsom konstitueringsordning for Studentstyrets arbeidsutvalg, og sist uke skulle denne utprøves i praksis av påtroppende Studentstyret. Det hele kunne nok ha forløpt smertefritt. Uheldige omstendigheter gjorde sitt for å overdramatisere uro-momentene, ikke minst Mack-Kjellerens trippelbooking av lokalet. Det må likevel påpekes at Studentstyret sely, det forrige riktignok, også stod for regien. Rammen var utvilsomt satt av NSU Tromsø. Med copyright, sannsynligvis.

Dermed grenset møtet gang opp mot det parodiske. Jaget ut av møtelokalet og presset opp i en krok med en jevn strøm av forbigående ble det avduket klare reglementsmessige svakheter. Videre saksgang var langt fra klarlagt. Reglementet sa lite om hva som ville skje hvis Studentstyret ikke godtok de to nye lederens innstilling. Kontrollkomiteén, både av- og påtroppende, hadde sine synspunkter og tok uoppfordret ordet, som en slags autoritær politisk kilde med hånda på lov-samlinga. Forvirringa rådet, og andre grep taleretten og snakket varmt om intensjoner. De gamle var fortsatt eldst.

Kanskje er det demokratiets gravdø? Med den nye konstitueringsordninga har avtroppende og garvede studentpolitikere sikret seg sterk innflytelse på utvelgelsen av sine etterfølgere. Slik det ble i år, med to forholdsvis ferske ledere, er det opplagt at noen har trukket i tråder. Og nevnt navn. Muligens blir utfallet til det bedre, men på bekostning av hva? Spesielt demokratisk er det i hvert fall ikke.

En annen følge av nyordninga er at den legger opp til økt fraksjonering. Spill og kamp ble resultatet. Og selv om innstilte kandidater må godkjennes av Studentstyret, har sistnevnte mistet mye av sin råderett. Når da i tillegg de ytre omstendigheter er ytterst beklagelige, kan man virkelig spekulere i om det nye arbeidsutvalget er representativt.

Med kun politisk valgte representanter til valg, og en særskilt politisert debatt, er det også verdt å spørre seg om fakultetsrepresentantenes innsats. Hvorfor kom ikke den grupperinga med flest mandater bak seg mer på banen? Derimot fikk en liten politisk gruppering, SSL, både leder og nestleder. En interessant tankekilde åpner for et særdeles ensidig AU, noe som kanskje kunne fått gjennomslag da den påfølgende debatten var holdt i bånd av forholdene.

Ja, jeg ropte etter brød og sirkus, men dette var tivoli. Og det blir man bare kvalm av.

Vegar Andreassen

250 milliarders bransje

Torskekrise, sort hav og kvotehandel som nærmer seg svartebørsvirksomhet til tross – fiskeriminister Peter Angelsen tror fiskerinæringa får en inntekt på 250 milliarder kroner om tretti år.

Marianne Søndmør

Mye av det svartmalte bildet som tegnes av norsk fiskerinæring, skyldes dels medias framstilling, dels myter innenfor næringa, ifølge Angelsen. 1999 er tredje året på rad med sterke reduksjoner i to-talkvota for norsk arktisk torsk.

Fiskeriministeren har forsikret at neste års avtale med Russland om torskekvota ligger på et akseptabelt nivå og sikrer oppbyggingen av gytebestanden.

Lønnsom fremtid

– Sett i et tredveårspektiv kan den norske fiskerinæringa få en inntekt på 250 milliarder kroner, mente Angelsen. Her må forskningsmidler settes av, slik at man oppnår en mest mulig lønnsom produktutvikling.

– Når vi vet at mesteparten av verdiene som skapes i hovedsak går tilbake til distriktene, skjønner vi at vi har et visst ansvar, avsluttet Angelsen på FISK 2000 konferansen.

FISK 2000 – kunnskap på hjell?

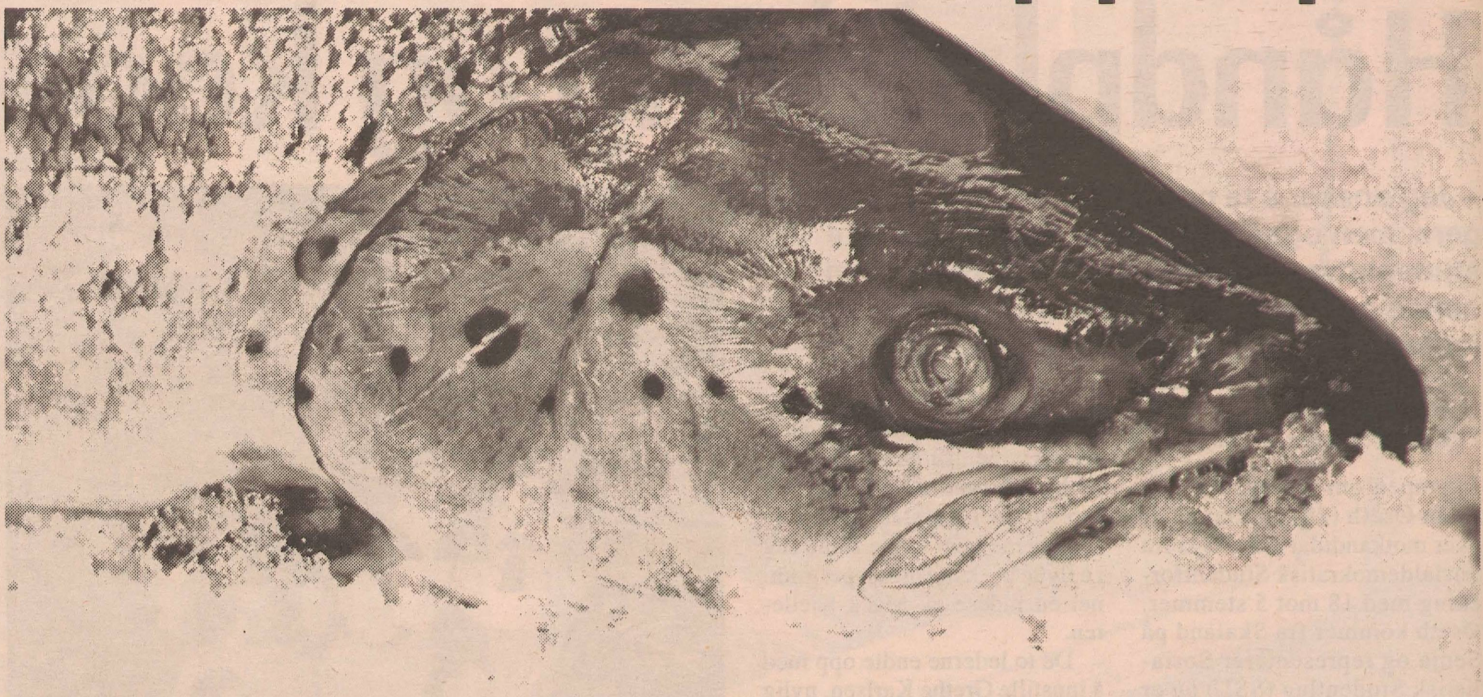


FOTO: MARIT LJØSNE

Flotte ord og bestillingsoppdrag i form av kyn-dige foredragsholdere fant sted under FISK 2000. Likevel lite nytt ved avrundingen av et årtusen. Vi har tro på kunnskapen – tør vi bruke den?

Leif Edvisson sto for et av de mest inspirerende foredragene under tittelen "Intellektuell kapital – den viktigste ressurs i framtidens bedrifter". Edvisson er ansatt ved Senter for framtidforskning hos den svenske bedriften Skandia.

Intellektuell kapital

– Vi må satse på kunnskapsnoma-

dene, oppfordret Edvisson og viste til de tusener av høyt utdannede folk som beveger seg mellom bedriftene og er leverandører av kunnskap – slik tilfellet er i Silicon Valley. I følge Edvisson er kunnskap et resultat av skjulte ideer eller "hidden values".

– Ideer er signaler i hjernen og dermed ubegrenset. I boken *How to learn to think like Leonardo da Vinci* finner man mye gammel visdom som er særdeles aktuell for norsk fiskerinæring. Viktigst er det at dere lærer å se ting fra minst tre perspektiver, forkynte Edvisson.

Ifølge fremtidforskeren var det i en periode populært å anvende

uttrykket "brainpower". Mennesket har et klart behov for å kunne måle kunnskap, men mangler et system for å gjøre det. Leif Edvisson brukte James Watt, oppfinner av dampmaskinen, som eksempel:

– Watt skjønte nokså tidlig at man må måle energi med en annen enhet enn hestekrefter, hevdet Edvisson.

Trendene fra amerikansk næringsliv er ikke nye, men stadig aktuelle, slik vi har sett innenfor "knowledge management", fortsatte Edvisson og pekte på resultatene av å tenke ideer ved siden av det å trene seg opp til tenking.

– I dag har de fleste av dere ikke tid, eller kanskje prioriterer dere ikke ideene. Dere prioriterer ren produksjon. Hvordan skal det da gå med kunnskapen deres når vi for eksempel vet at et land som Sør-Korea uteksaminerer flere Masters of Science enn England,

Frankrike og Skandinavia til sammen?

Rekruttering

Det er begrensninger for i hvilken grad en næring kan engasjere seg i politiske avgjørelser. Viktigere for bedriften er hva den kan gjøre overfor nye folk som vil inn:

– Det er viktig at studenter i fiskerifag også betraktes som leverandører (av kunnskap, red. annm.), ikke bare som ferieansatte i bedrifter.

En mann fra salen reiste seg sporenstreks og spurte hvordan man får kompetanse inn i ei næring som er sesongbasert:

– Studentene er opptatt under det viktigste sesongfisket, påpekte han.

– Her må det mer forskningsmidler inn, mente Edvisson og fortsatte polemisk: – You have the rulemakers, the ruletakers and then the rulebreakers!

English summary

Tromsø College Building for Sale

The Faculty of Engineering and Economics building in Strandveien 8 is for sale – but with terrible drinking water facilities.

Standing water within the pipe system makes the faucet water smelly for the students at the Faculty. And now Tromsø County has offered the building for sale without giving information about the students' complaints.

The contents of iron, which colour the water and make its bad taste, have been over 200 times higher than recommended, is shown in laboratory reports conducted by næringsmiddeltilsynet.

Worse Reading Room Facilities?

Three reading rooms in the MH-building are wanted by the administration Faculty of Medicine in order to fill the need for more offices for its employees.

The affected parties, 21 students in total, are postgraduate students in the Department of Medical Biology and Diploma students in the Department of Computer Science, and were at

first offered a reading room with bad ventilation in the floor below their laboratories.

– Totally unacceptable, said the students who are now engaged in a dialogue with Faculty administration.

– We do believe that we can reach a solution everyone can find satisfying, said Faculty Director Jann Gammes.

New Students' Board Leaders

– I would like to continue the work done by my predecessors, but also contribute with my own thoughts, said the new-elected Students' Board Leader Ellen Øseth in an exciting and intense opening of the new Students' Board last Wednesday at Mackjelleren.

Øseth (20) won the Leader's hat by a mile in competition with Arne Gya from the Socialdemocrats. The young female is from the island of Senja and is in her first term at the University of Tromsø. She is representing the Socialist Students' Association (SSL).

In an exciting contest for the Second Leader position, both Bjørn Egil Johansen, SSL, and

Tor Arne Morskogen, representing the Moderates, challenged Gya. After two ballots, the latter between Johansen and Gya, the former got the upper hand with 14 to 9 votes – giving SSL both the Leaders in the new Students' Board.

The French Revolution Most Important

In a hindsight through history, Einar Niemi, Professor in History, points out the French Revolution in 1789 as the most central event this millennium.

– The French Revolution marked a watershed between "the old" and "the new" world. It marked the beginning of the end for a number of central social tendencies rooted in the Middle Ages.

With a look to the future, Assistant Professor Tage Stabell-Kulø at the Department of Computer Science predicts invisible PCs, and speaks warmly and enthusiastically about the integration of Information Technology into everything:

– Stating that there has been an Information Revolution is wrong, this is only the beginning.

Interessert i en studieperiode i utlandet?

Frister

- ◆ 15.mars: Erasmus-, Barentsplus-, Nordplus- og Nordlysstipend for utreise høst 2000

Nyheter

- ◆ Avtale om studentutveksling med Roskilde Universitet, Danmark, alle fagområder og ISCTE, Lisboa, samfunnsfag
- ◆ 15000 kroner i stipend fra Lånekassen til forberedende språkkurs før delstudier i utlandet (ikke engelsk, dansk eller svensk)

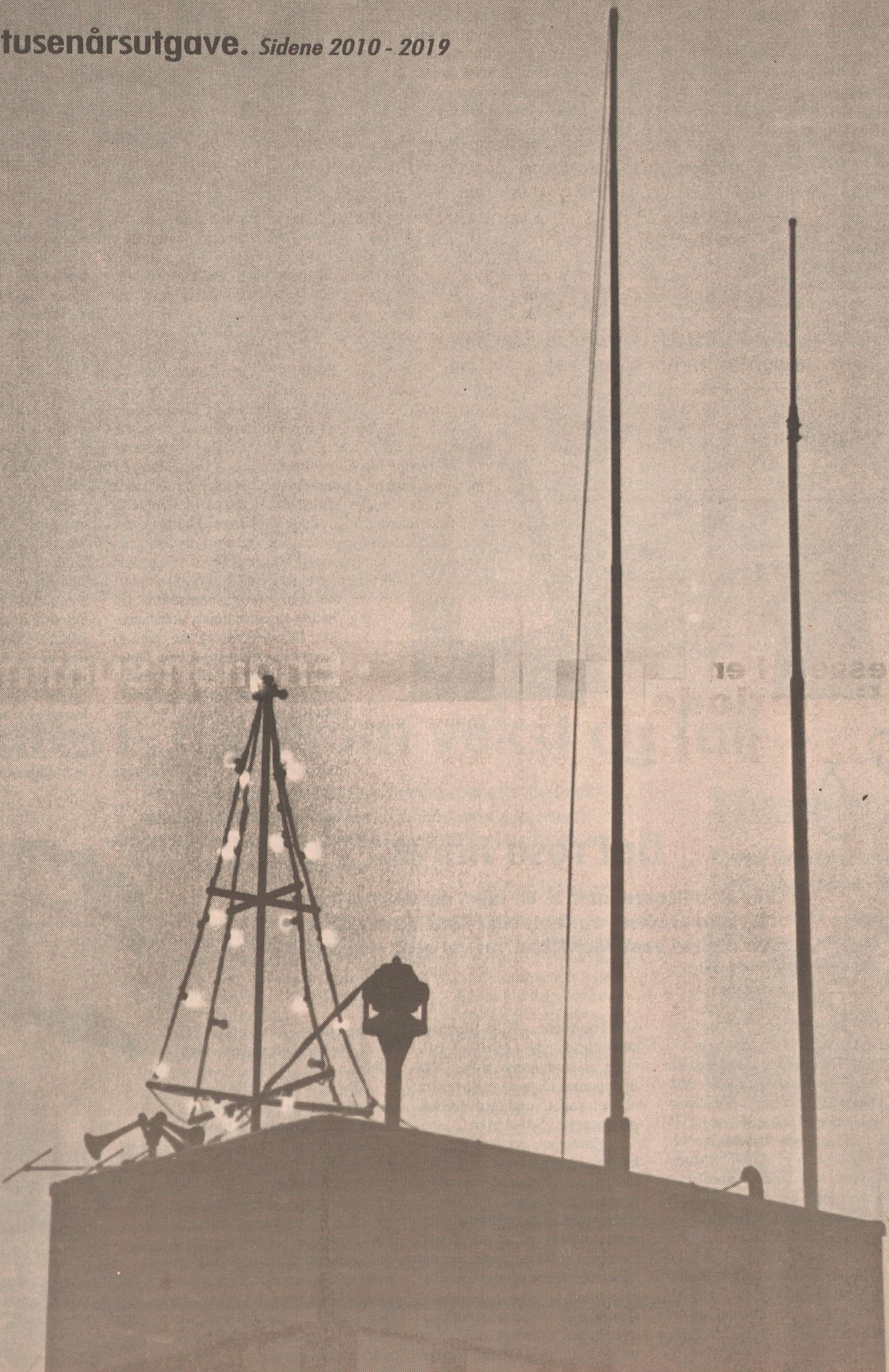
Kontakt:

- ◆ Internasjonal konsulent ved ditt fakultet
- ◆ Internasjonalt studentkontor i Studieavdelinga, 3.etg. Administrasjonsbygget
www.adm.uit.no/studie/foreign



Sku bakover. Pek framover.

Utopias tusenårsutgave. *Sidene 2010 - 2019*



Tromsøstudenten gjennom tre tiår

60 Den første kampen

60-tallet var tiåret da ideen om et nordnorsk universitet kom på den politiske dagsorden

Marianne Søndmør

1960-tallet var dominert av skepsisen til forskning og høyere utdanning i et regionalt fordelingsperspektiv. Historiker Narve Fulsås mener forslaget om å reise et universitet i Tromsø muligens var det mest kontroversielle av reformforslagene innen høyere utdanning på denne tiden. Selv om universitetstanken ble reist langt tidligere, fikk kravet om et nordnorsk universitet ingen po-

litisk tyngde før i 1960-årene – en tid da Tromsø by var i sterk vekst: Bro, kommunesammenlutning, flyplass og universitet var noe av det som sto på programmet. Og i 1968 vedtok Stortinget å legge et nordnorsk universitet til Tromsø. Altså kan litt over halvparten av byens nettovekst siden 1967 tilskrives ankomsten av universitetet.

Spirende universitetsmiljø på 69° nord



7 Det vesle raude

Anne Grethe Flakstad har vore student sidan 1976. Studentrollen har endra seg, fortel ho.



Marit Ljøsne

– Det var spesielt å vere student på den tida, mimrar Anne Grethe, som no tek doktorgraden i Tromsø.

– Me var ikkje så mange, og gjekk rundt i raud anorakk og følte oss litt tøffe. Kvar dag samlast studentane på Prelaten, det som no er Mack-kjellaren. Ofte var det kø for å komme inn. Universitetet var nytt og det var annleis. Studentane fekk vere kreative og handlande, seier Anne Grethe om studentrolla på 70-talet.

– Eg var heimearbeidande to-barnsmor og fekk dette godkjend som eitt år av studiet då eg hadde tradisjonelt kvinnearbeid som fordjupningsemne. Eg hadde eigen rettleiar, skreiv artiklar til tidsskrift og var oppe til eksamen i husmorjobben. Dette var særers lærerikt. Det var mykje opp til studentane sjølve korleis studieopplegget skulle vere, fortel Anne Grethe.

– Tverrfaglegheit og landsdelrelevans var to målsettingar

for universitetet. På mitt institutt, det samfunnsvitskaplege, hadde me fire hovudfelt: etniske relasjonar, skuleforskning, lokalsamfunnsforskning og sosialpolitikk, og studenten skulle sjølv velge ei problemstilling som var relevant for lokalsamfunnet. Dette kunne til dømes vere fråflytting frå distrikta. Det var viktig at me kunne nytte lærdommen her oppe. Dette var eit universitet som ville styrke Nordkalotten.

På Odd Berge-bygget hang det alltid store plakatar. Studentane følte seg plikta til å vere engasjerte. Me hadde stort samvit. Samfunnet verka kanskje meir dynamisk på den tida? Ting skjedde i samfunnet som eit resultat av idealismen. Alta-aksjonen er eit døme. Den var godt planlagt. Studentane hadde til og med klorvatn for vask i teltleiren. Eg trur Alta-aksjonen i stor grad var forløpet til at samane vart tekne på alvor. Det nytta å engasjere seg.

8 Det rosa tiåret

For 90-tallsstudenten er 80-tallet det tiåret der pastell, høyvannsbukser og Dynastiet kanskje er det som blir husket best. Men tiåret var vel også noe annet?

Hanne Stien

Ved Universitetet i Tromsø stagnerte studenttallet drastisk på 80-tallet. Den største kampsaken ble derfor studentrekruttering. Målet om å få en større studentmasse ble likevel ikke nådd før på 90-tallet. I kampen om studenter ble det forsøkt å gi et utvidet studietilbud ved landets nordligste universitet, og dette resulterte blant annet i at Det juridiske fakultet ble en realitet.

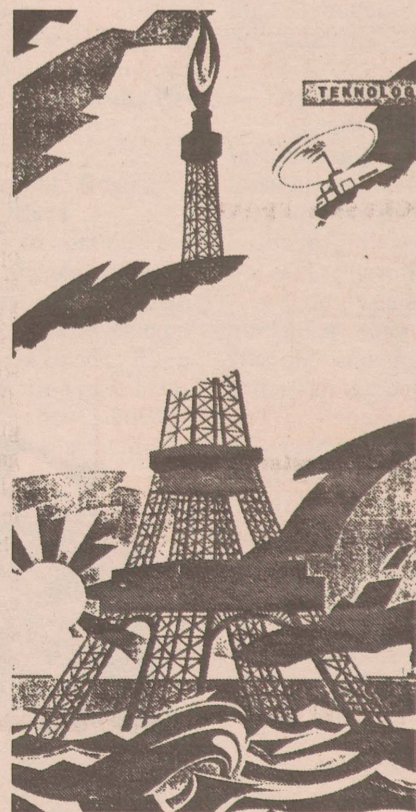
Studentpolitikken var ikke som på 70-tallet bare en kamp mellom SV og AKP-ml. Ei ny politisk fløy kom på banen, og det røde opprøret fra 70-åra bleknet. Tromsøstudentene var li-

kevel radikale. Ørjan Holstad, studentrådsleder i 1987/88, forteller at studentene nektet å ta imot penger til studentboliger fra oljeselskapet Total fordi selskapet opererte i Sør-Afrika.

– Kantine var fora for diskusjon, både politisk og faglig. Det var som å sitte på kafè, men røykeloven drepte nok denne stemningen, mimrer Holstad. Han tenker tilbake på et universitet med bare 2000 studenter, der det tette miljøet nok gjorde det lettere å engasjere seg. Likevel ønsker ikke den tidligere studentpolitikeren å forherlige fortida. Det var ikke alltid lett å få folk med på

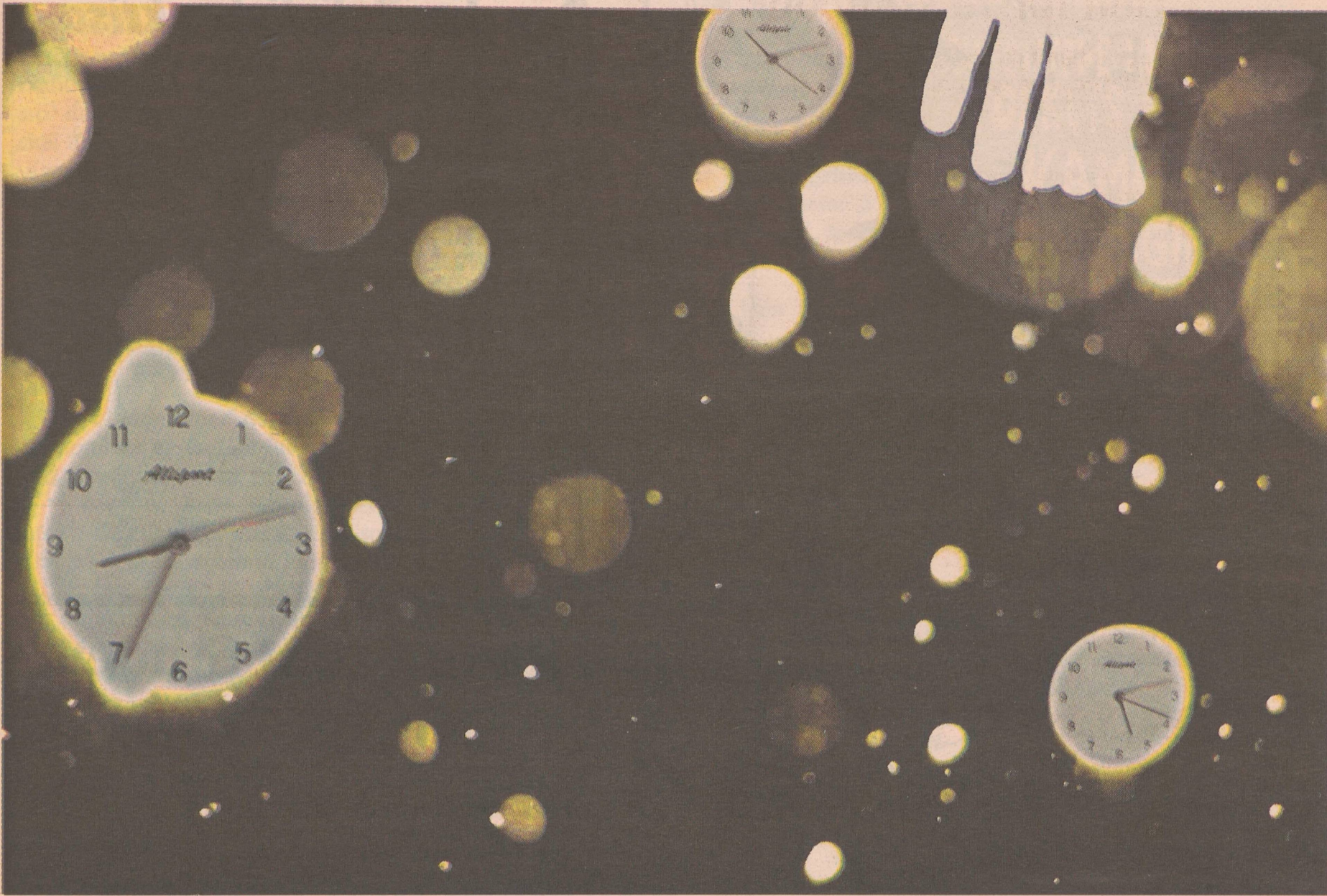
notene, men studentene var flinke til å ta i bruk alternative virkemidler.

– Diskusjonen rundt studentdemokratiet var også på den tida stor, og vi forsøkte å holde på allmøtet slik at det direkte demokratiet ble opprettholdt. Allerede da viste tall at urnvalg ville senke studentenes deltagelse, sier Holstad, og tenker på tiden da 400 studenter samlet seg for å diskutere studiefinansiering og boligsituasjonen. Ut fra engasjementet hans høres det ut som om han hadde en fin tid som studentpolitiker på tiden da tennis-sokker ennå var inn.



Alle tiders tid

Med tiden forandrer ting seg. Og når ting forandrer seg, da forandrer også tiden seg. Derfor er ikke tiden det den en gang var.



Beretningen om en studentavis gjennom vekst og fall

Fra å være en idealistisk 68er prosjekt skrevet av glødende sosialister, har Utopia gjennom en 25-årsperiode gradvis forfalt henimot nok et fordummende tabloidorgan.

av Harald Groven

Fra å ha et ektefølt 3. verden-perspektiv på alt fra studentpolitikk til fagkritikk, har Utopia blitt revet med i den allmenne normoppløsningen som har funnet sted i de tre siste tiår. Mens studentene i fordums tid marsjerte i demonstrasjoner i solidaritetens navn, lusker de i dag til byens barer for å drikke grådighetskulturens favn. – den gang, talte avisa det røde ord på klassekampens grunn. Nå snøvler man i takt med øldrikkende slasker blottet for åndelige verdier. La oss håpe at forenklingens snikende grep ikke vil fortsette å legge seg om redaktører og journalister, og tabloidjour-

nalistikkens injurierende ånd ikke vil forsimpler Utopia og dens lesere. Vi lever i en tid der lokal verdiorientering har blitt slukt av global kommersialisering. I en æra av masseforbruk, hvor reklamens makt tilsidesetter ekte menneskelige verdier, blir tverrkulturell forståelse den varmende bremsekloss som kan stoppe den kommersielle flodbølge. Den globale massekulturens kunstig skapte behov har langt på vei erstattet den kritiske intellektuelles aktive søken etter reelle menneskelige verdier. La Utopia i det neste årtusen bli et organ for den frie diskurs i et fritt offentlig rom.



Faksimile 1979

1970- tallet



Faksimile 1999

1990- tallet

Forrige 25 år på de neste seks sider:



STUDENTAVISA I TROMSØ

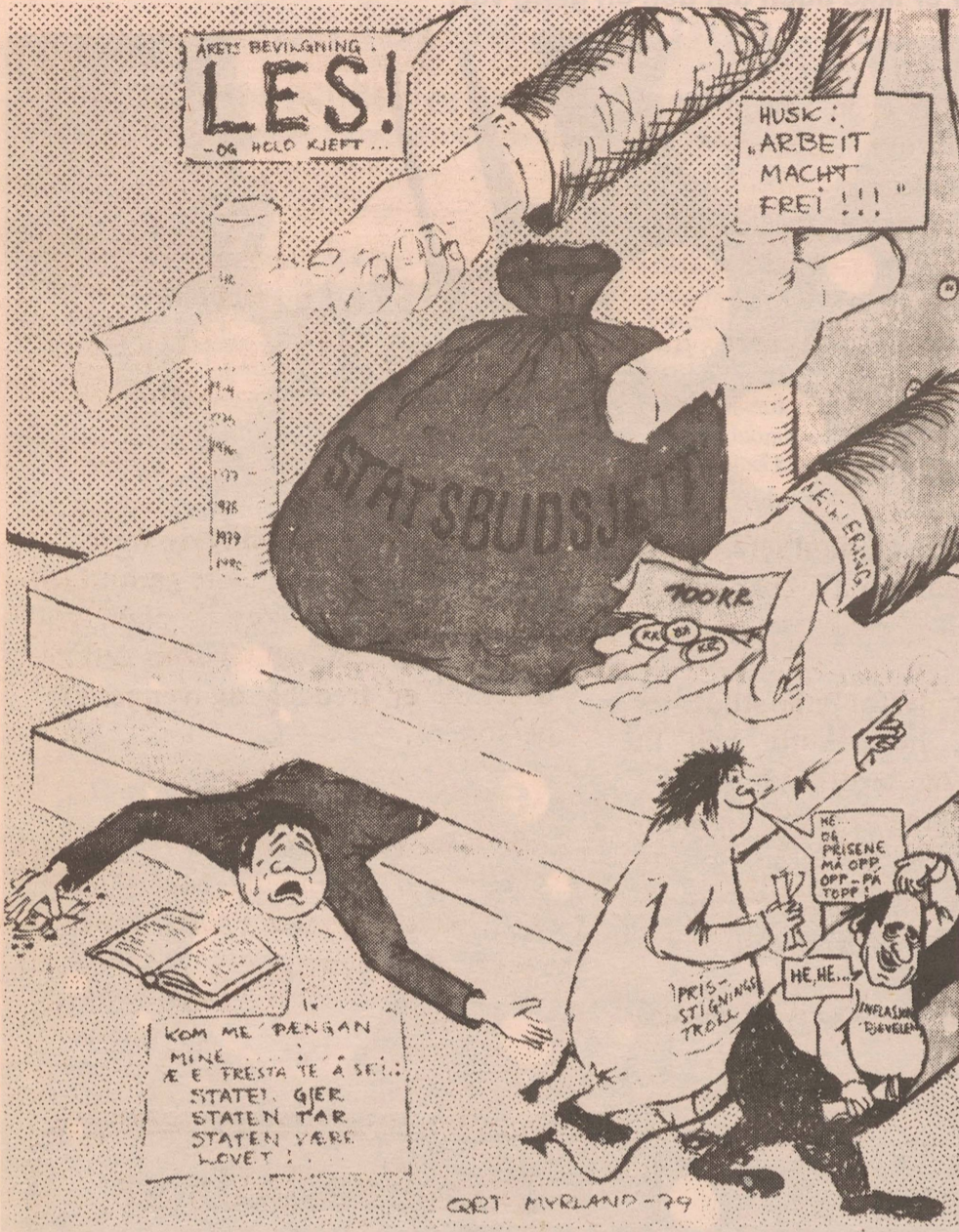
70-tallet

UTROPIA

80-tallet

Utropia

90-tallet



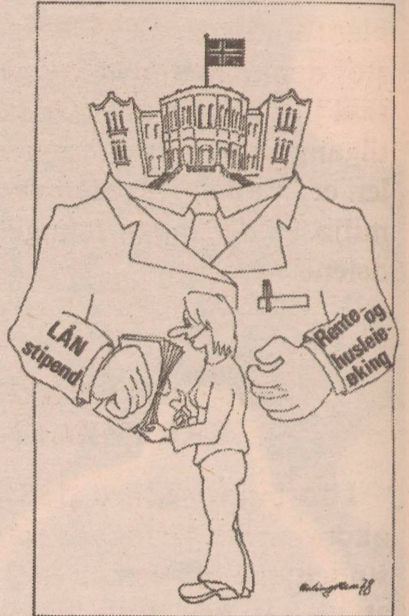
Den kapitalistiske krisa rammer også studentene

Samskipnaden har vedtatt husleiekninger på 17% på studentbyene i 1978. Dette blir ikke tilstrekkelig kompensert gjennom økte borteboerstipend fra statens side. Videre har Stortinget nylig vedtatt at renta på studielån i Statens Lånkassa skal øke fra 6,5 til 7,5%. Den nye rentesatsen vil også bli gjort gjeldende for ikke tilbakebetalte lån som er opptatt før 1/1-78. Dessuten arbeides det i Finansdepartementet med at tilbakebetalingstida skal skjæres ned og at rentefriheten i studietida skal fjernes.

- Alt dette betyr at
- boustiftene og leveomkostningene heves,
 - gjeldsbyrda øker,
 - terminbeisene for tilbakebetalinga blir større.

Den økonomiske situasjonen for studenter og akademikere blir med andre ord klart forvorra. Dette kommer i tillegg til at kostnadsnormen i Lånkassa er for lav og at stipendandelen de siste ti åra har sunket jamt.

SE SIDE 6



Raud Front Studentleir 14. - 20.8.

På Raud Front-leiren i år, i nærleiken av Tromsø, vil følgjande hovudemner verta diskutert:

- * Krigsfaren og prinsippa for folkekrig.
- * Revolusjonær interessekamp.
- * Haustens Stortingsval og Raud Valalianse.

tikarar og studiar av verda i dag.

Analysa til AKP(m-l) er den einaste som er i samsvar med analysa til Kinas kommunistiske parti under Mao Tsetung og under Hua Kuo Feng. (AKP(m-l) er også det einaste partiet i Noreg i dag som førebud arbeidarklassen og folket til krig, og det einaste partiet som veit korleis krigen kan vinnast. Vi har mange erfaringar å byggja på, frå Noreg og frå heile verda. Kampuchea, Vietnam og Laos har synt all verda at det går an. Erfaringane, frå siger og frå nederlag har AKP(m-l) oppsummert. Om krigsfaren og prinsippa for folkekrig er det ein hovudtema på leira i år.

taktikk vere, kva er fienden sin taktikk, korleis skal kampen mot underkuinga bli ei verkeleg masse-rørsle blant studentane, og kva er prespektivet på kampen vi fører for interessene våre. Dette er nokre av dei spørsmåla vi vil ta opp i denne diskusjonen.

Det tredje hovudemnet er stortingsvalet til hausten, kvifor stiller kommunistane til val når vi fullt og heilt avviser at vi kan bruke Stortinget til reformer som lettbar byrdane for folket?

Kommunistane brukar valkampen og evt. talarstolen i Stortinget til å avsløre for fleire at vi lever under borgarskapet sitt diktatur, sjølv når borgar-



Veggaviser er en viktig del av det demokrati på leirene.



Stor variasjon på kantineprisene i Tromsø

Forholdsvis dyrt hos Samskipnaden

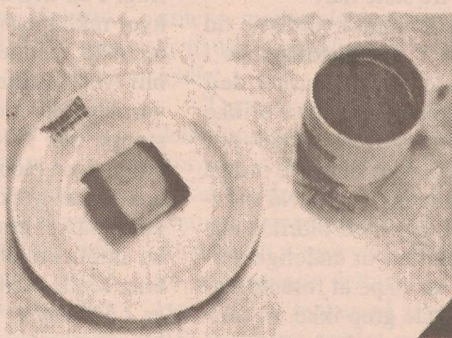
Det er vel en alminnelig oppfatning blant Tromsøstudentene at prisnivået på Samskipnadens kantiner ligger ganske høyt. Men hvordan er prisene egentlig i forhold til de vi finner på andre kantiner i Tromsø?

For å finne ut av dette har Studentavisa foretatt en sammenligning av det du må betale for en del utvalgte varer på følgende fire kantiner: Samskipnadens kantine på Brennbygget og kantinene på

Lærerskolen, Regionsykehuset og Fylkesbygget.

Tabellen til høyre viser hvilke priser vi kom fram til:

	Samskipnaden	Lærerskolen	Region-sykehuset	Fylkesbygget	Samskipn. i Oslo
1 Kopp kaffe	1,75	2,-	1,-	0,75	2,-
1 Wienerbrød	2,75	5,-	1,50	1,-	---
1/2 Rundstykke m/ost	3,-	2,50	1,50	1,50	3,-
1/2 Rundstykke m/skinke	3,25	3,50	2,-	2,-	---
1 Sm. brød m/skinke	4,50	5,75	2,-	---	6,-
1 Brød	3,50	4,-	2,-	---	---
Totalt	17,75	17,75	11,-	---	---



Denne kaka kalles for ei «snelle». Den koster kr. 1,00 på Nostmyrs bakeri. På Brennkantina får du den for kr. 3,-. Prisen står kanskje i stil med kaloriinnholdet, men.....

Hvordan senke prisene?

padens administrative kostnader. Transportutgiftene til

Det synes helt klart at de store prisforskjellene vi finner i første rekke skyldes ulike ordninger når det gjelder avlønning av kantinepersonalet. På de kantinene der en stor del av salgsinntektene går til dekking av lønn til personalet er det opplagt at en blir tvunget til å legge seg på

Pornobål i Tromsø

Fredag den 14. oktober hadde kvinnelisteister i Tromsø sin aksjon mot porno. Et av pornosjappene i Tromsø ble frarvørt en del pornoblader som senere ble brent i et bål utenfor Partijonggen. Det samlet seg et stort folkemult med 100 mennesker rundt bålet som var med på å røpe slagord mot salg av kvinneskroppen og mot pornoindustrien. Flere av de som kom til og uttrykte berøring og følelser som passerer synet dette var en bra aksjon og vi skal skilte oss godt etter av samme grunn.

Appellen som ble holdt, ble det lovet krig mot pornofansifiserer her i Tromsø. Flere aksjoner vil bli holdt mot pornomaterial som tilsvinner et brenn.

I stedet for å gå 10 angrep på de store skiffer og profitable summer på salg av kvinneskroppen, som skal mot den. Vi synes det er best at kvinnene sluss med pornoindustrien sitt brenn mot kvinneskroppen og salg av denne, og oppmuntre flere kvinner og jenter til å gjøre det samme.



STUDENTAVISA I TROMSØ

70-tallet

UTROPIA

80-tallet

Utopia

90-tallet

at alkoholen er med på å holde opp en omfattende sløving og passivisering blant studentene og i folket ellers.

ALKOHOLEN SVEKKER KAMPKRAFTA!

I forbindelse med de stadig hardere økonomiske og faglige forholdene som studentene blir utsatt for, er det viktig at vi har den fulle kampkraften vår intakt.

Vi studenter har bare vår egen organisering og vår egen kampkraft å lite på. Alkoholbruken lammer både viljen og evnen til kamp hos en del av oss.

Den eneste måten vi kan ramme disse på, er:

- 1) Drikke-mindre alkohol selv.
2) Minske tilgangen på alkohol.

Vi oppfordrer derfor alle studenter om å redusere, helst kutte helt ut alkoholbruken, og bidra til at flest mulig studentarrangement blir alkoholfrie.

Til slutt vil vi sitere avisen «Tromsø»

RUSGIFTENE HINDRER FOLKETS KAMP KAMP MOT RUSGIFT

«Ølhallen vil sannsynligvis være det bestående samfunns beste garanti for at det ikke blir noe av de planlagte revolusjoner.

Alle som er interessert i flere opplysninger om Forbundet Mot Rusgift kan skrive til: Tromsø FMR, Kapteinveien 19, 9014 Håpet.

Tromsø FMR.

Side 13

PUNK: Botemiddel mot mimring og nostalgi

Av Rune Hagen

The '80 are here I know 'cause I'm stering right at 'em... Take off your headphones / Hear what's going on, You can't live in a time zone / You got to move on...

(Ray Davies fra The Kinks)

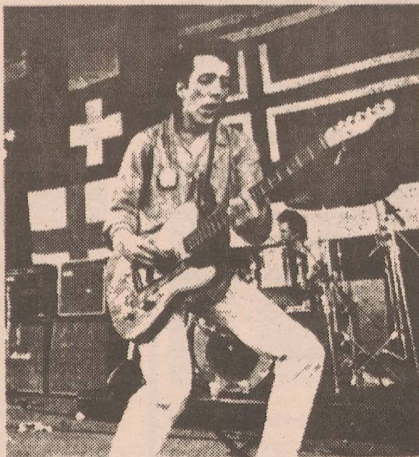
For omtrent tre år siden ble det utgitt et plate i England som kom til å få stor betydning for rockemusikkens videre utvikling.

fant seg til rette i den ofte så tilbakessende viskulturen. Chuck Berry, Jerry Lee Lewis, Rolling Stones, Kinks, Animals m.fl. var plutselig for disse blitt en historisk parantos.

The Sex Pistols og det som etter hvert ble den såkalte punkrocken reddet og utviklet rocken i progressiv retning.

bler, liker, vin, lykkelige og ulykkelige kjærlighet -- altså de søtsuppekstene vi kjenner så godt fra 50 og 60 tallets rock -- utgjør klare unntak. Punkrocken kjennetegnes idag først og fremst gjennom provokatorisk underholdning der rocken benyttes som et velegnet medium for politiske meninger.

Innenfor den sosiale punkbevegelsen i England er politikk ikke lenger en ubetydelig med kjedelighet -- punken gjør politikk skøy «Bavjaktia» blir heretter aldri den samme uttale en finere adelsmann etter at en del punkband hadde dannet bevegelsen «Rock against Bloodsport».



Joe Strummer i punkgruppa CLASH.

gerer til å radikalisere og politisere ungdomskulturen. Tekstene er klart progressive, perspektivrettel, ikke jengre kvinneundertrykkende og disconfientlig.

punken nettopp er basert på fordommer. Rett nok er ikke punken entydig, men som musikalsk uttrykksform er den bedre både politisk og musikalsk enn all tidligere rock.

Bøker sosialister ikke kommer utenom



Bygget på skoleringsforedrag Rjasanov holdt for industriarbeidere i 20-åra, en udogmatisk og lettfattelig framstilling for folk uten teoretisk skolering...



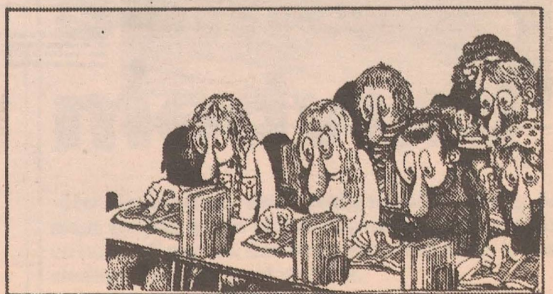
Boka tar det vanskelige skrittet fra kritikken av kapitalismen til en konkretisering av det sosialistiske alternativet. Om planøkonomi, statsforfatning, demokrati, og alternative maktorganer...



Dette utvalget tar sikte på å gi et lett tilgjengelig tverrsnitt av Marx' verk, med hovedvekt på politiske og sosiale emner.

Akademikerarbeidsledighet - skremmer det -?

En prat med forberedende studenter



Bra med aksjoner! Lær av Soweto!

STUDENTAVISA I TROMSØ

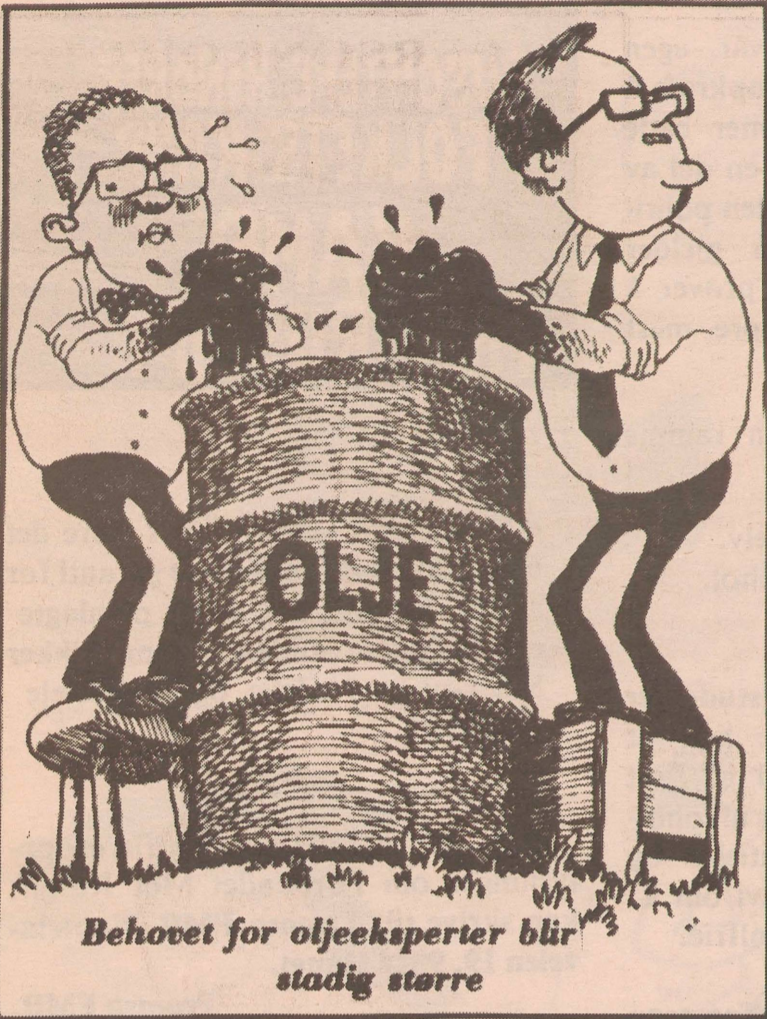
70-tallet

UTROPIA

80-tallet

Utropia

90-tallet



Behovet for oljeksperter blir stadig større

OLJE OG DATA
Stortingsmeldinga legger forøvrig opp til en gigantisk «utklekking» av teknologer for olje- og datasektoren. Dette må sees på som et svar på statens og kapitalens behov for høgt kvalifisert teknologisk personell innafør olje- og datasektoren. Farene for en slik ensidig og gigantisk vekst innafør en del av utdanningssektoren er etter min mening åpenbare. Teknologiutdanninga vil i åra som kommer legge beslag på store ressurser innefor utdanningssektoren slik at andre fag nødvendigvis må svekkes. Og det sier seg selv hvilke fag som blir svekket. Fag med et samfunnskritisk innhold og fag som er lite «appetittelige» for statens og kapitalens «fordøyelse» står i fare for å bli svekket, ja, til og med å forsvinne fullstendig fra universitetene. I årets statsbudsjett, på utdanningssektoren, er det



Hard by

Det var så jævla gøy det var vår, alle var forelska og vi drakk og pimpa. Så var det sommer og masse knulling og masse rever, fy faen. Siden blei det høst, jøss ja så jeg dro til henne midt i trynet — flaskene knuste vi på svaberget så var det vinter.

Jesper H.

Studentuka, revy og organisert fyll

Studentuka 89 er over og et spørsmål som reiser seg er: hva var egentlig intensjonene med UKA-89?

Organisert fyll, representert ved «lysløype arrangementet», er neppe egnet til å imponere mange. Inntrykket som lett fester seg er at UKA ble en intern festjippo for ukefunksjonærene.

Ett av poengene med et slikt arrangement som Studentuka må være å markedsføre studenter og Universitetet overfor byens øvrige befolkning.

En må spørre seg om UKA egentlig nådde ut til byen og det brede lag av studentene. Ble det den festen som mange hadde håpet på.

Det som berget inntrykket av UKA var en glimrende revy. Reven er flaggskipet i bestrøvelsene på å bygge opp en god uketradisjon i Tromsø.

Uke styret og ukefunksjonærene har gjort en god jobb når det gjelder avviklingen av arrangementene. Det hjelper imidlertid lite når selve ideen bak studentuka virker uklar og heller løst fundert.

Før neste Studentuke går av stabelen bør en gjennomgå hele konseptet. Håpet er at vi får en Uke med større bredde i innholdet.

Studentuka i år ga rikholdige muligheter til å drikke. Derimot var den meget få populærvitenskapelige forelesninger, debatt møter og andre spesielle arrangementer.

Det er slike arrangementer som gir Studentukene i Oslo og Trondheim et preg av seriøsitet i tillegg til fest og moro. Så har da også ukene på disse stedene stor oppslutning blandt studenter og befolkningen forøvrig.

TROMSØ FILMKLUBB «Å se en film på video er som å høre musikk på telefon».

Mange studenter besøker Trossø Filmklubben. Årsaken er enkel. Tromsø har en av landets flerstørste og mest aktive filmklubber. Utropia har snakket med styreleder i Tromsø...

UTROPIA: Gert Pre. Jensen
«Hvor kommer filmene fra?»
«Ja, de kommer fra...

Filmklubben (de har ingen ledere. Det er bare medlemmer, til de fleste filmer vil du bli på 2-3, på kortere filmer vil du bli på 1-2).
Mestvakkert er nok kanskje...



Øverste Sovjet besøkte det røde universitet



Delegasjonen påbegynte på trossø universitet 12. februar 1989 med rektor og universitetets rektor. (UTROPIA) Siste: A. Kerechomova

Utropia
Delegationen for Sovjet ble ledet av professor i økonomi, Erik Egeberg. De var på trossø universitet...

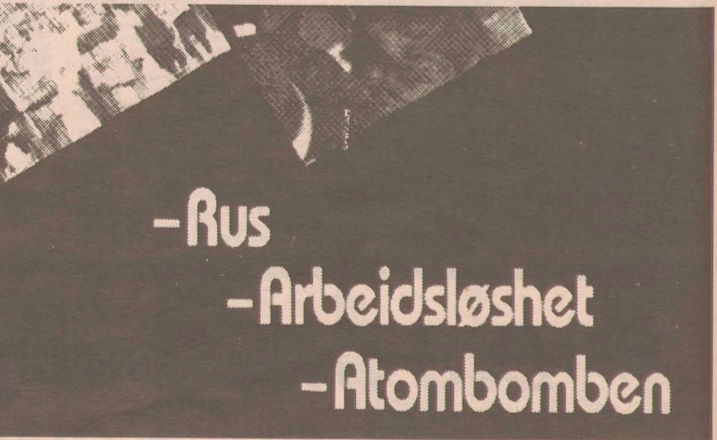
I den forbindelse er et bånd med den berømlige konferansen på 100 sider - som finnes ved UiB - er tilgjengelig og vil bli det er bestemt. Det ble...

SITATER:

- Vi arresterer hvite også. P. Botha
Jeg vet ingenting. Ronald Reagan
Jeg går på allmen litteratur og bekranser den siste skanse for livsgleden og den frie tanke. Even Arntzen
What demonstration? M. Thatcher utenfor Akershus
Baby you're a limousine I've got plenty of gasoline. Zodiac Mindwarp



IBM Mobile løsninger 1989



STUDENTAVISA I TROMSØ

70-tallet

UTROPIA

80-tallet

Utropia

90-tallet

6 UTROPIA

TURBO PASCAL: Markedets beste kjøp

Det er på tide at Utropia tar opp i seg den største av alle nye trender: Data. Derfor kommer her ikke nok en bokanmeldelse, men en programanmeldelse.

Utropia: Tage Stabell-Kuls

TURBO er kompatibel med standard Pascal med få unntak. De viktigste er at PAGE, GET og PUT er utelatt, men i praksis har dette liten betydning da TURBO er en-bruker rettet, og de aller fleste printere kan ta imot ordre som tilsvarende PAGE, GET og PUT viser seg ikke å være nødvendig da WRITE og READ til og fra fil går uten problemer. TURBO har en stor mengde funksjoner i tillegg til standard. Full styring av skjerm, grafikk, tegning av sirkler, ellipser og firkanter, trekke linjer og skravere felter osv.

Turbo har en grunn-type STRING (n.) hvor n setter størrelsen på strengen. MEN teksten må ikke fylle strenger slik som med PACKED ARRAY OF CHAR. Man kan også legge to strenger sammen: 'TURBO' + 'PASCAL' = 'TURBO-PASCAL'. bestemme lengden på strenger, trekke ut delstrenger, legge inn delstrenger osv. De kan, selvfølgelig, også sorteres på vanlig måte og skrives ut: WRITE (navn) vil skrive ut strengen 'navn' uansett lengde og/eller innhold.

Den norske manualen er godt oversatt, med noen få unntak. Det viktigste er RECORD. Om man slår opp i innholdsfortegnelsen under R, vil man ikke finne RECORD. Det står under POST, som henviser til kapittelet som heter, ja, RECORDS. Manualen forutsetter kunnskaper i Pascal og er ingen lærebok, men alle tillegg til standard pascal er vist med eksempler, så dem er det mange av. Det mest forbløffende med

TURBO-PASCAL er likevel kompilatoren. Den kompilerer om lag 5000 ordinære programlinjer i minuttet på Olivetti M24. På IBM PC omlag 3000 linjer/min. Det er 3-5 ganger raskere enn Micro-VAX i arbeidstiden. Dette blir enda bedre når man legger til at TURBO kompilerer og linker samtidig, altså man får programmer ferdig kopilert, linket og startet med en kommando med denne hastigheten. De ferdigkopilerte programmene kan enten kjøres direkte, legges på fil ferdige til kjøring eller legges på fil uten biblioteket til bruk som moduler.

Editoren er meget god, og spesiallaget til TURBO i Word-Star stil. Alle som har bruk WS vil kjenne igjen alle kommandoene. Den er fin å bruke da cursoren automatisk settes under starten på forrige linje, altså ikke i begynnelsen av linjen. Det er derfor lett å lage strukturerte kildetekster. I editoren kan man søke etter strenger, bytte eller stryke ut, bl.a. fremover eller bakover, utheve, flytte blokker over på nye filer osv. Når man føst blir kjent med den vileditoren i VAX virke billig.

Kildeteksten legger TURBO på fil i ASCII-format så det er lett å få den printet ut eller overført til stormaskin med KERMIT.

TURBO-PASCAL er laget av BORDLAND ic. og sammen med kompilatoren får man en del programmer, klare til kompilering. Dvs. kildeteksten er med. Dette gjør Bordland med alle sine produkter skrevet i TURBO til TURBO-brukere. Det mest kjente er TURBO-TOOLBOKS hvor alle programmene kommer klare til kompilering, men også regnerat og tekstbehandling kommer slik.

Ingen av Bordlands produkter er kopieringsbeskyttet: (Kryss i taket for det.) TURBO-PASCAL koster kr.



TROMSØ KOMMUNE
Tromsø kommunale helsekontor

«Et samleie kan stundom føre til nærmere bekjentskap» (Tåkanen)

Men det kan like gjerne påføre deg seksuelt overførbare sykdommer som Leks.

HIV-SMITTE
Folk flest lever ut sin seksualitet, men mange sexopplevelser kan være

HELSEFARLIG
hvis du ikke

BRUKER HODET FØRST
Nærmere bekjentskap er derfor bedre før enn etter samleie.

Glem heller ikke at

HODET FUNGERER BEDRE
uten alkohol og andre rusmidler.

STØRRE ANSVAR
for deg og din(e) partener(e) svekker ikke sexopplevelsen.

La ansvarsfølelsen bli en

BERIKELSE
også for ditt sex-liv.

Er du usikker?

Kontakt:
Tromsø kommunale helsekontor
AIDS-prosjektet
S. Tollbugt. 7, 9000 Tromsø.

Klienthenndelser:
Mandag og torsdag: kl. 10.00 - 14.00.
Tirsdag: kl. 14.30 - 18.00.
Torsdag: kl. 16.30 - 19.00.

Telefon mandag - fredag, dagtid: (083) 85 000,
lj. 485 - 55 233
Telefon kveld: (083) 55 896 - 55 018

PERSONKORT !



ET TOPP BETALINGSKORT.
SÅVEL INNENLANDS SOM UTENLANDS
GOD SOMMER OG FERIE...



5 om «Dynastiet»

Utropia har spurt folk i universitetsmiljø om de ser TV-serien «Dynastiet». Vi spurte videre hvorfor de ser, eventuelt ikke ser den, og om det er personer i serien de liker spesielt godt. (Hvis utvalget av intervjuobjektene skulle være representativt, skyldes det utelukkende flaks.)



Even Arntsen, student, ISL.
— Nei, men jeg har sett vel tre episoder.
— Jeg liker ikke serien fordi den er en eksponent for det kapitalistiske systemet som jeg hater!!

Menneskebilletet

Kva ankepunkt var det Michelet og andre hadde? Det var menneskebilletet serien presenterte for oss som provoserte Michelet mest. Serien var full av kalde, bereknende menneske som nesten gjekk over lik for å oppnå det dei ville. Michelet meinte vel dette var eit dårleg føredøme for folket. Me skal ta avstand frå maktberjær. pengeeriskhet

TOUCH ME...



Touch me, I want to feel your body...

Foto: Trond Davidsen

Utropia ANNONSE

Rocky PLATE BAR

Knockout MUSIC

TONOFOTO STORGATEN 66 9000 TROMSØ TELEFON BUTIKK: 83 046

- Siste nytt
- Ep. Mc. CD
 - Maxi og l.
 - Musikkvideo - (fra kr 69,-)
 - Gammelplateingler
 - Direkteimport



Samer i medvind

— Her i Tromsø skjer det en veldig positiv utvikling. Samene ses ikke lenger på som et sosialt kasus, men som en kulturell ressurs, sier Janne Hansen, som er samisk studentforenings nyvalgte leder.

STUDENTAVISA I TROMSØ

70-tallet

UTROPIA

80-tallet

Utropia

90-tallet

Hårfint JA til Erasmus

Årets første Hovedallmøte endte opp med en uttalelse som klart stiller seg positiv til utvekslingsprogrammet Erasmus...

KRONIKK

Debetten om EF har her til lands hovedsakelig gått langs den økonomiske dimensjon...



Handelsforbundet har opplyst at 10% av medlemmene har sagt seg ut av EF...

EF - den hvite mann mot resten av verden

Carl Erik Schulz: -Jeg kan ikke tenke meg at England vil bli noe mindre miljøsvin om vi girer oss med dem!

Porno på skjermen



Dagslag domineres av gutter, flere få av disse har faktisk sett en pornoside på nettet...

svape
Hvis du vil gi din klasse et godt eksempel, bør du ikke svape...

Miljødomme



Lukking

Universitetet i Oslo lukket. Universitetet i Bergen lukket. Universitetet i Trondheim lukket...

Røykeloven torpedert



DET BLE LIKEVEL ikke totalforbud mot å røyke inne på universitetet. Røykerommene på MH og Domus er fremdeles åpne...

Mens vi venter på Polarinstittuttet...

Dette er Utropia sin faste meldingspalte. Savner du noe, tips oss. Kontakt Tomas på Utropia-kontoret...

NAKEN NEGER JAGER RASISTER MED SEMINAR



BILDET: FOLK OG ROVERE FRA SAMFUNNET, SU OG SOS RASISME

Hjelp til dataopplæring
Student som har erfaring med programpakke på PC søkes av voksen person til dataopplæring.

JUSS?
4. avdeling juss-studenter søkes til nullstilling av IQ-apparater.

Advertisement for mobile phones with prices: 99, 499, 299.

Drikk deg til ståkarakterer

LEDER

Vår tids store svøpe er de politisk korrekte idiotene. De eplekjekke meningsterroristene som forgifter vår hverdag med sitt utrolige engasjement og godhet.

Politiske korrekte idioter

Grunnen til denne lille tiraden er at jeg har innsett at dette nummeret av Utopia er uvidkommen i overensstemmelse med den politisk korrekte verden.

Myke verdier, medmenneskelighet og internasjonalt engasjement gjennomstyrer disse sidene du nå sitter og blar i. Vel og grei det, men kanskje ikke helt i takt med dagens kyniske generasjon-Y. Kjønnetsgeometrien på dagens jevne student er så vidt jeg har oppfattet en fullstendig mangrel på engasjement i noen ting, annet en vedkommendes egne lille verden.

Billig samvittighet
Landbrukskoleen på Ås har innført rettfærdig kaffe i sine kantiner. For en skarpe krone ekstra kan man støtte fattige kaffeboender i Mexico og skoleprosjekter i Bolivia.

For en liten krone kan man kjøpe seg fri fra den dårlige samvittigheten et politisk korrekt menneske føler ovenfor fattige mennesker i den tredje verden, som er fattige på grunn av vår imperialistiske utnyttelse av nettopp disse menneskene. Det å få vestens kollektive skyldbyrde løftet av ens skuldre for en knapp krone er langt fra dyrt.

Likestilling har kommet langt, men det er langt igjen.

Jubileum
Hvis du ikke har lagt merke til det enda så har Utopia 20 års jubileum i april. I den anledning trenger vi å komme i kontakt med så mange, og så gamle som mulig, tidligere utropister som det går an.

Det skal gies ut et jubileumsnummer, og det skulle vært interessant å høre hvordan tidligere utropister synes avisa har utviklet seg fra sine mørkerøde aner frem til det mer udefinerbare vi har nå.

Redstrømper
Kvinnedagen har kommet og gått. Ble vi noe klokere eller mer likestilte i året som gikk.

Kvinner og menn er ikke like. De er likeverdige, men langt fra like. På universitetet er det flere kvinnelige studenter enn mennlige.

Så sant kunnskap er makt, lover dette godt for kvinners kamp mot en likestilling ikke bare i ord, men også i posisjoner.

82 prosent foretrekker Øl foran politikk

Studentpolitikere er en gjeng inkompetente narcissistiske politiske dilettanter som ikke vet hva som foregår i den verden, lyder kraftigste dom i vår spørreundersøkelse.

Verdier og ikke alle har anlegg og interesse for å drive studentpolitikk. Skriver en av studentene som deltok i undersøkelsen.

Studentene kan kanskje stemme over utvalgte saker, men de har ikke kompeten til å gjøre noe som helst som kan ha betydning for dem som studenter.

Utdanning
Utdanning er et høyverdiskursivt ord. Kommer det fra utdanning? Utdanning er et høyverdiskursivt ord.



Tar data-porno på alvor

Student-ekstremistenes liste

Kandidater: 1. Pål D. Ekran, 2. Per Harald Myrvang, 3. Ingunn Evensen, 4. Rune H. Eidhammer

«Vi i SEL har vært oss grundig lei av at politiske ytterliggående har påtatt seg ansvaret for å representere studentene her på Universitetet. Vi, en fraksjon fra IMR, har derfor laget vår egen studentpolitiske liste til valget.»

Slik innleder SEL programmet sitt foran dette valget, men det er usikkert om de virkelig vil bli tatt på alvor. Vorspiel-faktoren i dette programmet ser ut til å være gjennomsyrende, men de kommer med enkelte gode satiriske poeng; dessverre til feil tid og sted.

Arbeide for lettere eksamener
Mer studietid; og som midlertidig løsning vil de devaluere den norske krona, slik at studenter letter kan tilbakebetale lånet.

Selvfolgelig bedre mat; opprette minst en McDonald's restaurant i Hovedgården.



"Gå aldri edru ut på Blå rock cafe!"

«Blått klirrende glass og Heltet skleder»
«Ja vet, eh nei. Her rotar ein meg høyt i alt. Først: Om lag tyve meter lang ka. stappfull med utlærte studenter. Så medilig, inne, etter din tines ka, som minner om retnings- i distansar, fordi dei for... suspekt folk var omgitt nok til å få seg stempelet ledig på kvelden. Heltet skleder dundrar nådeløst med et skakkars sliter sjøt.
«WASU!» Nørd, det gjør ingenting at du står ut sin halvliter på det flusete skjøret, som er FAKTISK her han. Hopp...
Når du rotter seg. Etter mye kje knis og falls på jekte-down er det sjølvsagt INGENTING du prøver å gjøre. Studenter har gått for skiturl i kvartier slat. Typen som truede du var kvinnene i hans liv har allerede funnet den mest utpåkka dame i kantonen. Ja, fylo har skidd. I tillegg når han vokser i morgon tidlig og småfuglene (som forresten har dratt til syden for å se på den nye frø-jord i hovedgården.)
På veg ut av byen sitt mest rocke stid prøverer ein åndstamme på ransett ferri år å spørre meg om å... ja, du vet... Hestig... frøt og direkte Hesteliktende starter han å kneppe opp sine pulve betel-klode, medan noe-rett heng og dryp i barten hans. Fort får eg tak i jakke og tulle skjorte rundt meg. Politiken er heldigvis ikke langt unna. På veg ut pålopper eg beger fattige, utrolig nok, i den største såledammen i ei mill områden. KAAAKAAAGH!
«Alle var samde i at det hadde vore ein fin tur...»
Tekst: Sveireg M. Kavn

Fraværende studentpolitikere

Ikke engang løfte om gratis pizza kunne få de valgte representantene til å gi gode å snalle opp på studentrepresentante i forrige uke. Over halvparten av de 25 representantene utvalgt og møtte på forrige studentrepresentantvalg som domstol ikke var studenter. Arbeidsutvalget stykker på kognisjonen.

Sniker seg inn på nettet

Alle har hørt om internett, men langt fra alle har kjørt seg en tur på informasjonsmotorveien. På IMR er det et problem at studenter melder seg opp i fag som gir rett til Internettoppkobling, for så å melde seg av eksamen

Thomas Harris
Det finnes ikke noen sentral EDB-ansvarlig på universitetet. Det er de enkelte fakultetene sine EDB-konsulenter i samarbeid med fagene som finner ut hvem det er som trenger oppkobling, og hvem som ikke trenger det. Det er en del fag, hovedsakelig på IMR, som gir rett til nettopkobling.

Dropper eksamen
Utopia snakker med EDB-konsulent på IMR Vossny Lorentz.

«Det er et problem at mange studenter melder seg opp til kurset innføring i programmering, som gir rett til internett oppkobling, for så å melde seg av eksamen. Det har vært forslag om å samle alt EDB ansvar under en sentral avdeling og gi alle studenter tilgang til EDB-utstyr, men dette blir, i følge administrasjonen, for dyrt, forteller Vossny Lorentz.

Oppkobling
Hvis du ikke er enig i ditt fakultets EDB-konsulent avgjørelse om at du ikke trenger oppkobling finnes det andre måter. Selv om man ikke trenger å gå så langt som å melde seg opp til fag på IMR som man slett ikke har tenkt å ta. ISV åpner i disse dager opp sitt nyoppussede datarom med fri tilgang for alle studenter ved ISV og ISL. Her har man mulighet til å surfe litt i world wide web selv om man ikke nødvendigvis trenger det tem faglig sett.



Ølkrig?



Raymond og Ronny
Rockeredaksjon

Den store PORNONOVELLEKONKURANSEN 1999

Årets R&R pomonovellekonkurranse går av stabelen med stor ståhei da vi har en kjemp premie til vinneren i år. Etter høytlesning i UB-kantina drar vinneren på 1 ukes ferietur til sexparadiset Ibiza. Så den!

- Reglene:
- Skriv en kort erotisk novelle
 - send/lever denne på Utopias glassbur i UB-kjelleren (ovenfor kantina.) 100% diskresjon loves.
 - Barneporno, dyreporno og romantisk visvas er ikke tillatt og vil bli diskret.
 - Årets dommere er R&R (selvsikre), Utopia redaktør (ville egentlig tillate dyresex) og Bastesen.
 - Merk konvolutfen Pornokonkurranse, slik at den ikke kommer feil.

Hjem og skriv!

Filmfest i mørketida

Trasne internasjonale filmfestivaler

Denne filmfestivalen starter på onsdag 10. desember kl. 19.00 på kino. Det er en del av den store filmfestivalen som starter på onsdag 10. desember kl. 19.00 på kino. Det er en del av den store filmfestivalen som starter på onsdag 10. desember kl. 19.00 på kino.

ROKT SYLTE LABB

ETTER DET VELLYKKEDE FORSKET MED Å FLYTTE PSYKOLOGI OG SOSIOL TIL DOMUS...

RIMI

VIL VI VIDERE FØRE DETTE KONSEPTETT TIL OGSÅ ANDRE FAG OG LEKSELTERER? HER ER EN SØSILOGI-STUDENTER

Glø' butikken!

NETTO

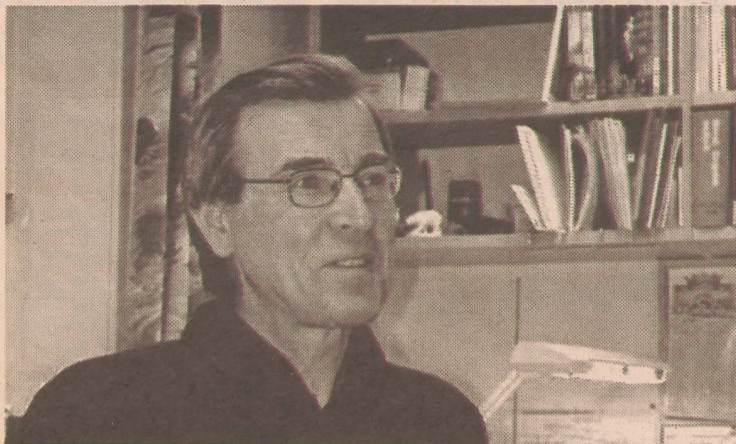
ÅRSREKORDEN: 21,5 200 - 24 200
STAVANGVOLLÅN-TROMSØ 21,6 200 - 24 200

«DE VI VILDERER OGSÅ Å SENDE HELE ISL HIT MED DEN ER AT BAK DET HELE ER AT STUDENTENE SKAL KUNNE STUPE MED SEG TIL Å KJØPE MED SEG TILBUD MAT HJEM, DA STUPE BOUTSENE HAR BLITT SA DYRE...»

Historisk tilbakesyn:

— Den franske revolusjon var viktigast

Historieprofessor Einar Niemi trekk fram Den franske revolusjonen i 1789 som den mest sentrale hendinga i dette årtusenet.



Historieprofessor Einar Niemi: – Verda vart aldri den samme etter Den franske revolusjon.

Hallgeir Løland Torpe
Matthias Zielke (foto)

– Den franske revolusjonen markerte vendepunktet mellom "den gamle" og "den nye" verda. Den markerte byrjinga på slutten for ei rekkje samfunnstrekk som hadde sine røtter i middelalderen, som stendersamfunnet med sine medfødde privilegium, føydalsamfunnet der grupper av mennesker nærmast vart rettslause og kunne skaltast og valttast med vilkårleg, og ordninga med det eineveldige kongedømet.

Opplysningstida

Historikaren med kontorarbeidsplass i Breiviklia påpeikar vidare at revolusjonen styrka opplysnings-

samfunnet og trua på opplysning som sentralt reiskap i samfunnsutviklinga. I så måte meiner han at revolusjonen frigjorde nye folkegrupper til samfunnsdeltaking og eigenutvikling, i første omgang borgarane, på adelen sin kostnad, i neste omgang stadig breiare folke-

– Den franske revolusjonen lanserte ikkje minst ei rekkje radikale idear og ideal som peikte framover mot det moderne samfunnet med verknad heilt fram til i dag.

Einar Niemi nemner i fleng:

– Dei konstitusjonelle idear om maktbalanse mellom lovgivande, dømmende og utøvande myndighet, menneskerettsideane om at alle mennesker har medfødde rettar,

dei demokratiske ideane, fridomsdeane knytta til næringsliv og samfunnsdeltaking, nasjonsideen/nasjonisme, kvinnefrigjering, at massane blei politisk reiskap gjennom demonstrasjonar, opprør og opptøyer.

Jordskjelv

Professoren ved Institutt for historie ser i det heile tatt på Den franske revolusjonen som eit gigantisk jordskjelv som rysta heile den vestlege verda. Einar Niemi trur verda aldri kunne bli den same etter Den franske revolusjonen.

– WTO-demonstrasjonane i Seattle kan i så måte sjåast i samheng med Den franske revolusjonen.

Blodfersk redaktør:

Ordet fanger

Med sterkt ønske om pub på universitetsområdet setter Vegar Andreassen seg i Utopias redaktørstol.

– Vi skal slå mange slag for en universitetspub i Breivika, sier den engelsk-utdannede journalisten fra Brøstadbotn. Under journaliststudiene i Newcastle lærte den påtroppende redaktør det viktige samspillet mellom den absolutte deadline og pubens harmoniske gleder:

– Klarer man å skrive artikler til en stram deadline, blir det mer tid til sosiale aktiviteter etterpå – med god samvittighet til og med, fastslår han, og påpeker at Utopia ovenfor sine medarbeidere utvilsomt har en sosial funksjon, i tillegg til at avisen tilbyr opplæring og relevant arbeidserfaring som ikke er tilgjengelig ander steder i Tromsø-studentenes verden.

Bråkebøtte

At den ferske studentstyreleder går ut med ønske om å bruke Utopia i sin tjeneste, tar redaktøren med knusende ro:

– Jeg er i utgangspunktet litt kritisk til et slikt utspill, men hvis motivene er de samme for Utopia og Studentstyret, skal vi nok komme til enighet, sier Vegar. Utopia

er fullstendig uavhengig av Studentstyret og vil ikke la seg diktere av noen, ifølge redaktøren for år 2000. Et kritisk blikk på studentdemokratiet og UiTø-administrasjonen lover han uten å mukke. Utopia skal være til stede der beslutninger fattes, og redaktør Andreassen lover ingen nåde for overtrampere:

– Vi skal få en mye mer distinkt stemme og vi skal tørre å ta stilling, nettopp for å kunne avdekke beslutninger som ikke tjener studentenes interesser. Utopia skal være ei bråkebøtte!

– Samtidig bør Utopia se det som sin plikt å informere om det som skjer på universitets- og høgskoleområdet. Vi må være et forum som kan skape debatt.

– Du har klare meninger om liv og virke på utdanningsplassene i Tromsø – hva er spesielt ille?

– For det første er det altfor mye snø her, og det bør det være en prioritert oppgave for Utopia å gjøre noe med. Puben er også viktig å få realisert, men viktigere er rekrutteringsprofilen til Universitetet i Tromsø, svarer Vegar. Her

bør Universitetet virkelig tenke gjennom metodene og ressursforvaltningen:

– Universitetet utnytter ikke sine fordelsforhold som en forholdsvis liten institusjon med tette nettverk og intime forhold.

Humor? – aldri!

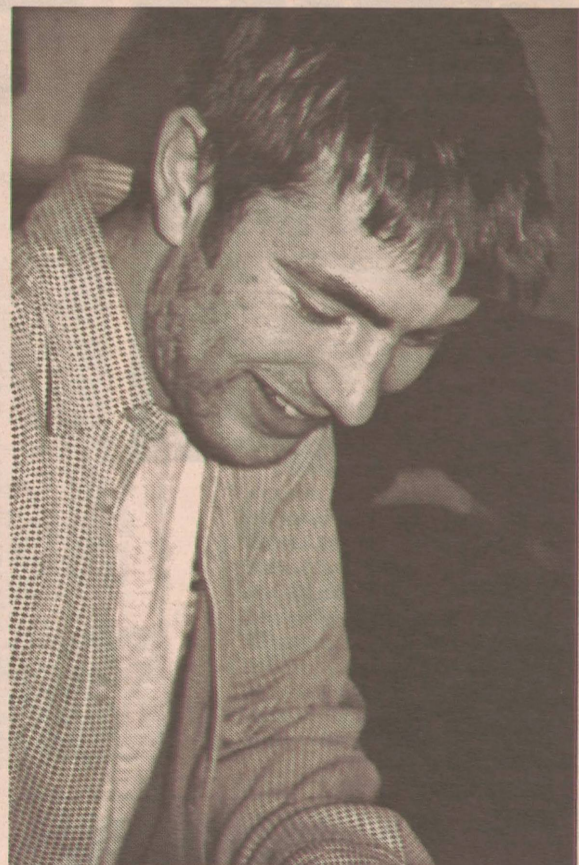
For lesere som frykter altfor høy seriøsitet med en politisk engasjert hovedfagsstudent bak avisidene, beroliger Vegar med at han skrev både "sex" og "vold" i overskriften til sin første sak i studentavisen (sex, vold og Willis, red.anm.).

– Uten at det blir brudd på god presseskikk av den grunn...

Som medsamsvoren i AbVia-redaksjonen i Utopia figurerer Vegar som Mannen med Ljåen, eller nederste ansikt i "marginalt".

– Utopia skal bli kjemisk rensket for humor, sier han med ond stemme, før latteren bryter forbannelsen. Ordkløveri og sarkasmer venter Utopias lesere mellom slagene.

Andreas Knudsen
Hanne Stien (foto)



Utopias nye redaktør: Vegar Andreassen

Framtidsvisjonar om IT: PC-ar blir usynlege

Amanuensis Tage Stabell-Kulø ved Institutt for informatikk talar varmt og engasjert om at IT snart kjem til å bli integrert i det meste.

Hallgeir Løland Torpe
Matthias Zielke (foto)

– Å hevde at det har skjedd ein data-revolusjon, er feil. Så revolusjonen vi trur vi ser i dag, er faktisk berre byrjinga. Dagens PC-ar er i praksis berre nokre avanserte skrivemaskinar. Data-revolusjon blir det først når data blir integrert innanfor alle fagområde, hevdar Stabell-Kulø, som gjerne framhevar data-maskina som verdas sterkaste verktøy. Vitenskapsmannen på Mat.nat. er ganske ubeskjeden på vegne av sitt eige fagområde.

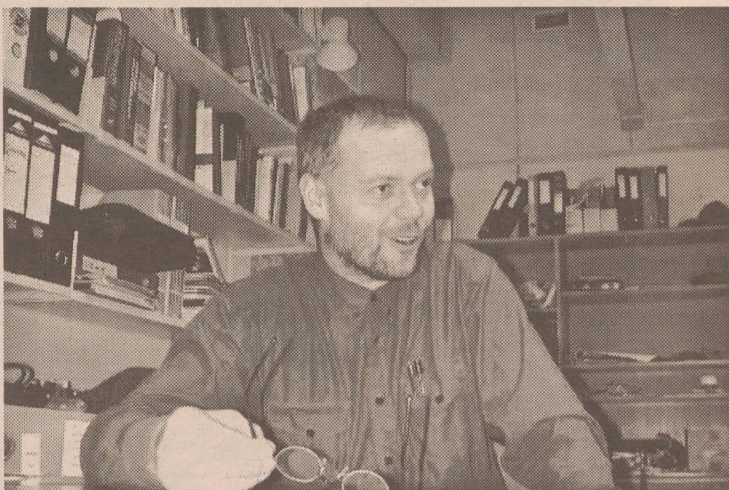
na integrere mobiltelefonar, bankkort, bilnøklar og adgangskort. Eigaren vil dermed vere fullstendig avhengig av sin personlege PC.

– Snart vil lyd, bilete og datanett flyte saman. Tage Stabell-Kulø reknar med at det blir så vanleg å bruke databaserte hjelpemiddel at folk i realiteten vil slutte å legge merke til at dei faktisk gjer det. Borna vil i framtida vekse opp med webtone. Data og internett blir snart like usynlege som det telefon og straumbrytar er for folk flest i dag.

Kunnskapssamfunn

– I det framtidige kunnskapssamfunnet kan det bli sosial lagdeling mellom dei med IT-kunnskap og dei utan.

Tage Stabell-Kulø fortel at dagens telefonar eigentleg er datamaskiner, men han har også forstått det slik at telefonapparatet helst ikkje bør skremme vekk dei gamle.



Tage Stabell-Kulø: Denne mannen har truleg usynlege PC-ar på kontoret sitt.

Personlege PC-ar

Informatikaren viser fram ein bærbar PC på storleik med ein lommekalkulator. Slike har han stor tru på, særleg fordi dette er PC-ar i ordets rette forstand. Desse små bærbare vil kunne innehalde det meste av eigaren sine personopplysingar. I dei nye PC-ane kan ein mellom an-

Huset med de store og gode student-opplevelser!

Alle dager mellom 11 og 18 tilberedes **DAGENS STUDENTWOK** i 1ste etg. Kun 39 kr. Perfekt for staut ungdom med smale pengebøker..!

Alle onsdager mellom kl 16 og 21 står vår **PASTA- & PIZZA-BUFFÉT** dekket og klar i 1ste etg. Kun 75 kr - spis så mye du lyster - og kom gjerne skrubbing!

Velkommen på Skansen..!

NB!

✓ Vi har ofte studentarr. her hos oss, og det er nesten ingen grense for hva vi kan stille i stand i dette huset. Har du en idé - ring knutt på 716 00 716 :-)









NÅR DU BRYGGER PÅ NOE STORT OG GODT

Master of Science (MSc)

Spesialisert utdanning gir spesielle muligheter

Handelshøyskolen BIs Master of Science program er en spesialisert utdanning på høyere grads nivå. Tittelen du oppnår er internasjonalt anerkjent og vil styrke dine fremtidige nasjonale og internasjonale karrieremuligheter. På MSc-studiet kan du fordype deg innen følgende fagfelt:

-  Financial Economics
-  Strategy
-  Energy Management
-  Marketing
-  International Business
-  Information and Technology Management

Studiets særtrekk

- Heltidsstudium over to år • Fordypningsstudium med internasjonal atmosfære • Interaktivt læringsmiljø • Studenter fra hele verden • Utnvekslingsprogrammer for ytterligere internasjonal erfaring • All undervisning på engelsk • Grunnlag for opptak til doktorgradsstudier • Opptakskrav: treårig høyskole-utdanning, cand.mag eller tilsvarende og GMAT score på minimum 500

For mer informasjon, kontakt

The Graduate School - Handelshøyskolen BI, Postboks 580, 1302 Sandvika. E-mail: graduate@bi.no www.bi.no/graduate
Telefon: 67 55 76 56/77 11 Telefaks: 67 55 76 60

BI

Handelshøyskolen BI

Student-rabatt

Rabatten gis ved visning av gyldig studentbevis og betalt semesteravgift. Rabatten gjelder varer til ordinær pris.



Jekta Handelssted
tlf 77 67 37 20

AVIS BILUTLEIE

Arctic Bilutleie as

Vestregt. 16, tlf 77 61 58 50
Flyplassen, tlf 77 67 98 40

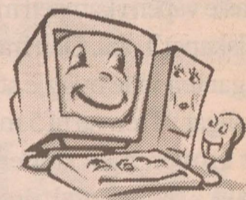


Vi reparerer: glidelås i skinnklær, klær, ryggsekker, vesker etc.

Strandgata 34
tlf. 77684682

JERNVAREHUSET

Varahuset i Sjøgata
Sjøgata 13
tlf. 77 63 82 00



Rypevn. 75
tlf 77 67 73 74 / 77 67 57 78



I gamle Chr. Hansens lokaler
Fr. Langesgt. 22 tlf 77 68 56 56



v/ brua tlf. 77 68 35 41



Nordnorges største innen babyutstyr. Salg og utleie

Heilovn 6
tlf. 77 67 22 44

INTEROPTIK

Brillehuset AS
Storgt. 88 tlf 77 68 21 43

TSI

To null null null

Kva er det som er fødd inn i ein revolusjon av menneske som sjølve hadde sette seg fore å endre samfunnet? Svaret held du i hendene dine nett no. Kvifor spør eg? Svaret ligg i ei misforståing, ei feilrekning, ein absurd svart talmagi, som har vorte gjenteken så mange gongar at vi står ovafor eit institusjonalisert mistak: Årtusenskiftet, som gjer at det har vorte så populært å skode attende på tida som har gått.

■ Også Utopia har gått i tusenårsfella og har på dei første sidene presentert noko av det avisa vår har skrivne om dei siste tiåra. Mykje er endra sidan den fyrste utgåva såg dagens ljós i april 1976: Det raude frå 70-talet har bleikna, kranglinga frå 80-talet har stilna, og no, på tampen av 90-talet, blinkar det mest blått. Like fullt har Utopia vore ein sentral aktør i mange av dei sverdslaga som har stått i Universitetet si korte historie. Mellom anna vart avisa eit av studentane sine viktigaste våpen i kampen mot oljeselskapet Total. Den franske giganten ville bygge studentboligar i Tromsø til 5 millionar kroner, men studentane takka nei: Total dreiv verksemd i apartheid-staten Sør-Afrika. Etter 3 års kamp hadde studentane tapt pengane, men vunne saka. Den gongen var det ein siger.

■ No er det ei anna tid. Utopia vart skapt av menneske som ynskte å endre verda, intet mindre, påverke beslutningstakarar og sloss på ei idealistisk slagmark, og har vakse inn i ei tid med andre krav, andre lengslar, ei anna framtid. Avisar frå 1976 sprang ut av ei fortid som ikkje hadde vår framtid. Avisar i 1999 går inn i ei framtid utan 70-talsstudentane si fortid. Dei som trødde sine akademiske barneskor i Tromsø, er dei vi raser mot i dag. Dei som sloss i dag, vil kjenne pusten i nakken ein dag, dei òg.

■ Måtte hell og lukke følge dei på vegen. Måtte augene deira gneistre. Måtte tusenåret svikte oss no? Takk – og til lukke.



TROFAST: mot moralen

FOTO: HANNE STIEN

Ærlighet varer lengst

Miraklenes dager er ikke forbi. Slentrer en gate langs kan det når som helst dukke opp en hundrelapp på et gatehjørne eller to.

En dag vandret jeg inn på politistasjonen med nettopp hundre kroner i lommen. Hundre kroner kan faktisk være mye penger, om man føler seg som hovedpersonen i *Sult*. Jeg hadde som mål å levere inn disse hundre kronene kamouflert som hittegoods. På slutten av et årtusen hvor forfallet stadig skryter på seg å nå nye

grenser, trodde jeg gapskrattet ville møte meg i døra. Hvem er vel ærlig i dette land hvor verdikommisjonen er nødt til å forklare alle beboerne hva som er verdifullt og hva som er mer enn forkastelig? Når man forventer å bli ledd ut, kan det å bli møtt med et seriøst blikk få nervøse konsekvenser. Hvor ble så smilet av? Damen på

politistasjonen svarte høflig på mitt spørsmål om hjelp til å finne de rettmessige eierne av denne røde hundrelappen. Hun kunne ikke overbevise meg om at pengene ikke tilfalt staten. Kvinnen bak skranken pyntet til jul, forsøkte å berolige hjertet mitt med at det kunne være et barn som hadde mistet Kirsten, og at det hele ville løse seg ganske fort.

Jeg, som bare var ute etter å få konstatert at det norske samfunn er uten moral, ble desto mer nervøs. Men kvinnemennesket bare flesket på med sanne historier fra virkeligheten, der enden nesten alltid var god. Så stod jeg der med juleskjegget i postkassen, og et land som fortsatt er full av hensikter.

Hanne Stien

Sideblikk

EKSAMINATOR

Hva gjør du der?

KANDIDATEN

Jeg tenker, herre.

EKSAMINATOR

Tenker?

KANDIDATEN

Jeg tenker over dette: Hva er livet? Jeg var så full av ungdom, var så vakker, så overstrømmende av livets fylde – nu er jeg kald og død. Jeg har forsøkt å legge min hånd på mitt bryst, og følte kulden strømme inn mot livets sete, det glødet intet i mine brystne øyne. Jeg gyser. Ve!

Scene 1

EKSAMINATOR

Du stakkars gutt! Så er da det farvesterke ordet kommet til deg.

Og du – du gjentar det og nevner lykke?

(Eksaminator berører kandidatsens hode.)

Og vet at hver håndsbredd du må svømme er død og navnløs gru; og når du land, så venter speidere og morderpakk –

(Kandidaten farer sammen og kaster et blikk bak seg.)

KANDIDATEN

(springer opp)
Hva nu?

EKSAMINATOR

Hver lyd har klang av vaktters skritt. Og knærne skjelver.

KANDIDATEN

Hør, hør! Du mener et nei for alle tider? Kjenner du ordet, hvilken gru det rommer?

EKSAMINATOR

Send meg et bud.

KANDIDATEN

Jeg har meg selv og intet annet bud.

EKSAMINATOR

Nuvel, du edle bud – så kom da, kom!

Men ikke her hvor døden

bor. Ved bredden skyter en sandfylt tange ut i havet – kom dit bort, gjem deg i buskaset der; jeg går forbi og hører hva du sier.

SENSOR

Kandidaten har utløst klage nok.

KANDIDATEN

Men, si når får jeg komme?

EKSAMINATOR

Når månen neste gang er full. Ti hele lange dager kan du leve.

Marianne Søndmør

Etasjen over det kommersielle

Storgata sørger i desember. Grelle, biødende hjerter dunker og pulserer, selv etter stengetid.



ETASJEN OVER: Blaftrer, hutrer og skriker

Maskinelle hjerter med støpsel. Hjertene favner gata slik kaktusen gir en klem – de banker i takt med jaget, de jager opp utakten. De dekorerer en skrikende grense for det blinkende kaos, sentrer sentrums hyperventilering.

Det konstante kjaset, den paniske streben.

Så! Strekk nakken, løft blikket, la øynene gli over fjottprisene, over neonlysene, over hjertene. Er det hjerterom i etasjen over det kommersielle?

Vi var hjertebankende idealister i seksti isende minutter. Med hodene hevet og snuen som trofast følgesvenn. Stirrende opp mot planet ovenfor. Ble kikkere for en kveld. De betrakta vinduene var av og til lagt i mørke, noen ganger uopplyste, kanskje skyggebeltede, muligens mulmende... Vi glante oss kalde i kulden, gløden svant tristelig hen...

Søkte ringeklokker uten navn, sukket frostrøyk og ventet. Resultatløst. Intet tegn til liv. Valgte obsternasig å overse kontorlyset fra regnskapsbyrå og advokatfirma, ingen varme der å finne.

Det ble bekreftet skuffende raskt. Hjertene har stjålet all energi i Storgata. Etasjen ovenfor er frarøvet liv, den kan vel umulig overgå kommers stråling. Kunstige hjerter pumper og setter penger i omløp i Storgata. De er udødelige, likesom julen.

Etasjen ovenfor rommer intet. Intet er mer enn neonlys og grelle plastikkhjerter...

Siri J. Pedersen

Q – DET TAPTE EVANGELIUM
BURTON L. MACK
PAX FORLAG AS

Vismannen Jesus

Hvem var egentlig mannen fra Nazaret? Hva var det som gjorde bevegelsen rundt Jesus så unik? Burton L. Mack presenterer i boka *Q – Det tapte evangelium* et noe annerledes bilde av en bevegelse som blomstrer opp i et flerkulturelt Galilea der tenkning og handling ennå ikke er adskilt fra levesettet. *Q*, eller *Det tapte evangelium*, er det skriftet diverse religionsforskere betrakter som de mest autentiske ord fra Jesus. Teorien går ut på at alle de fire evangeliene i Det Nye Testamentet er skrevet utfra et opprinnelig evangelium – *Q* – som viser til det franske ordet *Quelle*; kilde. Mack har i sin bok rekonstruert, eller skissert *Q* slik man mener det mest sannsynlig har vært skrevet. Dette har han gjort utfra det bildet evangeliene tegner av Jesus, samt sosiohistoriske fremstillinger av regionene i Israel mens Jesus-bevegelsen vokste fram.

Kulturelt mangfold

Jesus levde i et tidsrom da Palestina fremdeles var under sterk innflytelse av det gresk-romerske rike. Han vokste opp og virket i det galileiske området. "Gelil" betydde opprinnelig distrikt og viste

snarere til en geografisk region. "Gelil ha goim" var også "nasjonenes distrikt"; den delen av Israels mytiske land som jøder og samaritanere delte med andre folkeslag. Dermed var distriktet preget av et religiøst, politisk og filosofisk mangfold. Mack fremhever at området har vært under hellenistisk innflytelse i mer enn tre hundre år, noe han påpeker de fleste forskere nedtoner for å fremheve Jesus-skikkelsen. Nå er ikke dette noen ny trend innenfor religionsforskningen, likevel kan boken være en brukbar introduksjon for den populærvitenskaplig interesserte leser.

Liv eller lære

Mack mener vi står ovenfor flere lag av *Q*, noe som innbyr til et paradigmeskifte i forhold til forståelsen av Jesus og hans tilhengere. På den ene siden har vi den eldste fremstillingen av *Q* som er et utsagnsevangelium bestående av Jesu lære. Dette inneholder leveregler, aforismer og diverse språklige figurer. På den andre siden har vi nyere oversettelser som preges av språklige tillegg i form av kapitellindeler, overskrifter, tematiske inndelinger. Disse

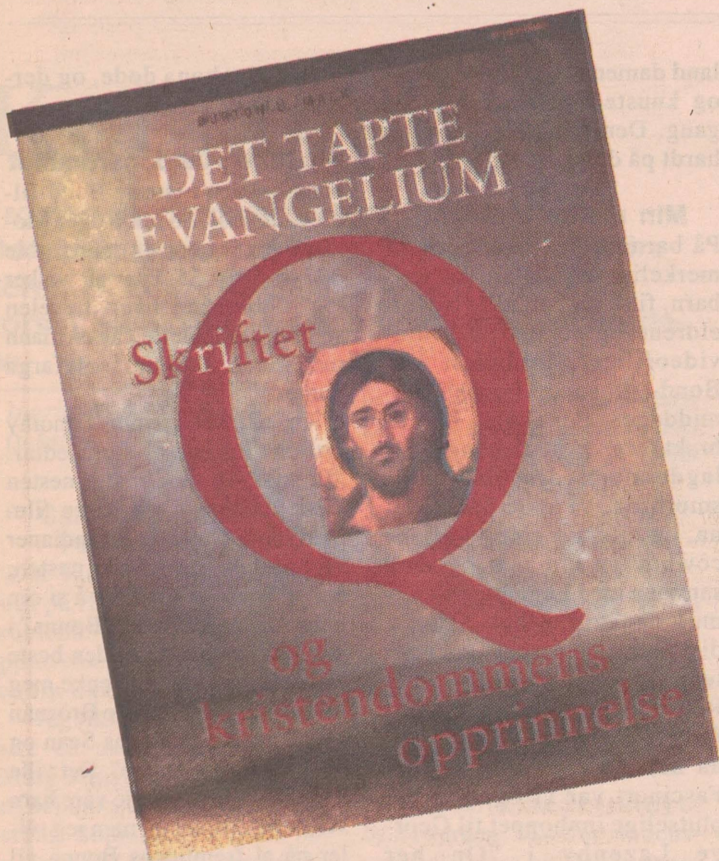
skildrer til syvende og sist personen Jesus og hans liv, noe Mack mener bidrar til bildet av en sektdannelse. Teorien om sektdannelse, fortsetter han, har sin rot i kristendommens lange historiske tradisjon i å hevde at den er det nye eller sanne "Israel" – Guds folk.

Tiltrekkende

Jesus var uten tvil en populær tenker og handlende vismann, mener Mack. Hva var det som gjorde Jesus og hans tilhengere så tiltrekkende? Var det at han var en kyniker, en sofist og en lederskikkelse? Mack mener både tradisjonen med å søke en filosofisk lederskikkelse, et fellesskap samt den blomstrende interessen for ideer, kultur og filosofi kombinert med en enkel livsstil er faktorer som virker inn på Jesus-tilhengerne.

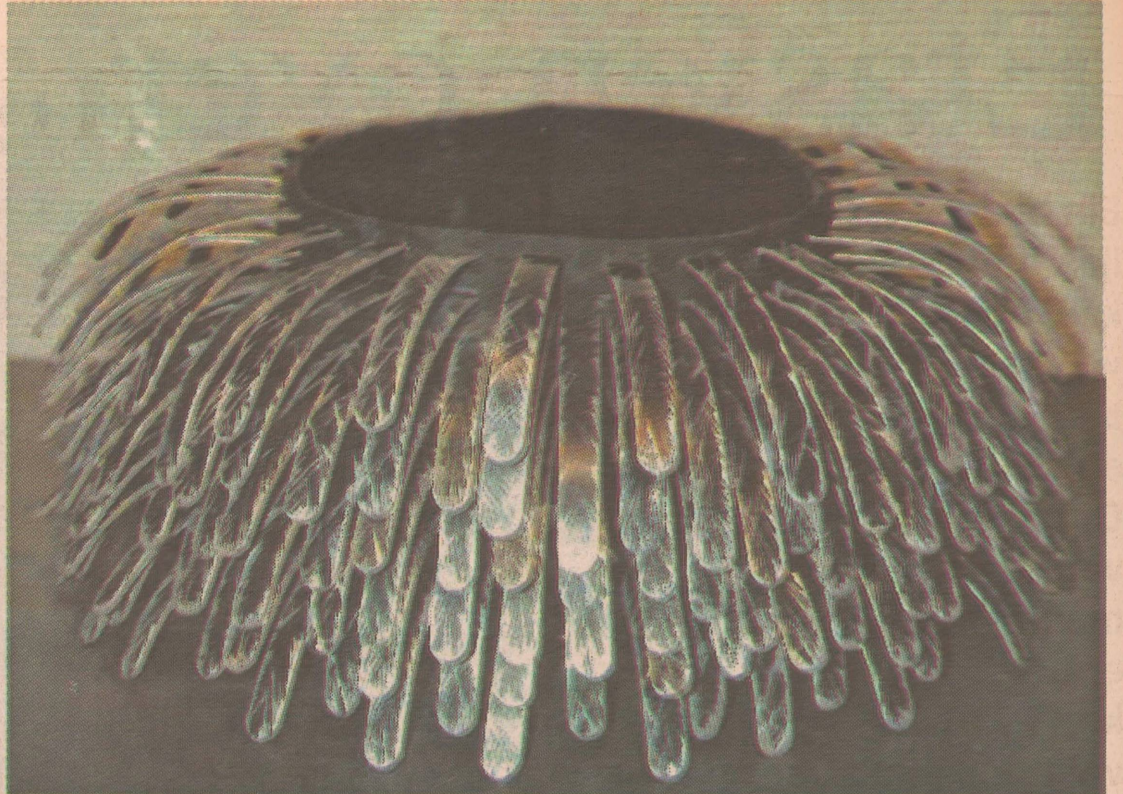
Burton L. Mack er professor i Det Nye Testamentet ved the School of Theology i Clairmont, USA. Til tross for at *Q – Det tapte evangelium* har høstet sterk kritikk i det vitenskapelige miljøet, er det både spennende og engasjerende lesning som ligger til grunn for at stoffet ikke bør overses i disse julestrider.

Marianne Søndmør





"MØRKT RELIEFF": Svein Thingnes lyspære skal aldri lyse, til 3.000,- kr.



"FALLEN FUGL": en flott halsklave (eloksert aluminium), Louise Nippierd, 12.000,- kr.



"STREKENES TREFF": Anne Line Sunds kopper, 700,- kr. pr stk.

Med rett til å brukes

Stoff, keramikk, metall og tre: Årets Mørketidsutstilling viser norsk kunsthåndverk i både tradisjonelle og overraskende former.

Tromsø kunstforenings Mørketidsutstilling, som i år bærer undertittelen "fokus norsk kunsthåndverk" åpnet sine dører forrige fredag kveld og holder dem åpent til 16. januar 2000. Mørketidsutstillingen 1999 er fortsettelsen av en flerårig rekke med slike utstillinger.

– Årets arrangement skal ikke provosere som tidligere Mørketidsutstillinger, sa kunstforeningens intendant Per Kvist da han åpnet utstil-

lingen. De utstilte objektene representerer kunst fra de senere årene som etter kunstforeningens mening skal gjenspeile aktuelle tendenser i det norske kunstlivet.

I følge arrangøren skulle det bli en strålende utstilling, men den ble ikke så lysende som lovet. Lys og varme var ikke det man først ville legge merke til. Derimot overbeviser utstillinga gjennom sin store variasjon og sitt brede spekter – bredde vil nok være ordet som beskriver utstillinga best.

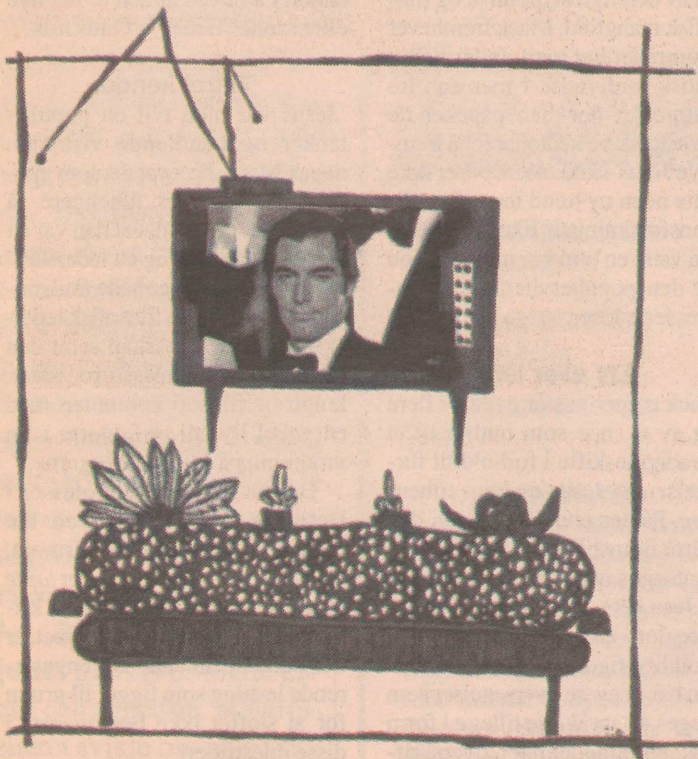
Graden av kunsthåndverks bruk funksjon går fra et sett tekkopper – som jeg gjerne ville ta i bruk hjemme i stua med en gang – til ei lyspære som aldri kommer til å gi fra seg verken lys eller varme.

Materialene varierer fra silke-myk tekstil til skjørt glass og hardt metall. Også kunstformene av de "tilnærmingene til kunsthåndverket", som arrangøren kalte objektene til de 19 kunstnerene, skiller seg fra hverandre, med alt fra rent kunsthåndverk via tilnærmet klassisk billedkunst og installasjoner til fine bruksgjenstander.

Studentenes lommebok er ved slutten av semestret nok ikke stor nok for å kjøpe dette kunsthåndverket som julepresent til priser mellom 300 og 115.000kr. Likevel er det verdt å ta en tur til Tromsø kunstforenings fine lokaler. Kanskje i januar, når lånet brenner i lomma ...

Matthias Zielke
(tekst og foto)

Jeg, James og Bønna



NEDTUR: Timmothy Dalton som James Bond

The world is not enough. For nittende gang er verden truet, damene herlige og atombomben i gale hender.

Vi kjenner handlingen og vi liker det. I syvogtredve år har folk løpt til kinoen for å se James legge den ene deilige dama etter den andre under seg. Verden står på spill.

Da *Goldeneye* kom på kino, så jeg den sammen med min over seksti år gamle morfar. James hoppet vanlig lett og ledig ut av eksplosjoner og koste seg kun med de beste damene. Etterpå kunne vi si: "Tøft, dette er Bond, James Bond". Etter å ha sett *Goldeneye* har morfar alltid brukt ørepropper på kino.

Ian Fleming er hjernen bak James Bond, og første innspilling var Dr. No i 1962. Da var det Sean Connery som dro i

land damene (Ursula Andress) og knuste Spectre for første gang. Den gang ble det kjørt hardt på den kalde krigen.

Min merkelige venn

På barneskolen hadde jeg en merkelig venn. Han var enebarn, fikk alt han ville av foreldrene og samlet på "kule" videofilmer, inkludert alle Bond-filmene. Mange ettermiddager etter skolen ble tilbrakt foran skjermen, og mora lagde noen djevlesk gode smørbrød. Vi kalte ham Bønna, og ellers pleide vi å leke cowboy og indianer og sånn sammen med Lennart, kalt Lemus, og Arnfinn, kalt Affa. Vi diskuterte ofte hvem som var tøffest, Sean Connery eller Roger Moore. Det var i hvert fall ikke Timothy Dalton (ha ha ha). Vi fant aldri svaret. Fascinert var vi også av det plutselige innhoppet til George Lazenby i "On her majesty's service". Han var med i kun én film: han

giftet seg, kona døde, og dermed var det slutt.

Roger og verdensrommet

Kanskje den tristeste Bond-filmen, det her. Så tok Roger Moore over festen, og han forble 007 fra 1972-85. Spesielt husker jeg Moonraker, hvor djevlen selv het Jaws. Et fjell av en mann med noen skumle, sølvfarga tenner.

Og når det gjelder Timothy Dalton: En eneste stor nedtur. "Bønna" og meg måtte nesten kjede oss før vi slo på en film med ham. Cowboy og indianer var nesten, men bare nesten, bedre. Mere er det ikke å si om ham. Hadde jeg spurt "Bønna" i dag om hvem som er den beste James Bond, kan jeg tenke meg han ville svart: "Pierce Brosnan er god han, men e syns Sean og Moore var mye kulere". Det ville jeg også sagt. Kanskje våre barn vil mene noe annet, men jeg tviler på at fremtidens Bønna vil digge Timothy Dalton (ha ha ha).

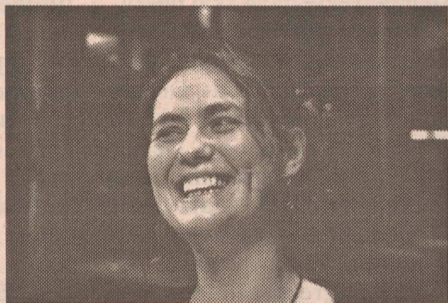
Halvor Johanna Lie

Skolelys i mørketid

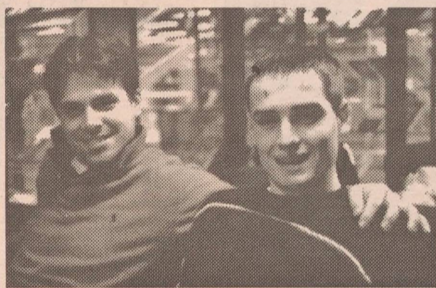
Ein bleik, blå glorie av fattig ljøs heng over nord. Lufta er kald og skjør. Eit streif av sol ville leggje ho i tusen iskalde bitar på bakken. Under snøen søv jorda, stille og åleine. Oppå snøen går me – på veg til førelesningar, eksamenar, dagleg dont. Korleis er det å vere student i mørkret? Korleis er desemberlivet i den akademiske snøborg?

Tone Marit, ped. sem./nordisk hovudfag

– Hyggeleg, triveleg og jævleg deprimerande. Ingen nåde, ingen medkjendsle. Har lyst å ha fri, drikke gløgg og vin, og lese romanar, men må ha eksamen. Eg har lyst til å utnytte det lyset som er, men det er ingen tid. Det er jo litt triveleg å sitte inne. Om våren er det så fint. No har ein god unnskyldning til å sitte inne. Det er triveleg atmosfære på universitetet, men ein vert jo dødsdeppa inni mellom. Hovudfag er greitt å studera i mørketida, men ikkje ped.sem.



Marit Ljøsne (tekst og foto)



Jusstudentane Peder og Arne

– travelt
– ganske greitt, eg er trøyt uansett.
– deilig med stillheit
– vert ein del sofasitting før eksamen...ein er heilt utlada.
– er ikkje så godt forberedt...men det er ingen vits med panikk.
– verre med eksamen til våren.



Stian, sosiologistudent

– Det er ikkje så stille – eller kanskje er det berre eg som vil at det skal vere stille. Mørketida er tung, den er alltid tung. Kanskje det er greitt å ha eksamen no? Det har jo sine ulemper... Men det har det jo våren òg: sol og strålende vær... jo då er det verkeleg eit herk. Det er jo alltid andre ting som pressar seg på. Det er alltid bra uteliv i Tromsø...det kan ein jo til ein viss grad oversjå, men ein kan jo fint integrera utelivet i eksamenslivet. Ein må ta seg ein laurdagstur på byen. Ein gong i veka...mange gjer det sånn...må ut, ellers så kan det bli ille.



Psykologistudentane Thomas, Ruth Laila og Bodil

– fælt...men det er siste dagen i dag.
– november er tyngre enn desember
– kjedeleg at me har den siste eksamen i verden.

Kor korslig!

Tromsø Studentsangforening løftet taket i Domkirka under sin årlige julekonsert. De fire korene kunne etterpå trekke seg tilbake til korslig samkvem der rosen fløy mellom bordene.

Ingrid Klein-Hedlund (tekst og foto)

Cantus Cordis om Fullt på høyde

– Det var en enorm fart over Fullt på Høyde i kveld, jeg har problemer med å sette ord på opplevelsen, sier Maria Joelsen fra Cantus Cordis.

– Jeg likte spesielt måten de satte en snert av gospel på "Mary's Boychild", det ble et høydepunkt, koret er helt suverent! Sopranen fra MHs pikekor sparer ikke på kruttet når hun beskriver Fullt på Høyde:
– De stjal showet her på Skan-

Mannskoret om Cantus Cordis

Førsteforfører Ramsøy i Det Norske Mannskor av 1995 menger seg gladelig med Cantus Cordis-damer. Han stjeler konferansier Per Helge Nylunds ord for å skryte av MH-koret:

– De var flinke i kveld og er best i verden, "Cantus verdensreCordis" sier alt. De er langt bedre enn Mannskoret, smiler førsteforføreren. Barytonen har

likevel lite lyst til å bli med i koret:

– Nei, da må jeg ta en operasjon som jeg ikke under noen omstendigheter vil ta.

Fullt på høyde om Mannskoret

– Mannskoret ser så proffe ut, mener Åse-Lill Trondsen fra Fullt på Høyde. Hun tiltrekkes av et "noe" ved sangerne:

– De sorte mappene og dressene gjør dem mondene. Og sangen? Vakker! Til å være så få sangere var det virkelig godt jobba å gjøre en så god figur i kirka. Jeg tror det hjalp at kirka var fullsatt, sier Åse-Lill, som står i sopranrekka i Fullt på Høyde. Hun har et hjertesukk til mannskoret: Solisten med den vakre stemmen; mer, mer!

Ultralød om Ultralød

Thomas Grønbech er i den heldeilige stilling at han dirigerer det koret i byen han beundrer mest. Ultralød har fått smake taktstocken hans i tre av fem korår.



Thomas er fornøyd med guttenes framføring i kirka:

– Ultralød tar seg godt ut, dessuten er de mange. De hadde som alltid en humoristisk snert over sangene og sang på riktig mannskor-manér. Jeg har sunget i mannskor hele livet og synes det er viktig å ta vare på tradisjonen sammen med Ultralød, sier Thomas, som til daglig studerer gitar ved konservatoriet.

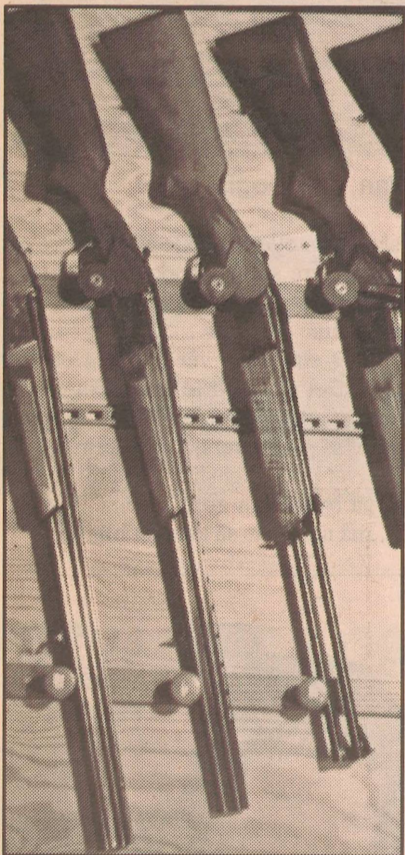
KORSLIG: De fire studentkorene skryter av hverandre. Og Åse-Lill Trondsen skryter av mannfolka i Det norske mannskor

Julegaver:

Til nytte eller besvær?

Hvert bidige år kommer julekvelden med sitt tilhørende gaveregn. Men hva skal man egentlig gi en fattig sliter? Denne artikkelen er ment som et hjelpemiddel for slekt og venner i deres søken etter passende julegaver til studerende avkom som hvert år kommer tomhendt hjem, men som drar med sekken fylt og med et smil om munnen.

*Julegavegaider:
Siv Tofte (tekst)
Hanne Stien og Halvor
Johannes Lie (foto)*



Gevær

Mange studenter blir belemret med julenisse-jobben når de kommer hjem. Oftest er det far som trenger hjelp til å bli ferdig i tide. Hva med å gi mor et gevær slik at hun er godt rustet både til storviltjakt og tidlige morgentimer når far er sen? Litt friskt blod er alltid på sin plass.



Stålbilde

Hvilken jusstudent med respekt for seg selv blir ikke våt i blikket ved synet av dette bildet? Lerke med mobilfasjon, lerce med plass til sigar i anstendige dimensjoner, komplett cocktailmiksersett med shaker, appelsinskreller og elefantflaskeåpner i sølv, for ikke å snakke om et sigaraskebeger med løveføtter til den overkommelige pris av kr 600,-.

Men det blir ingen smil hvis pakkene ikke passer. Det vil si, det må alltid være et visst samsvar mellom presang og mottaker.

Trekant

Den perfekte gave skal dessuten også speile giveren. Denne trekantformasjonen kan være vanskelig å få til. Dessuten er det et poeng og ikke få for mange av en ting. Det er greit å få ei konfekteske, men et dusin er ødsel. I jula lever man på foreldre og nyter ikke medbrakt, og sjokolade har faktisk begrenset holdbarhet. Det samme gjelder for tobakk, selv om den kan fryses for lengre tids oppbevaring.

Overflod og abstinenser

Det som er problematisk med for store mengder tobakk på en gang, er måtehold. Lang

tids rasjonering kan føre til abstinenser og tilhørende fråtsing. Og nettopp fråtsing og overflod er det vår hjemlige julefeiring egentlig dreier seg om.

Julemarsipanen er stadig tidligere på plass i hyllene, og aviser og magasiner er allerede i september fylt av mer eller mindre nyttige tips om hva du kan ønske deg til jul. I oktober har alle matvarekjeder med respekt for seg selv tilbud på julemat og tilhørende herligheter.

Svinaktig presse

Det stakkars julesvinet sendes til slakteren allerede i juli. Det er ikke det som er problematisk å forstå hvorfor den må ty til veksthormoner for å nå riktig slaktevekt. Den rekker jo knapt å bli født før den ender sitt liv på slakterens benk. Samtidig



Øl & tobakk

Et assortert utvalg tobakksprodukter levert med tilhørende kjølebag for sikker oppbevaring vil varme i lang tid. Spesielt hvis det medfølges av et stort klippekort på Blå Rock eller et annet velegnet sted. Kanskje ikke den rette gaven til en aspirerende lege, men perfekt til stort sett enhver Hum'er og SV'er.



Julepakkemennesker

Vi har i tidligere numre av Utropia lest at dette har vært tidenes depresjons-høst. Hva vil vell varme et slitent, ensomt hjerte mer enn en levende menneskepakke? Trenger vi si noe mer?



kan de mediene som lever fett på næringslivets hunger etter våre surt ervervede penger melde om dette sirkusets destruktive virkning på menneskeheten. Tabloidpressen er fylt til randen av artikler og kronikker om brudd på søndagsfreden, kjernefamiliens oppløsning og samfunnets sammenbrudd og kommersialisering.

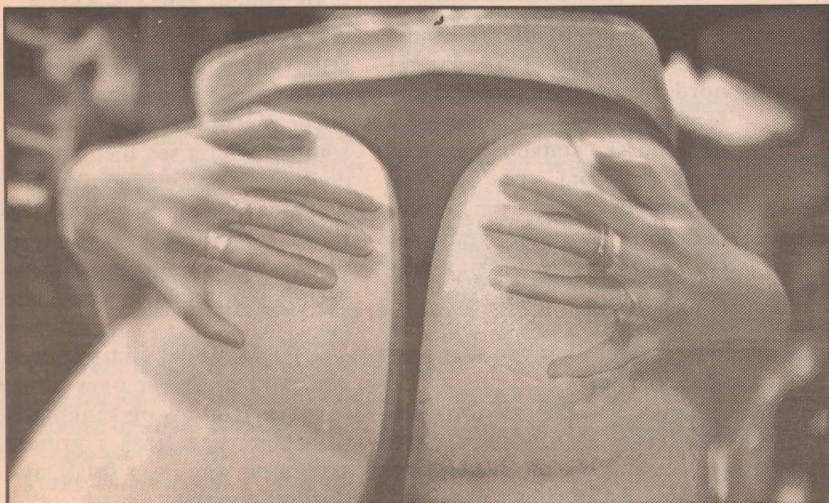
Moralsk orgie

Så len deg godt tilbake og nyt denne tiden hvor du kan sløse, fråtse, ete og drikke uten dårlig samvittighet. Send gjerne vår eminente gavecollage hjem til eventuelle trengende. Pynt deg som du ønsker deg mest med en rød girlander.

God jul.

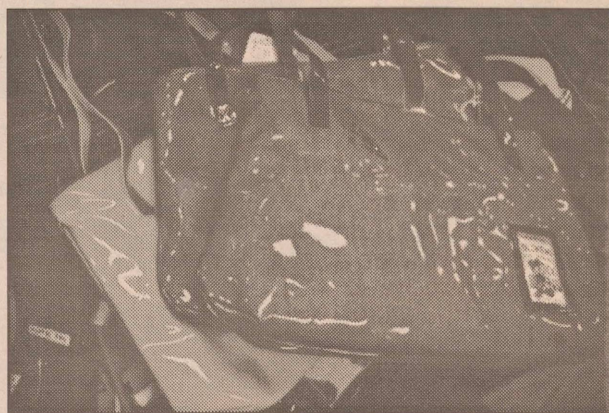
Tanga

Hvis bestefar mot formodning har gjort all statistikk til skamme og overlevd bestemor, kan han sikkert trenge en liten tanga til å imponere damene med. Ingenting er så trist (og slitsomt) som et ensomt menneske på gamlehjem. Den koster ikke all verden og tenke på all gleden bestefar kan spre ut over året.



Vesker

Det er alltid lurt å proviantere godt før du tar turen tilbake til Tromsø. Til det kan du trenge noe å ha det i. Hva med en lekker, lilla plastsak? Passer enhver lommebok. Du kan eventuelt gi den til mor eller søster til jul. De vil bli glade for å gi deg den tilbake og vips, to fluer i ett smekk.



Kryss grensen til ingenting

Finland ligger bare et pedaltrykk unna vår lille øy i havet. Du har kanskje selv tenkt på å ta turen og Utopia tok den. Vi møtte finner, svensker og nordmenn i Karesuando. Vi så nissen, reinsdyr, kjøpte kjøtt og drikke. Her er vår reise.

Halvor Johannes Lie
(tekst og foto)

Klokka er rundt seks. Bilen er leid, månen er oppe og Curtis Mayfield funker ut av anlegget. Vi har litt godt å drikke på, soveposene og annet rask ligger trygt bak i bilen. Vi er på vei til utlandet. Selskapet består av Andreas Høy Knudsen, Victoria Walløe, Kostas Dolgeras og Halvor Johannes Lie. Vi velger veien om Nordkjøsbotten – den er raskest. Etter som veien smyer seg oppover og inn i fjellene stiger snødybden, og temperaturen sniker seg godt under null. Månen leker seg med skygene i de storslagne fjellene. Like ved grensen flater terrenget ut, og vi entrer bygda Kilpis, som bare er noen hus spredd langs veien på finskesida. Her er det ett hotell. Det er selvfølgelig stengt, og vi kjører videre mot Karesuando – lenger inne i landet. Veien ligger som en strek over endeløse sletter. Her er ingen biler, det er minus 16 grader og absolutt ingen hus. Vi er totalt alene i ødemarken.

Lapin Kulta på Lappi Hotelli

Karesuando er større enn Kilpis – det er med andre ei lita bygd vi kommer til. Før vi finner kveldens oppholdssted er vi plutselig i Sverige. Karesuando er nemlig delt i en finsk og en svensk side. Det er ikke verst å ha vært innovertre land i løpet av et par timer. På tollstasjonen blir vi fortalt veien til bygdas eneste utested, Hotelli Lappi. "Hæla i taket" med svensk dansemusikk og en herlig blanding av unge og gamle svensker, finner og nordmenn er kan hende en dekkende beskrivelse. Lapin Kulta er jo finnes nasjonaldrikk, og godt fornøyd med prisen slår vi oss ned ved et bord. To middelaldren-



de fulle, litt avskyelige, men for all del interessante maskuline bygdefolk kommer raskt bort. Samtalen holder seg hovedsakelig rundt reinsdyr, oppsjekking av Victoria og snøscootere. Endelig er vi riktig på ferie. Da baren stenger har Andreas rullet ut soveposen og lagt seg til å sove i bilen. Vi andre bestemmer oss for å gå en tur til Sverige. Bare to når frem. Victoria må snu på grunn av kulde og vind.

Vi møtte nissen

Etter en sånn passe natt i bilen våkner vi opp til en ny dag. Det perfekte hadde vært å tilbringe et par timer i hotellets sauna, men tiden strekker ikke til. Vi kjører ned til den lokale kafeen, kjøper oss litt mat og får nok en gang bekreftet at Finland er billigere enn Norge. Nede ved den lokale dagligvareforretningen Kaupa møter vi nissen sjøl, to av hans medhjelpere og naturligvis også en slede trukket av et reinsdyr. Det er ikke mye å se i Karesuando – vi nøyer oss med å kjenne på følelsen av å være i utlandet. Bak Kaupa ser vi noen reinsdyr og ellers er kirka på svenskesida fin. Vi hiver oss snart i bilen og

LITT PRISER OG SÅNN:

- ½ liter øl 16.50 kr (22 i Norge)
- 1/3 liter øl 10.50 (14.50 i N)
- Norsk bacon 55 kr/kg (149,50 i N)
- 20 pakning sigaretter: 32.50kr (52 i N)
- 10 pakning egg 14 kr (23 i N)

Sterkere alkohol må bestilles før klokka ti på formiddagen og kan hentes utpå ettermiddagen. Vi møtte en nordmann i Kilpis som hadde kjøpt 8 flasker vin og en flaske v.s.o.p (260 kr) cognac til 623 kroner. I Norge ville prisen vært det dobbelte. Dess dyrere her hjemme, dess større er forskjellen.

FAKTA OM TUREN:

- 395,- Leie av bil (Rent a Wreck)
- 600-800,- Bensinutgifter (om trent en tank)
- Kjøretid til Kilpis 2,5 timer, til Karesuando 4 timer

Samlede utgifter per person, en full bil med overnatting og kjøring vil da omtrent bli: 220 kroner.

beveger oss utover de endeløse slettene igjen. Det er lyst og variasjon fryder. En kan godt stoppe å lage et skihopp, drikke litt kakao her. Kilpis blir et naturlig stoppested. Her er en butikk med billig kjøtt, røyk, alkohol og mye mere. Ribba som selges ferdigstekt i disken anbefales på det sterkeste. Bilen smyer seg snart ned mot havet og Tromsø. På vei over brua sitter en god følelse i oss alle. Litt trøtt, kanskje, men fornøyd.

Kven da?

Hva og hvem er en kven? Under en kvensk kulturfesten på Mack-Kjelleren nylig besvarte Bjørnar Seppola dette spørsmålet.

Marianne Søndmør

Kvenene er et folk med kjerneområde rundt Tornedalen i nord-Sverige. Mens norsk ofentlighet regner kvener for å være norske statsborgere med finsk morsmål, viste Seppola til tre grunnteorier om hvilket folkeslag kvenene stammer fra. Den første teorien går under navnet "stamfarsprinsippet" og baserer seg på slektstavler av typen man finner i Bibelen.

Innvandringsteorien er den andre modellen som har vært populær opp til i dag. Også den er adoptert fra Bibelen. Imidlertid

har man i større grad gått bort fra innvandringsmodellen ettersom den også består av ulike myter, fortellinger og sprikende forklaringer på bosettingsmønstre. Teorien deler Europas folkeslag inn i baskere i sør og det finsk-ugriske folket i nord. Under vikingetida dominerte germanere kyststrøkene og finsk-ugrere i nord.

– Det som er vanskelig å avgjøre utfra en folkevandringsteori er hvorvidt kvenene har eksistert over store deler av landet for så å trekke seg tilbake, eller om de er et opprinnelig folkeslag som har endret seg med kulturendringene opp gjennom århundrene, sa Seppola og viste til den finske språkforskninga som påviser at det er kulturen som har "spist" seg innover folkeslagene.

– Derfor er det viktig å være klar over at vi har over 1000 barn her i Troms og Finnmark som lærer seg finsk i grunnskolen og som leser finsk, avsluttet Seppola.



På Hotelli Lappi er det mulig å treffe den frivillige lokalbefolkningen. De søker gjerne kontakt og deler sine hverdagsopplevelser. Victoria hadde ingen problemer med å finne seg gode venner.

Headhunta senjaværing

Studentpolitikere er kjent for å formere seg ukjønet, men i år har man endelig klart å få inn friskt blod. Ellen Øseth, vår nye studentstyreleder, er ny i byen og har med seg to andre ferskinger og en gammel travet inn i studentstyrets ledelseskvartert.



Siv Tofte
Rune Thomassen (foto)

I disse søte juletider burde jeg kanskje forhøre meg om hennes planer for rundvask av studentpolitikken. For ikke å nevne en kartlegging av hennes tanker om samme emne i lys av et nytt millennium. I alle fall kapret jeg vår nye politiske høvding på vei til en av kapitalismens høyborger, Jekta handelssted. Vi slo oss ned i kantina for en prat, og her er resultatet. Lik det eller ei.

For spesielt interesserte er det muligens på sin plass å fortelle at Ellen er 20 år og opprinnelig fra Senja. Hun har vært aktiv i Sosialistisk Ungdom i flere år og er til tross for sin unge alder en garvet politiker. Øseth kom til Tromsø og Universitetet i høst. UiTø var ikke hennes høyest prioriterte studie-sted; egentlig ville hun dra til Bodø og høyskolen der, men som så mange andre endte hun altså opp på verdens nordligste universitet.

– Hvorfor ville du først og fremst til Bodø?

– Det var flere ting. Litt personlig. Jeg har blant annet mange venner der som hadde mye positivt å si om både skolen og miljøet. Samtidig har jeg hørt mye positivt om Tromsø og endte altså opp her.

Du har tidligere nevnt at du synes universitetenes undervisningsform er litt gammelmodig.

Kan du utdype dette litt?

Det kan være vanskelig å omstille seg fra ei undervisning hvor du er en del av ei helhet til et universitet hvor forelesningen står i sentrum og du gjerne utsettes for forelesere uten interesse og vitalitet. De fleste av oss er vant til kontinuerlig tilbakemelding både på det vi vet og det vi mener. Universitetet kan derfor for nye studenter synes sentrert rundt oppleste og vedtatte sannheter og lite åpent for debatt og forandring. Noe som jo egentlig ikke er tilfelle, eller i hvert fall ikke burde være tilfelle. Universitet skal jo være et forum for debatt og utvikling, og da trenger man nye impulser og interesserte, engasjerte studenter fra første stund. Klarer man ikke å la gnisten gløde vil den dø, og Universitetet vil bli et museum for antikvarisk tankegods.

– Hvordan kan Universitetet bli et bedre egnet sted både for studenter og ansatte?

– Forelesningsformen er gammelmodig og burde avskaffes, undervisningen burde være mer sentrert rundt seminarer, og studentene må være produsenter av kunnskap og meninger og ikke bare en passiv konsument av vedtatt sannhet. All sannhet er under stadig endring og utvikling, og dette må speiles bedre både i undervisning og evaluering. Det hjelper ikke med studentsentrert under-

visning så lenge eksamen er det eneste som teller; en eksamen hvor du på x antall timer skal gulpe opp hva du har fått med deg i løpet av et år. Det eneste du klarer å vise, er hvor flink du er til å pugge sentrale punkt i pensum, ikke hvordan det du faktisk har lært, kan brukes i praksis. Vi må bort fra papirkunnskap og over til reell kunnskap. Hjemmeeksamen, semesteroppgaver, framlegg og obligatoriske essays er veien vi må gå.

– Du er innforstått med at dette krever mye mer av studentene enn dagens ordninger? Dette smaker litt av en eliteskole for de flinkeste og mest velformulerte. Hvordan får du dette til å stemme overens med et sosialistisk grunnsyn hvor kunnskap skal være tilgjengelig for alle?

– Jeg tror de fleste vil sette pris på å få ta mer aktivt del i sin egen læring. Det er jo nettopp det vi gjør ellers i livet. Det er nysgjerrigheten og kunnskapstørsten som driver verden og mennesket fremover på alle andre områder. Det er derfor et paradoks at ikke Universitetet skal fungere på samme måte.

Elite og elite, jeg liker ikke dette ordet. Lik rett til utdanning betyr for meg lik mulighet til utdanning og det mener jeg vi faktisk ivaretar selv om vi stiller større krav til engasjement og produksjon av

egne meninger.

– Hva er galt med Tromsø?

– Det er en del! Verken næringslivet eller kommunen synes bevisst på hvem som egentlig holder dem i livet. Hva ville Tromsø vært i dag uten Universitetet og studentene? En liten nordnorsk by på grensen til Nordishavet uten Regionsykehus og en god del annen virksomhet som lever av og på de ansatte og studentene ved byens kanskje største arbeidsplasser, RiTø, UiTø og SiTø. Næringslivet synes ikke interesserte i å gi sin største kundegruppe noen fordeler, og velger heller å overse dem. Kommunen er ikke sitt ansvar som vertskommune bevisst. Studentbarnehagene

sliter for eksempel med for lave subsidier. Det eneste kommunen tilbyr sine studenter er fastlege, noe som er lovpålagt og som de likevel skyter av. Nei, de må virkelig skjerpe seg. Problemet er at det er vanskelig å flytte Universitetet og dets tilhørende herligheter til et mer vennligsinnet sted. Vi er relativt bofaste her i Breivika, men det betyr ikke at vi skal fire på krava! Vi skal bli enda bedre til å gi dem lyd og gjennom-

slagskraft. Det er helt forkastelig at Tromsø som det eneste større læringssted fremdeles ikke har et eget Studenthus. Dette er noe jeg håper på å realisere i min periode. Det har vært arbeidet med dette i uminnelige tider, men arbeidet synes godt i gang og jeg vil som sagt gjøre mitt beste for å få planene realisert.

– Engasjementet i den store studentens har vært labert i flere år. Som avslutning og avrundning: Har du noen ideer om hvordan du skal lykkes der "alle andre har feilet"?

– Der håper jeg faktisk på at Utopia kan tre støttende

til. Utopia må bli bedre til å profilere det som faktisk skjer og ikke bare kritisere. Alle leser, eller i det minste blir igjen Utopia, og avisa er derfor det beste talerør for å nå alle studentene. Vi må alle bli bedre til å profilere og synliggjøre både oss selv og det vi gjør. Så lenge jeg slipper karikaturtegninger av nesa mi er jeg med på det meste.

– Verken næringslivet eller kommunen synes bevisst på hvem som egentlig holder dem i livet. Hva ville Tromsø vært i dag uten Universitetet og studentene?

Trollkvinnenes julefest med Satan

Tilståelser og vitneprov i mange av heksesakene fra Finnmark er gjerne så fantastiske at de kan leses som eventyrfortellinger. Imidlertid er det snakk om historier som blir fortalt i fullt alvor og som gjaldt liv eller død. Beretningene om samvær med ville mørketids- og vinterdemoner kostet flere kvinner livet. Det bør man ha i bakhodet når man leser følgende lille julefortelling fra 1600-tallet.

Ei julenatt da Mari Jørgensdatter lå i sin seng, kom Satan til henne. Satan ba Mari om å stå opp og gå bort til Kirsti. Mari gjorde som Satan hadde sagt. Mens de begge var på vei til Kirsti, spurte den onde om Mari ville tjene ham. Hun skulle få god lønn. Mari svarte ja. Som tegn på at de to hadde inngått en pakt sammen, beit Satan henne på venstre hånd mellom de to lengste fingrene. Den onde kalte seg for Saclumb. Sammen gikk de videre og kom sidsider fram til Kirsti. Kirsti fortalte at Mari skulle dra til Lyderhorn utenfor Bergen. For å komme dit på raskest mulig måte, kastet Kirsti en ravneham over Mari.

På denne måten begynner historien om Kirsti Sørensdatter og Mari Jørgensdatter slik vi får den presentert gjennom gamle rettsdokumenter fra Finnmark. De to kvinnene bodde begge i Kiberg som på begynnelsen av 1600-tallet var blant de største fiskeværerne i Finnmark. Rettssaken mot Mari fant sted på Vardøhus festning i januar 1621, mens saken mot Kirsti kom opp samme sted mot slutten av april det året. De er to menneskeskjebner av over hundre som øvrighetskværna malte i stykker i forbindelse med hekseprosessene i Finnmark på 1600-tallet. Mange av trollkvinnene i datidens Finnmark kunne fortelle retten om djevlskap som var utført i tilknytning til juletiden. La oss se hva rettsdokumentene avslører om trolldomsforbrytelsen til Mari og Kirsti.

Heksesabbat på julaften

Før Mari fløy til Lyderhorn utenfor Bergen, møtte hun flere andre lokale trollkvinner på Baldvolden i utkanten av Vardø. Blant navnene på en rekke trollfolk fra hele Øst-Finnmark, finner vi flest kvinner, men også to menn. Trolldjevle som de kalles i rettsammenheng, kom fra Kiberg, Vardø, Ekkerøy, Vadsø og fra andre steder langs Varangerfjorden. Utover en kom til til Baldvolden utover julenatta. Før de dro videre, drakk de øl sammen. Omskapt til rav-

ner, hunder og katter fløy de gjennom luften i en utrolig fart til Lyderhorn. Her hadde de hekseabbat med dans og drikke. Etter heksefesten dro de hver til sin hjemsplass i Finnmark, foruten Kirsti som fløy til Bergen.

Det er Mari Jørgensdatter som forteller denne historien for retten. Heksesamlingen både på Baldvolden og på Lyderhorn hadde funnet sted gjentatte ganger rundt juletid, sist juleatta i 1620. Maris tilståelse om djevelpakt og hekseabbat var alvorlig nok. Slike tilståelser var tilstrekkelig for at flere tusen kvinner ble dømt til ild og bål i Europa på denne tiden. Imidlertid hadde Mari mer å fortelle. Hun hadde nemlig brukt sin trolldomskraft til å gjøre stor skade på folk i Kiberg-Vardø område. Gjennom rettsforklaringen til Mari, og etter hvert fra en rekke andre kvinner, fikk retten nå forklaring på en tragisk hendelse som i 1617 hadde rammet fiskebefolkningen.

Heksevær

Julaften 1617 røk det opp til et forferdelig uvær over Øst-Finnmark. Det var forholdsvis rammende en rekke fiskere som hadde rodd ut for å skaffe mat til julehøytiden. 16 båter fra Vardø og 7 båter fra Kiberg var ute på havet denne dagen. 10 av fiskebåter forliste, hele seks fra Kiberg og fire fra Vardø. 40 fiskere omkom. I ei vise som er nedtegnet om den tragiske begivenheten, heter det;

Paa de tj Baader var fyrretifve Mand,
Gifte Mænd, og Drengte tillige.

Da hørde mand Graad og Jamer stor,
Blant Faderløse Børen og Encker.

Selv om befolkningen i utværerne i Finnmark var vandt med ulykker på havet, må hendelsen i 1617 ha satt sitt dystre preg på de etterlatte i lang tid framover. Verken Vardø eller Kiberg hadde mer enn 150 innbyggere. Sammenligner vi manntallslistene fra like før 1617 med listene fra årene like etter, ser vi tyde-

lig at det må ha vært en uanstendig høy befolkningsnedgang i de to værene. Folket søkte etter forklaringer på den voldsomme stormen og forlisene. Forklaringene fant de i trolldomsprosessene som ble rullet opp utover vinteren og våren 1621. Et titalls kvinner måtte på bålet fordi de med djevlelsens hjelp hadde laget uværet på julaften i 1617.

Men hvorfor går det tre år fra ulykken i 1617 til rettsapparatet begynner å anklage visse kvinner for skadetrolldom? Den dansk-norske lovgivning om trolldoms kriminalitet stammer fra oktober 1617. Denne loven ble imidlertid ikke forkynt og satt ut i livet i Finnmark før i løpet av 1620. Det er altså først fra denne tid at det blir mulig å innlede rettslig klappjakt på angivelige trollfolk i værene langs Finnmarks-kysten.

Else Knutsdatter, også hun fra Kiberg, kom for retten i slutten av januar 1621. Hun kunne berette hvordan trolldomsprosessene hadde laget uværet på julaften i 1617. De tok et stykke snøre og slo tre knuter på det. Så leste de forbannelse over knutene, spyttet på dem og løste så opp knutene. "Havet røk opp som aske og folkene omkom", heter det i rettsreferatet. I Else Knutsdatters tilfelle skal det understrekes at hun ble utsatt for den såkalte vanntesten før hun tilsto. Midt på vinteren kastet de henne på havet. Hun fløt - noe som var et tegn på at hun var skyldig i samvær med Satan.

Trollkvinnenes juleselskap

I februar 1621 forhørte retten Ane Larsdatter fra Vadsø. Hun

ville ikke

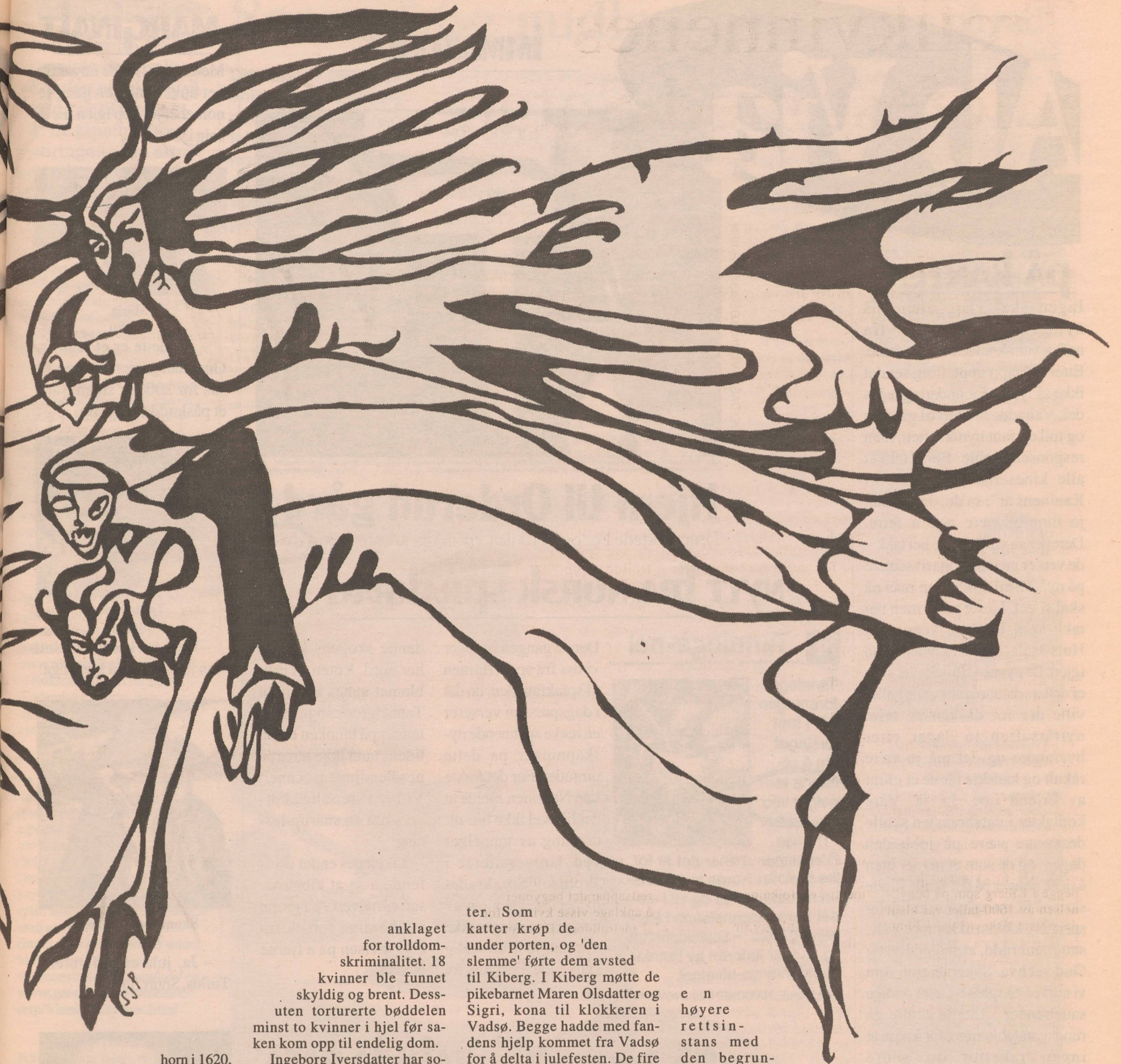
si noe som helst.

Så ble også Ane kastet på sjøen. Deretter kom tilståelsen. Da retten spurte hvorfor hun var taus før vannprøven, sa Ane at djevelen kunne binde tungroten på trollkvinnene slik at de verken kunne gråte eller si noe. Vannprøven og annen form for tortur hadde med andre ord den funksjonen at den løste heksene fra Satans grep. Ane hadde møtt djevelen ei julenatt. Han var lodden og hadde horn. Samme julenatt som Ane møtte djevelen, dro hun sammen med ham gjennom luften fra Vadsø til Baldvolden i Vardø hvor Ane traff de andre trollkvinnene. Ifølge Ane var de hele 40 trollkvinner som feiret juleselskap på Baldvolden. Hun kom tilbake til Vadsø 1. juledag akkurat da det for første gang ble ringt til juledagspreken.

Flere av kvinnene som ble forhørt i januar og februar 1621, pekte ut Kirsti Sørensdatter som deres leder - hun var deres admiral. Som vi har vært inne på, fikk Kirsti sin

båldom i slutten av april 1621. Hun var den siste i den store kje-deprossessen i 1621 som iallfall krevde livet til ti kvinner. Etter trusler om tortur, bekreftet Kirsti det de andre kvinnene hadde fortalt. Også Kirsti kunne berette om kvinnenes julesamlinger både i Vardø og på Lyderhorn i Bergen. Foruten mange kvinner, hadde Kirsti sett to menn i juleselskapet. En av dem var selveste fjellfogden i Finnmark, Bertel Hendriksen. Ingen av de mennene Kirsti eller andre kvinner utla som medsammensvorne, ble stilt for retten. Kirsti ble dømt som trolldoms og straffet på sitt liv til ild og bål. Dommen falt på vårtinget i Vardø den 28. april 1621, altså et par måneder etter dommen mot de andre. Kirsten ble tatt da hun kom til Vardø med ei seilskute fra Bergen. Vi har jo tidligere sett at blant de trollkvinnene som feiret julaften på Lyder-





horn i 1620, var hun den eneste som ikke fløy nordover igjen - hun dro til Bergen. Kirsti var gift med Anders Johansen - en velstående bergensborger som utredet flere familier i Kiberg. Hele hennes livshistorie er referert justisprotokollen for Finnmark.

Norges verste menneskejakt i fredstid

Hekseprosessene i 1621 var den første virkelige store heksejakten i Finnmark. Det skulle bli verre senere. Finnmarksheksene fortsatte, ifølge de gamle rettsdokumentene, å feire jul sammen med den onde til et stykke ut på 1660-tallet. Høsten 1662 starter en kjedeprosess i Øst-Finnmark som skulle bli Norges mest omfattende hekseforfølgelse. Over 30 kvinner, herunder også noen jentebarn, kom for retten

anklaget for trolldomskriminalitet. 18 kvinner ble funnet skyldig og brent. Dessuten torturerte bøddelen minst to kvinner i hjel før saken kom opp til endelig dom.

Ingeborg Iversdatter har sorenkrivener i rettsprotokollen beskrevet som et lite pikebarn født i Vadsø. I et rettsforhør den 26. januar 1663 fortalte Ingeborg at hun hadde feiret julaften sammen med et annet pikebarn og to voksne kvinner i Kiberg. Omstendighetene rundt sammenkomsten i Kiberg var uvanlig. Julaften 1662 satt nemlig Ingeborg og ei kvinne med navn Sølvi Nilsdatter som fanger på Vardøhus slott. Både pikebarnet og Sølvi var mistenkt for trolldom og ventet på at saken deres skulle komme opp. Mens de satt under forvaring, kom de seg allikevel ut av slottet ved å skape seg om til kat-

“Sølvi drakk så mye at selv Satan hadde problemer med å få henne tilbake til Vardøhus slott seinere på julenatta.”

ter. Som katter krøp de under porten, og 'den slemme' førte dem avsted til Kiberg. I Kiberg møtte de pikebarnet Maren Olsdatter og Sigri, kona til klokkeren i Vadsø. Begge hadde med fadens hjelp kommet fra Vadsø for å delta i julefesten. De fire tok inn i kjelleren til Anders Pedersen. Her tappet de øl og drakk godt. Den 'slemme Satan' blåste ild ut av et horn og lyste på den måten for dem. De to voksne kvinnene, Sølvi

og Sigri, begynte å krangle og slo til hverandre. Sølvi drakk så mye at selv Satan hadde problemer med å få henne tilbake til Vardøhus slott seinere på julenatta. Historien om julefeiringen i Kiberg ble altså fortalt av ei ung jente. Fogden krevde dødsstraff over et slikt djevelbarn. Sorenkrivener og hans meddommere var imidlertid noe skeptisk og oversendte saken til

en høyere rettsinstans med den begrunnelse at saken var vanskelig og at Ingeborg bare var et umyndig barn. Da Lagmannen kom oppover til Vardø i juni 1663, frikjente han ikke bare Ingeborg, men også tre andre ungjenter som ifølge fogden egentlig burde ha vært sendt til bålet for sine udediske gjerninger.

I løpet av 1600-tallet kom åtte samiske kvinner og 103 norske kvinner for retten i Finnmark anklaget for trolldomsvirksomhet. Kvinnene utgjør omtrent 85% av det totale omfanget av registrerte hekse saker fra Finnmark.

Kilder og litteratur

Første del av denne historien er basert på amtmann Hans H. Lilienskiolds heksemanuskript. Amtmannens heksestu-

dier ble gitt ut som kildekrift fra Universitetsbiblioteket i

Tromsø i oktober 1998 som **Ravnetrykk** nr. 18 under tittelen "Trolldom og ugudelighet i 1600-tallets Finnmark." Kildepublikasjonen er redigert og bearbejdet av Rune Hagen og Per Einar Sparboe.

Rettsreferatene fra januar 1663 er fra Tingbok for Finnmark nr. 5. Tingboka finnes ved Statsarkivet i Tromsø.

RUNE HAGEN
Universitetsbiblioteket i Tromsø
Siri Pedersen (illustrasjon)

Ab Via

PÅ KANTEN

Ingen skal være alene på nyttårsaften, heter det fra millenniumskomiteemedarbeiderne. Etter ei kjapp opptelling ser det ikke så lyst ut for undertegnede del. Vi hadde invitert til galskap og tull og fant nyttårsaften, men responsen uteble. Først takket alle kineserne nei. "Vi er i Kaninens år", sa de, og det kan jo umulig være noe å feire. Deretter sa muslimene nei takk – de venter med feiringa til seinere på nyåret, eller hvordan man nå skal si det. Neste takk, men nei takk kom fra våre venner på Hula-Hula, eller hva heter de nå igjen, de øyene i Stillehavet som er delt av datolinja slik at de heller ville der for da kan de feire nyttårsaften to dager etter hverandre og det må jo være råkult og kanskje får de et glimt av Erlend Loe. Ja, ja. Våre kontakter i databransjen skulle dessverre være på jobb den dagen, og de som er nerder uten å tjene penger på det skulle skulle skru på PCen og vente i ulidelig spenning klokka tikker mot Y2K, sammenbrudd, armageddon og Gud vet hva. Sykepleierne som vi traff på en spleisefest for enslige sauebønder i Lierne skulle gå rundt gamle hjemmet for å påse at ingen raketter og andre himmelfalne saker skulle sette fyr på hele sullamitten. Legebekjentskapene kunne ikke komme fordi de skulle sy alkott og lappe sammen sundrevne fingre. Nei vel, nei. Misjonsforeninga takket høflig nei på prinsipielt grunnlag. Journalistpirene som vi menger oss med kunne heller ikke komme fordi de vill heve dobbelt lønn nettopp på grunn av nerdene, sykepleierne, legene og misjonsforeninga. Akk, ja. Han som er årsaken til hele oppstyret måtte også takke nei fordi han var for gammel for sånt. Han fyller jo 2000 år i disse dager, selv om han ikke ser ut som om han er en dag over 33. Så da blir det oss, da. Godt nyttår!

IMMATURUS



KILDE: DAGSAVISEN, 3. DESEMBER 1999.

Hjem til Orderud gård

Drapssiktede Per og Veronica vil skape julestemning **tross**

NYTT FRA NORSK SPRAKRAD

9 Tannlege-nei

Tannlegeforeningen går i mot forslaget om å utdanne tannleger ved Universitetet i Tromsø.



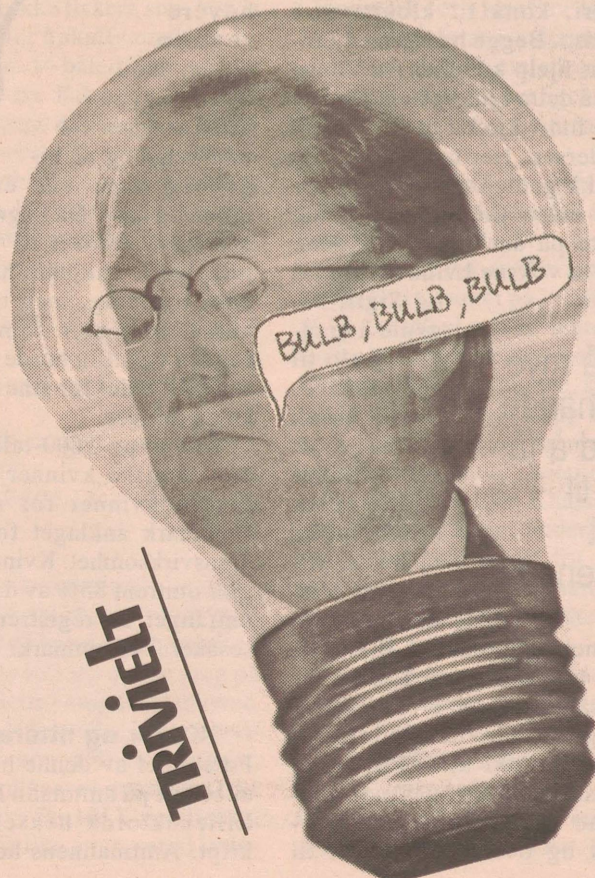
Foreningen mener det er for lite fagfolk i Norge til å starte en ny utdanning og vil i stedet sikre utdannelsene i Bergen og Oslo. – Distriktsfiendtlig, mener lederen av tannlegeutdanningsutvalget.

FAKSIMILE: NATIONEN, 29. NOVEMBER 1999.

Denne gangen beveger vi oss fra sprakfloraen til sprakfaunaen, da det i dagspressen verserer en rekke spennende nyskapingner på dette området. For det første kan Nationen melde at det likevel ikke blir utdanning av tannleger ved Universitetet i Tromsø. Sprakradet mener det er tannolst av Tannlegeforeningen ikke å ta hensyn til en stadig synkende bestand av

denne skogens kongle her nord. Roten til problemet synes å vere at Tannlegeforeningen ikke tenner på tannken om at tidens tann ikke terer på nordlendingens tenner. Vi ber vare salige borvers om en snarlig losning.

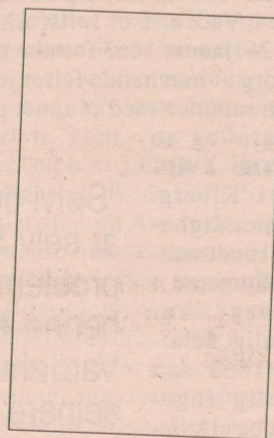
Likeledes er det skuffende å se at albatrossen er halvert, på grunn av iherdige forsøk fra Dagsavisen på å fjerne albaen.



TRIVIELT

FAKSIMILE: DAGENS NÆRINGSLEV, 24. NOVEMBER 1999.

TABULA RASA



MARGINALT

Med forbløffende nøyaktighet dukker nok en gang fenomenet jul opp igjen. Er du enig i jula?



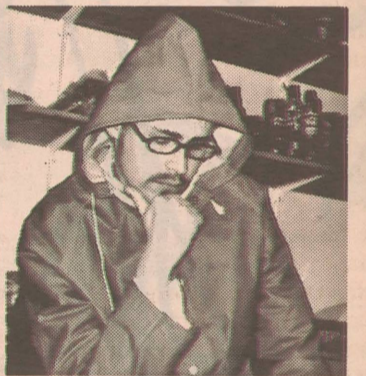
Maria Jomfru

– Ja, dette er et tegn fra Gud; han ga oss sin sønn Jesus for 2000 år siden, samt et påskudd for å feire.



Tante Pose Streng

– Nei, den kommer alltid som julenissen på kjerringa.



Skomaker Andersen Tøffelheldt

– Ja, jula er tøffere enn Tøflus. Snurr film!



Mannen med ljaen Varsler

– Nei, julestrida kan ta knekken på selv den mest hardbarka Salangsværing.

UHØRT

– Hva er en Torgeir Knag Fylkesnes?
Torgeir Knag Fylkesnes

NETTPREIK

Tema for dette årtuse-
nets siste nettpreik er
jul. Julen er faktisk så
viktig her til lands at
alle de tåpelige be-
kymringene om årtu-
sensskiftet har blitt
skjøvet til side.

Juleressurser

Det finnes tonnevis med sider
på nettet som omhandler denne
høytiden, sjekk bare yahoo. En
interessant side finner du på
[www.thekoala.com/
christmas.htm](http://www.thekoala.com/christmas.htm). Denne siden
inneholder en del info og noen
linker. Utseendet er dog
ganske trasig. Hvis Ivar Aasen
er ditt personlige idol, kan du
besøke julesiden til Målung-
dommen. Siden finner du på
[http://www.geocities.com/
nynorsk.geo/sambandet/
norskjol.htm](http://www.geocities.com/nynorsk.geo/sambandet/norskjol.htm). Hvis det ikke
frister å bruke masse penger på
julekort via sneglepost, kan du
sende de via e-mail. Adressen
er <http://www.julekort.no/>.

Akademisk jul

Selv om julen kanskje er den
mest folkelige av alle høytider,
har den også medført en del
akademisk interesse. På
[www.uib.no/elin/elpub/ph/20-
95/jul.html](http://www.uib.no/elin/elpub/ph/20-95/jul.html) finner du en del
akademiske artikler som
sentrerer seg omkring temaer
som har med julen å gjøre.

Julemusikk

En jul er ikke komplett uten
medfølgende musikk. Og
plateselskapene ser sitt snitt til
å pushe Julio Iglesias synger
inn smørjulen 99 vol.123.
Heldigvis er ikke alt sorgen.
Det amerikanske bandet Low
har vært sitt ansvar bevisst og
spilt inn en smellvakker jule-EP
med navnet Christmas. Low
finner du også på nettet under
bl.a. følgende adresser
www.cro-magnon.com/low/ og
[www.geocities.com/SunsetS-
trip/Venue/3825/low.html](http://www.geocities.com/SunsetStrip/Venue/3825/low.html)

Cancel Christmas

Ikke alle liker julen, en fyr i
Canada hater visstnok denne
høytiden og han har laget en
side under mottoet: "Why not
be cynical? It's the festive
season of crass commercialism,
personal tragedy, depression,
loneliness and suicide, not to
mention a... "religious celebra-
tion usually signalized by
gluttony and drunkenness".
Siden finner du på
[internettrash.com/users/
altmtl/index.html](http://internettrash.com/users/altmtl/index.html). Sjelden har
vel et domenenavn vært så
dekkende for innholdet som
her. Anbefales ikke for sarte
evnt. politisk korrekte sjeler.
År 2000

Til slutt tar vi med den offisielle
millenniumsbugsiden for norge
som er på:
www.aksjon2000.org
Det var alt nettpreik hadde å by
på dette årtusenet. Hvis du
finner interessante sider kan de
som alltid mailes til
DeThomaso@c2i.net.

Scampi og nudler, noen?

Den siste eksamenen
sniker seg innpå, og
pengeskrevet er mye
lettere enn det var i
høst. Men innimellom
alt dette må man også
spise, og gjerne noe
godt og spennende.

Krister E. Brandser
(tekst og foto)

– Spennende studentmat? Det
kan jeg fikse, hevder kokke-
lærling Roald Johansen hen-
rykt. – Men først må vi på en
liten handleturn! kommer det fra
entréen. Han er allerede på vei
ut døra.

På butikken funderer vi
først på hva som kan egne seg
for en kravstor student med
slunken pengepung. Roald

strener til enden av reolen: –
Se, de har Safran! utbryter han
mens det glinser i øynene
hans. Nesten 80 spenn for to
gram, koster det, men Roald
tar det på egen regning. – Ta
det med ro, vi skal
ikke bruke det i stu-
dentretten, beroliger
han.

Potensfrembringende
kosemat

Etter en stund med
generell fundering
og vimsing rundt
om i butikken har
endelig Roald fått
en lysende idé: –
Nå i mørketiden
trenges potens-
frembringende kosemat, sier
han bestemt. – Hva med fritt-
erte scampi og ingefærnudler?
spør han.

Vi begynner sporenstreks å
lete etter de rette ingrediense-
ne. Det som trenges er Scampi
(minimum 12 stykk), hvitløk,
fersk ingefærrot, en pakke nud-
ler av hvilken som helst type,

soya- og oliven-
olje. – Hvitløk og
olje har jeg hjem-
me, så det slip-
per vi å kjøpe, si-
er Roald. Til
sammen blir det-
te en rett for to
til under hundre-
lappen.

Vel hjemme
igjen er det bare
å sette i gang.
Alt som trenges
er en gryte, en
skarp kniv og en skjærefjøl, og
selvfølgelig alle ingrediense-
ne. Ingefæren kuttes opp i fi-
ne strimler. – På fagspråket he-
ter det Julienne, forteller Ro-
ald. – Hver bit skal da være
cirka en kvadratmillimeter gan-
ger tre centimeter, men det
holder i massevis at det de er i
fine strimler, smiler han.

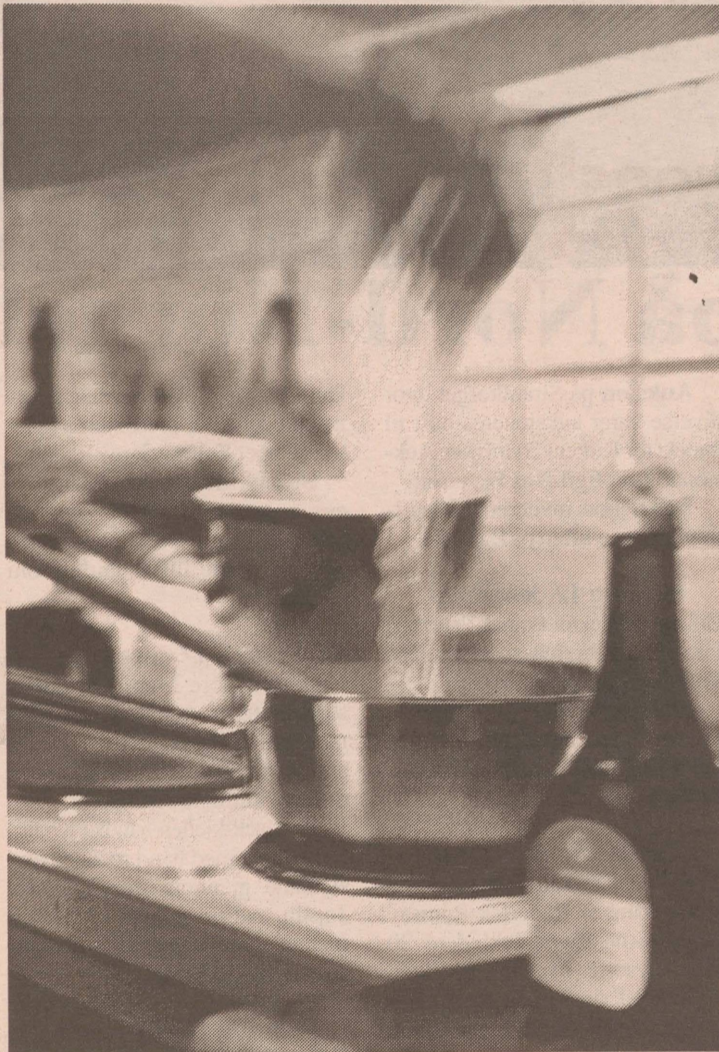
Tips mot hvitløksånde

Til retten hører to-tre fedd
med hvitløk, men alle er ikke
like begeistret for den stram-
me ånden det kan gi. – Ingen
sak, påstår Roald. – Hvis du
kutter langs toppen av feddet
og tar ut den lille grønne de-
len, blir ikke ånden riktig så
stram etter maten, forteller
han.

Scampiene "svisjes" i pan-
na i 30 - 40 sekunder og leg-
ges så til siden. Nudlene kokes
som anvist på pakken og
avkjøles i kaldt vann. Det føl-
ger ofte en krydderpose med
nudlene, men drit i den! De
ferdige nudlene puttes i gryta
sammen med hvitløken og den
strimlete ingefæren etter at
soyaolje er tilsatt. La det hele
varmes i litt over 30 sekunder,
og ha scampien på toppen. –
Et voila! Det er ferdig til ser-
vering, utbryter Roald. – For
anledningen kan det hele ser-
veres med kneippbrød og
smør. Vinanbefaling: Du er
student! Eventuelt spør på po-
let.



Roalds
kjøkkenhjørne



ET VOILA: Det er ferdig til servering

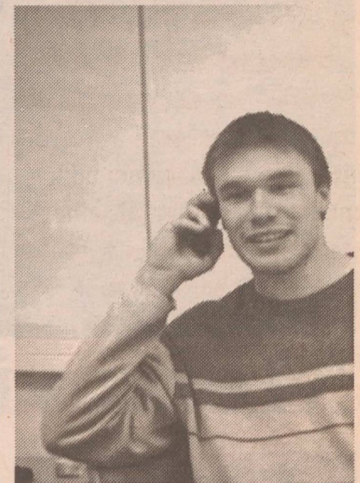
Fire på rad

Kva forventningar har
du til eit nytt milleni-
um?



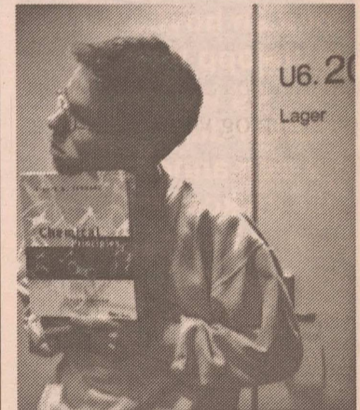
Stig Uteng (28), Fysikk,
Narvik

–Vi får håpe det blir betre og at
det blir større forståing mellom
folk.



Tor-Kristian Nilsen (21)
Pedagogikk grunnfag,
Hammerfest

–Alt endrar seg ikkje sjølv om
det blir eitt nytt årtusen, men eg
trur lærarlønningane blir betre.



Peter Vang (21)
K-100 og Bio-100z,
Nordreisa

–Eg forventar at vi slepp meir av
jippoet som foregår no i forkant
og at dette millenniumsmaset av-
tar.



Anne-Marte Henriksen (21)
Medisin, Skjervøy

–Har ikkje store forventningar.
Vi kjem ikkje til å gå i spacedrak-
ter eller å få til å reise i tid.

Julenotter...

Åvisene sier at intelligens er mer enn IQ. Ta ikke hjerneferie i jula,
bryn deg på Utopias årvisse julequiz. Svarene står på side 35;
ikke kikk!

1. Hvem kom først, Jesus eller juletreet?
2. Hva fikk Jesus i julegave hos de kongelige?
3. Regnes helligbrødet som et av de sju slaga?
4. Er paven døpt?
5. "Nå tennes tusen julelys" heter det i den kjære sangen. Fleip eller fakta?

Svarene kan sendes Utopia, Hovedgården, UITø, 9037 Tromsø.

Bli den hellige vinner av fire ekstrarunder rundt juletreet i Hovedgården eller noen av de andre
reserveløsningene.



Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

Hei hå nå er det jul igjen, nå er det jul igjen og jula varer helt til.... Javisst kan det være hyggelig med en høytid for å bryte opp monotonien og tungsinnnet mørketiden byr på. På den annen side blir du konstant bombardert av kjøpepress hvor enn du måtte befinne deg. Vårt råd: Trekk for gardinene og hold deg inne til butikkene har stengt – på den måten unngår du å blakke deg på annet enn øl.

Onsdag 8. desember

Christian Roth snurrer plater på Sub Sirkus...

Hvis du tar turen innom Tromsø domkirke kan du oppleve **julekonsert** med kammerkorene Russian Belcanto og Ultima Thule.

På Mack-kjelleren arrangerer Tromsø RB&C **Jamsession**.

Torsdag 9. desember

Dobbeltkonsert på Mack-kjelleren i kveld; Blått & Rått fra Finnsnes

og Texas Twisters fra Oslo.

På Solid er klubben **Posisjon**, som kort og godt er: Jazz, funk, downtempo beats & drum'n'bass. Noe for de mer trendy blant oss.

Frank Xerox funker house på Strøket.

Fredag 10. desember

Barske Glæder introduserer **Britt Eva Løkkemo** med bluesrepertoire som del av Barske Glæders faste jazzprogram. Britt Eva Løkkemo spiller forøvrig også i morgen.

Karlsøy Prestegård spiller i kveld på Mack-kjelleren.

Og **Tromsø Kristelige Studentforbund**, best kjent som Forbundet, drar til Karlsøy. Der skal de være helt til søndag.

På Kulturhuset kan du oppleve danseforestillingen **En julefortelling** basert på Charles Dickens' klassiker. Forestillingen løper forøvrig til 12. desember.

Strøket arrangerer **AddvibeReleaseparty** med Idjut Boys/Addvibe. Support: DJ Sture

På Teaterkaféen arrangerer Kulturhuset, Etnisk kulturiltak og Rikskonsertene **julekonsert** i kveld,

Lørdag 11. desember

Mack-kjelleren feirer århundrets gitarist med Rebbes Experience's **"A tribute to Jimi Hendrix"**

Føler du en overveldende trang til å lage julepynt, kan du stikke innom RefleX Kulturformidling. Der blir det også **internasjonal folkedans** med TRINFO, samt servering av gløgg og pepperkaker.

Mack-kjelleren inviterer til konsert med **Nordnorsk Ungdomsstorband**

Auksjon på Strandtorget hvor diverse varer auksjoneres bort til inntekt for Kirkens Bymisjon. Auksjonarius er Egil Jens Pettersen.

Bob Benoni inviterer til **Christmas Reggae-aften** på Bak Mål.

Søndag 12. desember

Universitetslektor Franck Pettersen foreleser om **betlehemsstjerna** på Tromsø Museum kl. 13.00

På Grønnåsen Kirke kan du overvære **julekonsert** med Borgtun Musikkorps og Borgtun Bladkor.

Tirsdag 14. desember

På Kysten Café kan du delta i **whiskysmaking** v/ Roderick Ramsay Sloan. Smakingen inkludere 20 Whiskeysorter hvor hovedvekten er på skotsk single malt. Påmelding er obligatorisk og det er en ørliten deltageravgift.

Onsdag 15. desember

SubSirkus inviterer til sitt faste **onsdagskonsept**, hvor relativt kjente DJ'er fra inn- og utland spiller til dans. DJ denne onsdag er den ikke helt ukjente Ollie Abstract.

På Grønnåsen kirke kan du overvære **nok en julekonsert** med bl.a. Britt Eva Løkkemo og Tor Arne "cutting down your house" Vanebo. Arrangør er Tromsø Sangforening.

Torsdag 16. desember

På SubSirkus er det i kveld **Yellow Snow Christmas Party** hvor lokale helter som Sister Sinister, Tore Brumm, Minus Maja, Pulp Vixen, Hangface og Julia Spacehead spiller coverlåter av nasjonale helter som Raga Rockers, DeLillos, Dum-

Dum Boys og Jokke og Valentinerne. Alt dette blir presentert av plateselskapet Yellow Snow Records.

Sister Sinister, angivelig byens beste band, spiller også på Mack-kjelleren i kveld. Denne konserten er det det lille kulturhus som står for.

Fredag 17. desember

Gitaristen Tore Martin Andreassen framfører egenprodusert, glad gitarjazz på Barske Glæder. Så vet alle som elsker pizza og jazz hvor de har å innfinne seg i kveld.

På Mack-kjelleren hyller Kristin Spitznogle med band rockens førstedame gjennom tidene, **Janis Joplin**. Alt du trenger nå er den mercedesen. Denne begivenheten gjentas også i morgen.

Lørdag 18. desember

Julen synges inn på RefleX Kulturformidling i dag.

Søndag 19. desember

På både Elverhøy og Tromsdalen kirke er det **diverse julekonserter** med ymse artister og kor.

Onsdag 22. desember

I dag er det nok en gang tid for **SubSirkus' faste onsdagskonsept** hvor en kjent norsk eller utenlandsk DJ presenterer.

Torsdag 23. desember

I dag skal du **pynte juletre**.

Fredag 24. desember

Gaver skal distribueres og julemidt-dager skal fortæres. Altså har du å holde deg hjemme med familie/venner i dag. **Det er julaften**, for pokker. La oss gå rundt treet, feite oss

opp og gi bestemor, bestefar og tante Olga en usannsynlig god klem.

Søndag 26. desember

Tromsø RB&C og Det lille kulturhus steller i stand **Romjulsrock** på Mack-kjelleren. Lokale rockeband spiller.

Mandag 27. desember

Tromsøs tøffeste band, **Per Ivars Orkester**, spiller i kveld på Mack-kjelleren

Tirsdag 28. desember

Hvis du liker gutter som kler seg ut som jenter, kan du møte opp på SubSirkus hvor **Great Garlic Girls** stiller med juleshowet The New York X-mas Special! Dette showet har tidligere spilt på Broadway, NY og Scandinavia Scene, Oslo.

For de med tilbøyeligheter til nostalgi er Mack-kjelleren stedet å være i kveld. Her spiller to gamle storheter, **Pussycats** og **Unit Five**. Så kan du synge med på "Just a little teardrop" og "Æ e nordlending æ".

Onsdag 29. desember

Ca. Doffen spiller på Mack-kjelleren i kveld.

Torsdag 30. desember

På SubSirkus inviterer tidligere Jetmotor, nå **toreBrumm** til romjuls-moro. **toreBrumm** lover flørtende funky grooves og rocka pop.

Hvis DU vil legge inn noe på Nord-Norge-banen, kontakt oss på faks/telefon/e-post: nordnorgebanen@yahoo.com ELLER stikk innom glassburet på SVF.